

„Vienybė Lietuviškui“

ISEINA KAS SEREDA

BROOKLYN, N. Y.

Prenumerata metams:

Savienysoje Valstijose..... \$2.00

Europoje ir kitur..... \$3.00

Kanadoje..... \$2.50

Prenumerata mokama iš viršaus

Prenumerata metams skaitosi nuo

laiko užrašymo, ne nuo Naujų

Metų.

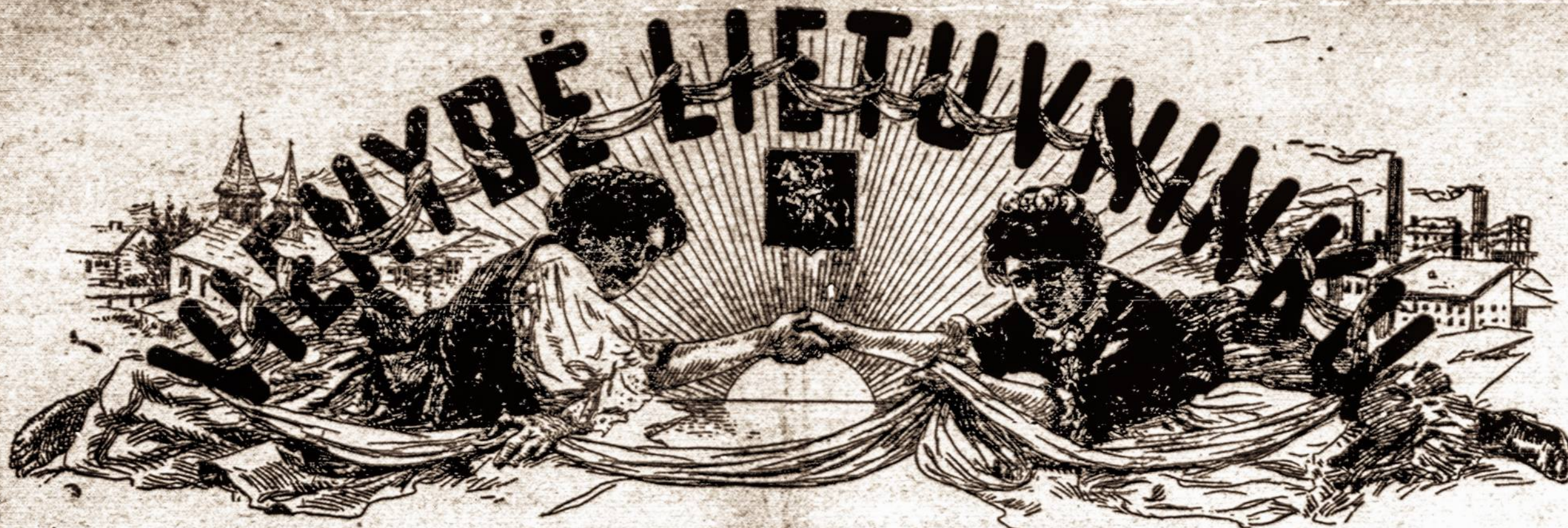
Apžarsinimų kainų klauskite

laišku.

J. J. Paukštis ir K. Brazys

120-124 GRAND ST.

Brooklyn, New York.

THE LITHUANIAN WEEKLY „Vienybė Lietuviškui“

PUBLISHED
EVERY WEDNESDAY
BROOKLYN, N. Y.

Yearly subscription rate:

In the United States..... \$2.00

To Foreign Countries..... \$3.00

To Canada..... \$2.50

Advertising rates on application.

Address all communication to

publishers:

J. J. Paukštis & K. Brazys

120-124 GRAND ST.

Brooklyn, New York.

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 48.

Brooklyn, N. Y. 29 d. Lapkričio (November) 1911m.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 23, 1907, AT THE POST OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., UNDER ACT OF MARCH 3-RD, 1879.

Metai XXVI.

APIE MŪSŲ TEATRO PROSTITUCIJĄ.

Teatras, kaip žinome, yra šviesiausi civilizacijos žvaigždė. Neveltui teatras visame pasaulyje taip gerbiamas. Čia jau ne tokia bažnyčia, prieš kurią, dievobaimingi žmonelės išlo imasi kepurę, prieš įmanomąjį Dievo sostą. Teatras yra tokia liaudies šventinė, kur sėdi ant sosto visas žmonių gyvenimas. Čia yra atvaizdinama žmonių vargai ir linksmybės, žmonių ašaros ir džiaugsmas, žmonių pažanga ir nupuoliniai; čia yra iškietojama žmogaus kūno ir sielos nelaimės bei sielvartai; čia parodoma giliausias padugnės žmonių gyvenimo ir tolimiausi taktai, kuriais žmonija ejo ir eina savo amžinuoju taku. Čia mums pasiūliama pasaulio tautų veikimai ir idealai. Bažnyčia yra Dievo garbinimui, o teatras yra antroji ir didžiausi liaudies bažnyčia, mokykla ir tobulinimosi vieta. Niekas taip žmonių nepamokina istorijos, kaip Sofoklo graikų tragedijos, kaip nemirštantis Šekspiras. Niekas taip neišverčia gyvenimo padugny, kaip Ibsenas, Meterlinkas, Šilleris. Niekas taip neišjuokia veidmainybės, kaip Moljerio komedijos. Ant scenos mes valandos laiku permatome tokias dideles dėjas, kurios ejo per keles dešimtis ar šimtus metų. Mės vienu akimirksniu pamatome tokias didžiules žmonių klaidas, kurių būtime nesuradę išvaikščiodami skersai ir išilgai margai pasivietę; gauname tokias lekcijas, kurių būtime neradę skaitydami šimtus tomų visokių raštų ir ant to pradėję net visą savo padrikumą gyvenimą. Anot Šekspiro: „Pasaulis yra tai didelė scena“. Jam atsakant galima parafrazuoti: „Scena yra tai didelis pasaulis“. Ir neveltui sceną myli kiekvienas žmogus: pradėjus nuo senovės romėnų gaujos, rėkavusios: „duokit mums duonos ir cirki!“, baigiant šiosios grynės augščiausios civilizacijos žmonėmis.

Tiesa, teatras, kaip ir kiekvienas, nors ir gražiausias kultūrinis produktas, kartais pasiduoda gadinimui. Mės žinome iš istorijos, kad senovės graikai, dar prieš gimimą Kristaus, buvo galinga tauta pasaulyje. Ir tais laikais graikai buvo žinomi visame sviete, kaip turėjusiais didžiausius ir geriausius teatrus, globėju-

siais daile, literatūra ir poezija. Žinome ir tą, kad apie du tūkstančių metų atgal romėnai išgriovė graikų teatrus ir daile. Kas pasiliko iš graikų? Niekas. Šiandien graikai, kad ir Amerikoje, yra težinomi, kaip geri čebatų šveitikai... Mokslu vyrai sako, jog graikų galybė ir garbė pradžioje sykiu su išgriovimu jų teatru, jų dailės. Jie turi tiesą. Dailė ir teatras senovės graikus išvilgino, išstobulino, nušvietė. Išgriuvus teatrui, jie pavirto beveik į barbarus, kurie kitiems šveičia čebatus... Graikų teatras išgriovė romėnų politika. Tai buvo išlaukinė priežastis. Bet patsai teatras neišgriuvo. Jisai persikėlė su visa savo didybe pas kitas tautas, jisai plėtojasi, tobulinasi. Tūkstančiai metų praėjo, o teatro reikšmė nežuvo. Juo kultūringesnė tauta, tuo didesnis ir gražesnis teatras turi. Nei viena tauta be jo neapseina. Neapseina net tokia šalis, kaip va dolerį garbinanti Amerika. Šalip baisių doleriu, kaip molocho altorių biržų, šalip Wall street velioniškų kombinacijų, kila ir budavojasi operos, tragedijos, dramos ir komedijos — milžiniškos liaudies šventenyčios arba teatrai. Neapsieiname be jų šventenyčių ir mės purvabridžiai lietuviai, kuriuos aštrus likimas išvijo iš savo tėvynės čionai „už balos“ jieskoti sau duonos ir gyvenimo. Turime ir mės teatrus. Ir apie tai čia truputį pakalbėsime.

Vienas-kitas iš mūsų vien taučių, perskaitę šio straipsnelio antgalvį „Apie mūsų teatro prostituciją“, galės pamįslyti, jog mės ištikro kalbėsime apie mūsų teatre rodamus kokius nuogablaudzius paveikslus, lošiamus kokius nemoraliskus veikalus. Pas mus priimta yra suprasti žodį „prostitucija“, kaipo rišantįsi su žinomumu amatu „gyvojo tavoro“, su mergaičių ištvirkimu. Tačiau čia ne apie tai bus kalbama. Prostitucija tinka prie kiekvieno ir geriausio daikto, kurį mės pavėrdame ir išmetas. Apie teatro prostituciją kalbama ir visose šalyse. Vokietija ir Francija bene pirmiausiai išvedė kovą su teatro prostitucija. Tėnai mokinti ir šviesūs žmonės vedė kovą ir su publika ir teatru menažeriais, kad nuo scenos nuytyti girtas ir pusnuogės mergas, o užsodinti ant scenos sosto liaudies dievaitį — dramą ir komedijas. Jie

vedė kovą, kad iš besažiniškų teatru menažerių atimti „bizni“ su pusnuogėmis mergomis, o pavesti sceną žmonių lavinimui ir mokymuisi. Gražios ir mergos, bet dar gražesnė žmonių pirmynėiga. Žinoma, menažeriai atstatė krūtines; kaukte kaukte, kaip iš jų rankų buvo veržiama tekantis iš lengvatikės publikos aukso šaltinis. Niekas negelbėjo: scena iš menažerių pasiliosavo, teatro gadinimas tapo prašalintas ir kova su teatro prostitucija tapo laimėta.

Šitokia-pat kova su teatruis dabar prasidėjo ir Amerikoje. Čionai, kaip reikia ir dasiprotėt, teatro gadinimas arba prostitucija prasidėjo su pačiu teatru kiliu. Besažinių biznierių čia gal radosi daugiau, negu kur-nors ant svieto. Jie teatru pavertė, anot to Nazariečio Mokytojaus — „i latrų urvą“. Ne dramos, ne komedijos jiems rūpi, bet biznis, vertelgystė. Jie sutvėrė tokią nuogandžią gadinimo sistemą, tokį didelį teatru trusą, užvedė tokias gaujas savo agentų ir pataikūnų, kad rodos teatras pavirto ir pelno ir gešefto pramonija. Geriausi teatru, operos, dramos ir komedijos — eina žemyn, ir tik turtinčiausiems žmonėms bepasielkiami delei brangumo bilietų; liaudžiai — massai pasilikti tiktai paprastai vodevilai su pusnuogėmis mergomis ir krutomųjų paveikslų „show's“. Tikra teatro prostitucija! Ką daro šviesesni amerikoniai? Štai daugelis geresnių dramaturgų ir aktorių sutvėrė žinomą „McDowell Klubą“ (jo vyriausi buveinė yra New Yorke, ant 108-55-th str.) ir pradeda po visą Ameriką skaityti lekcijas, agituoti minias prie palaikymo geresnių teatru, o prie boykotavimo netikusių „show's“, kur apskurys pramatorių daro iš lengvatikės publikos gešeftą. MacDowell Klubas padarė jau dideles pasekmes: Chicagoje, New Yorke, Philadelphijoje ir Bostone sukeldino jau šviesesnę publiką, kuri pradėjo teatru laiškais ir per spaudą bombarduoti. Ir pastebėta, jog daugelis teatru ėmėsi reformuoti. Eina agitacija už nupiginimą operų ir dramų; prasideda konkursai už geresnius veikalus; publika jau lanko, o prastuosius ignoroja. Kova priešais teatro prostituciją bus laimėta.

Pas mus, lietuvius, teatro prostitucija turi kitokią varšą, bet vis tą-patį turini.

Mės rods neturime kapitalistų teatru savininkų, bet už tai pati visuomenė lietuviškus teatrus gramzdina gešefto dumblijon. Pas mus teatras tebėra suprantamas ne kaipo augščiausi dailės ir kultūros irednė, bet kaipo pasipelnymo imonė. Tiesa, iš mūsų teatru pelnosi ne kokie besažiniški teatru menažeriai, tik kokios kuopelės ar draugijos. Tačiau iš šito pačiam teatru neišėina ant sveikatos. Kaip amerikonių publiką melžia menažeriai, taip mūsų publiką prispaudžia kuopelės. Tare publicos ir kuopelės yra tokie santykiai: kuopelė yra pirkliu-kupčium, o publika yra pirkėju, iš kurio kuopelė atima jo triušą-piningus, o užtai jam duoda savo tavorą, tai yra savo „teatru“. Šitie santykiai gali būt geri. Tegul jie sau tokie ir pasilikti. Bet mums svarbiausia yra: kas pasilieka su mūsų teatru, kas stojasi su tuo tavoru, kurį ant greitųjų kuopelė iškepa ir kaipo gerų-geriausių kepalų publikai parduoda? Kada mės atsižvelgsime ir mūsų visuomenę, ir mūsų liaudį, tai mės ir išgirsime jos balsą. Jos balsas yra išgąstingas! Mums sakoma, kad mūsų teatras yra niekai... Kaip tai niekai! Tas, ką visas pasaulis brangina, — pas mus niekai!

Aišku, kodėl mūsų teatras yra nekinamas. Jis, po teisybei, nėra ko nei girti. Jau laikraštiniuku antrasis susivažiavimas — mūsų teatro prostituciją pastebėjo: jisai atrado, kad pas mus mažai lošiama gerų veikalu. Todel pavedė Apšvietos Komisijai sutaisyti geresnių veikalu repertuarą, susinešti su mūsų dramos rašytojais, rengti konkursus, ir kitokių priemonių imtis, apie ką čia nevieta kalbėti — galime pasiskaityti iš tojo suvažiavimo protokolo. Bet laikraštiniuku užmiršta kitas, ir bene svarbiausias dalykas: kaip išgelbėti mūsų teatru nuo galutinios prostitucijos?...

Kas gyvena didesnėse lietuvių kolonijose, tas žino, kaip pas mus teatru rengiasi. Yra, tiesa, tam tikros dramatiškos ar dainininkų kuopelės, kurios ant metų pastato ant scenos porą ar trejetą gana gerų veikalu (tu rime, ačiu mūs gerbjamajam Petrauskui net savo operą, su kuria dar negali pasigirti nei lenkai nei kitos mažesnės tautos Amerikoje!) Šitos kuopelės tikrai supranta scenos grožybę ir jos užda-

vinus, todėl renkasi geriausius veikalus, mokinasi juos po pusę metų, stato geriausiose salėse ir stengiasi sukviesti kuodaugiausiai publikos. Ir visuomet publika būna užganėdinta, visuomet išsineša gerą skonį, visuomet pasidailina, pasimokina ir ilgai pamena, net ir savo vaikeliams papasakos. Tokios mūsų dramatiškos kuopelės ir jų vadovai yra tikri mūsų teatro pionieriai, mūsų kultūros nesėjai. Garbė jiems! Bet šale to šliaužia ir prakeiktasis gešef-tas... Kokia nusibankruti-jusi piningais kuopelė, kokis tuzinas pavyduolių, šmaukšt! ir lošia savo „teatru“. Juk reikia piningų kuopelės skoloms, reikia savo „prestizas“ išgyti visuomenėje. Suloškim teatru — piningų bus kaip šieno. Na, ir lošia Pasigrie-bja, kas po ranka papuola: kokią „Bombą“, „Ekspropriacija“ ir kitokius šlamštus, kurių mūsų „literaturoje“ nestinga, pasimokina porą savaičių, padaro porą repeticijų, nusitėpioja veidus — ir lošia. Publikos prisikimšė, piningų kaip šieno. Kuopa padarė „bargain“. Kuopa užganėdinta, publika net ant sienų lipa iš džiaugsmo. Bet kas stojosi su augščiausiuoju teatro uždaviniu? Koki tavorą kuopa pardavė publikai? Iš greituoju pastatyto teatro, kaip iš neišrūgusios tešlos, niekuomet negali išieiti geras kepašis. Publika džiaugsis jo pigumu, bet jo skonis ir jo maistingumas bus liesas, ilgai-ilgai dar raugės iš mūsų visuomenės vidurių toksai neviures-nekepęs dvasiškas maistas. Tokiu būdu mūsų teatras virsta į jomarkinius žydėlių balaganus, mūsų liaudis žiūri ir ji kaipo į klauniškų juokų maišą; per šitą maišą žiūrėdama ji net geriausius teatrus laiko už nieką, profanuoja, čiuđėja si. Žodžiu sakant, vyksta mūsų tautiškojo teatro prostitucija!...

Kaip tam liguostam apsi-reiškimi užbėgti? Kaip per sergėti publiką nuo tokio išnaudojimo? Kaip mūsų teatru pakelti augščiaujomarkinių balaganų? Mės ant šito neapsiimam šitame straipsnelyje atsakyti. Tegul apie tatau pagalvoja visi mūsų šviesesnieji vientaučiai. Tegul kuopų ir kuopėlių vadovai pameta būdą žiūrėti į teatru gešefto akimis. Tegul vienijasi miestuose į dideles dramatiškas draugijas ir, paėmę minėtojo Nazariečio botagą, tegul

veja iš mūsų liaudies šventenyčios balaganščikus, kurie verčia dailės namus į subridėlių urvą!...

PERŽVALGA.

// Mūsų laikraštijoje karpas.

Gavome net iš keleto vietų po exemplioruką naujo „laikraščio“, vadinamo „Žemajty“, kurį leidžia taip vadinamas „neprigulmingas kuningas“ — P. B. Urbonas iš Mahanoy City, Pa. (605 W. Spruce str.). Po-teisybei šitas „laikraštis“ visai nebe naujas, nes apie jį jau buvo nuolatos per laikraščius, pora metų atgal rašoma, o ir jis patsai skelbėsi esąs „uždiatas me. 1906“. Daug mums apie jį nereikės šnekėt, ir jei privesime iš poros vietų „Žemajty“ ištraukas, tai skaitytojams bus aišku ir laikraščio pakraipa ir kun. Urbono mokslumo cenzas. Pirmiausiai laikraščio užduotis. Rašo:

„Žemajty Ira drukavotas tykriausio sznektu. Paszwenstas, Diel moksła, supratyma, Diel darbnyku, rejkalu naminiu. Atwyraj izz rodis, klajjdas. Kur, par metus, metu, laikı tamsibe, musu Tiewelus, plake žude, ir warguose łajke. Jau eziasas numesti, sunkibes nasztas swetyntauciu o epty pagal moksła Jezaus Chrystaus Brolyszka mejlie“

O dabar eina pašnekėsis Maryos ir Onos, polemika su „Saule“ ir bažnytinis credo:

„Macziau gazeto saulie Žemajty, izz wadyna mazgocziu. O! mariute saules Redaktore laba ira prypraten pry mazgocze. po kožu pitu plauu Indus o su mažgocziu wienu siki trauk par torielka o antra siki par ustus, delto saules redaktorems sied mazgotis myslio Onute! izz ko susided Rima Baznicze! Iz Bulu mulu anarkistu Socialistu bum wagu girtoklu Bediewiu. Dielko taip bjaure szneki asz neszneku ale kuniga taip izz skaita tus wisus wardus tytuus ir dar daugiau kad paraponis ne uz mirsztu kum esan. O izsko susided Kataliku Baznicze! Iz wiernu Kryszczionu tykineziu i Diewa ir uzlaikaneziu moksła Jezaus Chrystaus padota Par-Asasztolus. O kur ta ira Baznicze pasiklausk KUNIGA URBONA“

Pasikavok tu, McKees Roko Barone, su savo „Lietuvių Žinomis“!

// Lietuviškų kryžių albumas. Kaip žinome, Lietuvoje nuo senų-senovės yra statomi ant kapų, ant kryžėlių ir po kaimus visokie kryžiai, su visokiais indomiais išpaustymais, su įvairiais lietu-

viškosios dailės sąmojūmais, su simboliškais balvonukais, kurie neretai ant katalikiškų kryžių dar perstato liekanas senovės lietuvių stambeldiškių dievaitukų. Antra, kryžiai Lietuvoje būdavo statomi ant įvairių istoriškų paminklų: po karių, po sumišimų, po ledamečių, maramečių ir tt. Ant senųjų kryžių-paminklų randasi kokie tai kaimų legendariški išpjaustyta parašai. Taigi Lietuvos kryžiai yra svarbūs, ne vien kaip senųjų dailės liekanas, bet ir kaip istoriški paminklai. Visai todėl gerai, kad Lietuvių Dailės Draugija Vilniuje nutarė išleisti lietuviškų kryžių albumą, kuriame tilps apie 150 p. A. Jaroševičiaus piešinių kryžių ir koplytėlių, surinktų iš įvairių Lietuvos vietų. Prie „Lietuvos Ūkininko“ išėjo spausdintas paskelbimas, kuriame kviečia visus dailės mylėtojus šitą indomų albumą užsirašyti. Kas užsirašys iki Naujų Metų, tas gaus Kryžių Albumą tik už 2 rub. 50 kap. Potamgi čienia jau bus pakelta. Prenumeratą reikia siųsti Dailės Draugijai šiuo adresu: Vilnius, Zavalna ul. N15—11.

// Prie žmogžudystės Edwardsvillėje. Aprašyta kitoje vietoje žmogžudystė, kurioje vyriausiu veikėju figuruoja mūsų giminės brolis, mūsų vientautis ir gerų tėvų vaikas, Vincas Bizis (ar Bišis), verčia mums apsisolti ir pagalvoti, kurlink mūsų jaunuomenė eina? Nespėjo nutilti atbalsiai pasibaisėtinos žmogžudystės, kurią iškėlė Kričmaniučės byla, štai gauname naują exempliorių mūsų jaunuomenės nupuolimo. Viename ir kitame atsitikime padaryta piktadėjystė per ištautėjusius ir „suyankėjusius“ lietuvius. Beabejonės, kad ir Bizį teismas ras puskvailiu, kaip rado Kričmaniučę. Taip ir rodo Bizio paveikslas mums prisiustuose dienraščiuose iš Wilkes-Barre, kad jis yra pusiau-idiotas. Tėvams skauda širdį, bet mūsų tautai dar didesnis skaudulius. Dar sykį persilūdiname, kad mūsų jaunuomenės ištautėjimas veda ją į degenaraciją, į išgamystę. Paniekinę savo tėvų kalbą, savo žmonių pa-pročius, elgėsius ir dorą, jie vienok nebeprisima tos doros, kurią turi tikrieji amerikoniai. Ir tampa idiotais. Teisingai rusų kritikas Bieliniskis pasakė: „Kas ne patriotas, tas idiotas“. Mūsų tokių idiotų turime labai daug. Vieni jau nuėjo į kalėjimus, kiti dar liuosni ir daro visokias pradarbes savo žmonių skaudinimui ir žeminimui. Jie nėra naudingi nei savo tautai, nei šitam kraštui, nei visai žmonijai.

// Delei Baranausko sukaktuvių. Vilniškė „Viltis“ primena, jog ateinančiais metais, lapkričio 10 d. sukanka 10 metų, kaip pasimirė įžymus lietuvių mokslininkas ir poetas — vyskupas A. Baranauskas (Baronas), aptorius garsiosios natūr-epiškos poemos „Anykščių Šilelis“. Paminėjimui šito jubilėjaus ir abelnei padarymui atminties šitam dideliam vyrui, buvo Lietuvoje sumanyta rinkti aukas ir už tas aukas pastatyti A. Baranausko paminklą-stovylą, Seinų katedroje. Paminklas kaštuotų mažiausiai kokius 3—5000 rublių ar ir daugiau, o dabar tų aukų surinkta vos... 500 rb. Todėl apie paminklą, saka dabar „Viltis“, nėra ką ir manyti. Geriausias esą būtų paminklas, jeigu kas išleistų visus surintus A. Baranausko raštus.

Ištikro — tai būtų nemažas paminklas — visi Baranausko raštai! Jie yra svarbūs ir iš mokslo

ir iš dailės pusės. Bet kas išleis? Jeigu TMD. stovėtų gerosi vadelėse, tai šitie raštai jau būtų prirengti į spaudą, spausdinami ir ateinančiais metais per Baranausko sukaktuves mūsų visuomenė jau būtų apturėjusi veiktojų-pat rinkinį raštų, kaip raštai Kudirkos. Bet nėra tokios stiprios iniciativos, kokią buvo padaręs vienas žmogus Kudirkos raštus leidžiant... Reiktų, kad tuomi kas pasirūpintų nors iki 15 metų Baranausko sukaktuvių atlikti.

// Ragina vakarines mokyklas. p. Striuktis „Tėv.“ N47 ragina lietuvius lankyti vakarines mokyklas. Pražūtis be mokyklų. Sako:

„Tankiai atsitinka, kad žmogus, išgyvenęs šioje šalyje dešimtį ar penkioliką metų, iš prisi-klausymo šiek-tiek susikalba angliškai ir gana gerai moka pasiprašyti darbo: bet kada jam paduodama aplikacija išpildyti, jis sakosi nemokąs rašyti. Tokiam žmogui niekas nelieka, kaip tik dirbti sunkiausius, nesvariausius ir pavojingiausius darbus... Štai kame mės, lietuviškai, esame neprisitaikę prie šios šalies gyvenimo sąlygų. Tik pabandykim pataršėti po porą valandų keturis vakarus ir savaitę, ir bent per tris žiemas lankykime vakarines mokyklas. Ir tuokart, galiu užtikrinti, jau nebūsime pastumdėliais“.

Dažnas, bet niekuomet nebus pertankus mūsų vientautiams priminimas. Iš tikro mės vakarinių mokyklų neišnaudojame. Nueik į jas, rasi prisikimšusias žydėlių, finų, švedų, o lietuvių koks vienas-kitas skrėpsio kambaryj. Nedvyvai, kad ir fabrikuose lietuvius stumdo tik į tamsius kampus ir prie sunkių darbų. Prie lengvesnių mės neprisirėngiame.

// Kun. Tumas skalbja amerikiečius. Pagrįžęs Lietuvos kun. Tumas pradėjo skaityti lekcijas apie lietuvių amerikiečių gyvenimą. Kaune skaitė lekciją, kurioje labai tamsiomis spalvomis nupiešė seną prietarą apie „labai skurdų amerikiečių gyvenimą“ ir pradėjo skalbti amerikiečius biznieriū. Gal kada mums apie tai prisieis ir plačiau parašyti. Dabar tik pažymėtume, jog kun. Tumo nuomonė labai paviršutinė. Amerikiečių lietuvių skurdas yra nedelto, kad jie Amerikoje, bet delto, kad pas mus dar nėra tampa-praus vienybės ryšio su Lietuva ir žemas dar apšvietimas. Su tokiu apšvietimu ir Lietuvoje žmonės neaugščiau stovi gerovėje. Biznieriū mūsų vėl gi nei kiek nėra blogesni už Lietuvos biznieriū, nei gi už amerikonus. Jei ko jiems trūksta, tai apšvietimo, tik netrūksta gerų norų.

// Prie liaudies namų statymo. Žinūčių skyriuje rasime pranešama smagi žinutė iš Gardner, Mass., kur lietuvių susitarė kooperatiškiu būdu statyti sau viešą liaudies namą. Bus ant keilerių lubų: apačioje kooperatiš-nė sankrova, viršų salės teatrums, prakalboms ir kambariai visokioms susirinkimams. Pažymėt reikia, kad Gardneris yra mažas miestukas ir tenai lietuvių kolonija mažesnė, sakysim už Broklyno lietuvių koloniją kokią 30 sykių! Garbė jums mažieji miesteliai. O gal su laiku jūs išjudinsite ir didžiųjų miestų vien-taučius, kurie pasistatys savo liaudies namus ir pasiiluosuos iš visokių išnaudotojų nevalios...

// Kur prigavikai? „Lietuvos“

N47, vienas lietuviškų laikraščių agentas, p. M. Kertiklis atsiliepa ant „Laisvės“ pranešimo, kuriame jis įskundžiamas, būk užrašinėjęs važinėdamas „Laisvę“, o siųsdavęs tų žmonių adresus „Keleivini“. Kitoje vietoje žmogus užsirašęs „Draugą“, o gavęs ir gi „Keleivį“. p. Kertiklis pasiteisina, kad jis taip nedaręs, kad tą daręs koksai ten kitas agentas, kuris pasirašinėjęs, kaip „Montvidas“.

Prigavystė yra, šantažas matomas, bet prigavikų nėra. Dvyini dalykai dedasi su mūsų laikraščių platintojais!...

Lietuvoje bugnijama apie dienraštį. Pastaruoju laiku ir Lietuvoje prasidėjo agitacija už inkūrimą dienraščio. Per „Lietuvos Žinias“ lietuvių pirmiečiai kviečiasi išleisti pirmiešią dienraštį, o klerikalai kurstosi paversti Vilniaus „Viltį“ į dienraštį. Ir nei pas vienus nei pas kitus dar nėra vienos didelės idėjos, kad tik suvienytais lietuvių jėgomis galima padėti tokį didelį kultūros pamatą, kaip dienraštis. Gaila, gaila!

// „Tėvynė“ prisideda Spaudos Draugijon. „T.“ N47, SLA. sekretorius p. Strimaitis praneša, jogei Susivienijimo Pildomoji Taryba nutarusi „Tėvynėi“ prisidėti į Liet. Spaudos Draugiją, kurion išlygos yra šiosios: \$5 įstoji-mo ir po \$1 kas mėnuo.

// Kalbos žinovų suvažiavimas. Lietuvos laikraščiai skelbja, jog mūsų gerb. veikėjas prof. E. Volteris manąs neužlogi sukviesti didelį susivažiavimą lietuvių ir latvių kalbos žinovų.

// Pasišovė kuningas. Gavome žinią, kad bemedžioldamas giro-rių netyčiomis nusivėš iš savo šautuvo lietuvius kun. Dielininkaitis, iš Hazelton, Pa. Jis tuojaus pasimiręs.

IŠ VISUR.

Stanislavov, Galicija. — Iš vietinio kalėjimo pabėgo rusinas stud. Sičinskis, kuris annomet nužudė grafa Potockį; jisai kuningu persirėdęs ir pasislėpęs Ruminijoje.

× Astrobadas, Persija. — Vel pasirodė ant scenos ex-sachas Mahomed Ali su būriu kareivių, kurie apgalėję valdžios vaiską, pakloję 35 negyvai ir paėmę į nelaisvę gubernatorių, bei keletą chanų Už suiminius reikalauja išpirkos pinigų 60,000 tumanų.

× Londonas. Dabar praneša smulkmenas apie budavojimą milžiną garlaivį, vardu „Gigantie“, kuris tarpe Anglijos ir Amerikos suvaikšėtos per septynias dienas ir veš 4000 pasažierių. Ant laivo bus baliams salė ir daržai žaidimui golto, kriketų ir tennis. Budavoja tą milžiną „White Star“ linija.

× Socialistų manifestas. Tarptautinio socialistų būro komitetas išleido manifestą, kuriame protestuoja italų-turkų kareivis ir atsišaukia į visų šalių darbininkus išvieno protestuoti prieš kares ir kelti demonstracijas už ramybę, nusiginlavimą ir tautų solidariskumą. Šitas manifestas išėjo tuojaus potam, kaip turkų parlamento prezidentas Ahmed Riza, parašęs laišką į tarptautinį socialistų būrą, prašydamas, kad vo milijonais lamaistų.

nors socialistai užstotų turkus prieš Italiją, nes esą šiaip jau Europos valdžios žiūri per pirštus, kaip Italija užgrėbja turkų žemes aplinkui Tripolį. Socialistų būras pastebi, jog tai dar pirmą sykį istorijoje atsitiko, kad koksai parlamentas kreiptųsi prieš socialistų, prašydamas užtarimo. Teisybė, šitas parlamentas yra tik turkų. Bėt visgi parlamentas.

Vokiečiai ir francūzai — vėl draugai. Pasaulio bankieriai — tai geriausi politikoje oro rodyklė. Kaip anais laikais francūzų bankieriai patis pirmieji išpranašavo Europoje triukšmingus ermyderius, kurie tik ką nebeužkūrė tarpe Vokietijos ir Francijos karės, taip dabar užtikėtina vėl pranašauja, jog šitie ermyderiai jau tapę užgesinti. Vokietija su Francija susitaikiusi ant tiek drūčiai, kad galima esą tikėtis, jog padrangaus kelioliką metų. Francūzai bankieriai jau vėl pradeda po biskį įvesdinti savo pinigų Vokietijon, iškur do mėnesiai atgal su tokiu triukšmu savo kapitalus buvo atėmę. Beto ir Anglijai esanti visai susigerinusi, kaip su francūzais, taip ir su vokiečiais. Tokiu būdu reiktų tikėtis, jog Europoje tas juodasis vaidų katinėlis jau numirė.

Mexikiečiai vėl ginklais patarškina. Ant Amerikos ir Mexikos rubežių perbėgo gandas, jog mexikonai ištikro rengia naują revoliuciją, nors tik pora mėnesių prabėgo, kaip užsibaigė senoji, kuri užkėlė ant prezidento sosto liaudies numylėtinį Madero. Bėt tai pačiai liaudžiai numylėtinis veikia atsibodo, nes primeta jam aibes smulkių kaltybų ir nori jį vėl numesti, o ant revoliucijos kraupais nenužiuvusio sosto nori užkelti generolą Reyes. Ar pasiseks, tai sunku įspėti. Gal būt pasisekė, kad nebūtų įsikūsi Amerika. Pereitą savaitę amerikono valdžia sugriebė savo pusėje, San Antonio mieste, Tex., patį gen. Reyes ir nutarė išduoti Mexikai. Jeigu ir neišduos, tai bent išvarys iš Amerikos. Podraug suimta Amerikos pusėje kapitonas mexikietis Juan Meriga, beperkant arklius, ir da vienas — Antonio Magon. Visus juos ir kurie tik užsiims revoliucijos kėlimu prieš Madero, amerikoniai žada išvežti už sienos. Nes užteko bėdos su Maderos revoliucija, delei kurios ir Amerikai lėšiuvo \$9,000,000.

× Liverpool, Anglija. — 33 darbininkai žuvo ir apie 100 sužeisti eksplozijoje vietinės Bibby & Sons dirbtuvėje, kur kepavo aliejinius blynukus.

× Roma. Tris amerikonų katalikų didžiūnai: Bostono pralatas O'Connell, New Yorko arcivyskupas Farley ir Msgr. Falconio tapo popežiaus priimti ir apvainikuoti kardinolais. Už savaitės jie grįšį Amerikon su raudonomis kepurėmis. Amerika dabar turės keturius kardinolus.

× Chinų revoliucija — eina pirmyn. Revoliucionieriai baigia imti antrą didelį miestą po Sanchajun — tai miestą Nankin. Pekino valdžia tarėsi susidrintinti, išskeldama ant viešpatystės premiero naują „geležinės rankos“ žmogų Yuan-Si-Kai, bet apsiriko. Jis yra „geležinis“, bet liaudis ir kieta. Revoliucija reikalauja karalių visai pašalinti. Eina gandas, kad prieš valdžią kyla ir tolimoji provincija Tibetas su savo milijonais lamaistų.

× Turkų-italų karė. Tripolio apygardėse karės stovis nepersimainė italams į geresnį. Priešingai diena iš dienos arabų skaičius didinasi ir laukia tik iš Turkijos ateinant vaiko. Italija nusprendė užbliokuoti Dardanelio suamaugą, kad nepraleisti Turkijos laivų. Taigi dabar galės įvykti karė ant vandenių.

Iš Lietuvos.

Konfiskavimo panaikinimas. Cenzura buvo konfiskavusi „Liet. Žinių“ N99 už feljetoną „Žemaitijos kelias“, kur buvo aprašyta, kaip žiūri vietiniai žmonės į sentikius (starovierus). Bėt prokuratūra, nesurado tame straipsnyje kaltės ir konfiskavimas panaikinta.

PILVIŠKIAI, Suv. gub. Spalių 13 d. Vilka. žandarų viršininkas su žandais krėtė pas Barzų P. Brazaitį. Paėmė 60 suviršum kningų, apie 30 ekz. laikraščių ir užrašomąją kningelę. Uždrausto nieko nerado. Kiek seniau buvo kratos Pilviškuose pas lietuvius krautuvninkus.

KAMAJAI, Ežerėnų pav. Spalių 9 d. čia buvo surengtas lietuviškas vakaras. Artistai mėgėjai vaidino „Viršaičio vagai“, „Be šulo“ ir „Kurčias žentas“. Po vaidinimų vietinis choras padainavo keles tautiškas dainėles. Buvo skrajojanti krasa ir tautiški žaislai. Kleno Lapas.

NAUMIESTIS, Suv. gub. Apie Naumiestį ėmė vaikotis keli žmonės, lenkai. Jie nešioja skrynutės su įvairiais užrašais, kurių kaina nuo 30 kap. lig 1 rb. Jie pasakoja, kad tose skrynutėse esą įvairūs brangūs daiktai — britvus, retėželiai ir t. t. Žmonės su džiaugsmu duoda pinigų, bet ištraukus pasirodo, kad tose dėžutėse menkiausias vertės daikteliai. Kada mus nustos apgaudinėjė visokie „monelinkai“? M. V.

UTENA, Kauno gub. Vietinių kningų rūpesniu spalių 6 d. buvo lietuvių vakaras. Sulošta komedija „Naujas Kelias“, p. D. papasakojo monologą „Kiti laivikai“, p. G. pagriežė ant smuiko pritariant firtapijonui. Vietinis choras p. B. vargonininko vedamas, susidedas apie iš 50 žmonių, padainavo daug gražių dainelių. Kaip girdėjau, buvo parsikvietę „Kinematografą“, bet valdžiai nelaidus išvažiavo į Kukutiškius. Svetys.

SLAVIKAI, Naumiesčio pav. Spalių 24 dieną apie 9 val. ryto sudegė Slavikų mokykla. Visas rakandus kaip mokyklos taip ir mokytojaus pasisekė išnešti, tik sudegė tarnaitės beveik visos drapanos. Žmonės dejuoja, kad vėl busias naujas mokeskis, bet mokyklos reikalingumą Slavikuose beveik kiekvienas pripažįsta. — Vaikai dabar vaikščioja be jokio darbo ir kažin ar mokys šiemet, delto kad apie Slavikus nėra tinkamo būto. Mokyklos rakandus dabar sunėšė į Šilgalių valsčiaus raštine. Mat, raštinės vienas galas yra tuščias ir tenai per žiemą galėtų mokyti vaikus, jog tik reiktų šis tas pataisyti. Tik kažin ar pavelytų pernešt mokyklą į raštine? — Tą pačią dieną buvo Šilgalių raštinėje pardavimas girių „daliankų“. Girios pas mus jau taip metas į metą eina brangyn, bet kaip jau tą dieną

varė — tai baugu buvę klausyt: įvarė beveik dvigubai, dagi trigubai, kaip valdžios inkainuota. Kitoj pusėj kelio, priešais raštine, stovi Dzdoriaus alaus sandėlis. Tenai tą dieną ir buvo smariki „licitacija“. Dzdorius jau nei alaus neteko. Patėmijau, kad žmonės netik alum, bet ir degtine vaišinas. Ku—ku—tis. („Liet. Ūkininkas“).

Paskaita prof. Lutoslavskio. Netrukus žadas skaityti Vilniuje žinomas lenkų asketicizmo apaštolas profesor. Lutoslavskis.

Prof. Denis. Ketina netrukus atsilankyti Vilniuje Adomo Mickevičiaus statomojo paminklo komiteto pirmininkas prof. Denis. Jis važinėja po slavų žemę tuo tikslu kad susipažinti su tuo kraštu, nes rengias išleidinėti žurnalą „Revue Slave“.

Kunigas teisėjo rolėje. Spalių 17 d. apskričio teismas nagrinėjo kun. Vaitekūno bylą. Kun. V. kaltino už savavaly pasisavinimą teisėjo teisių. Mat kun. V. padarė tardymą tarp kažkio Pesiako ir Leščevskio, iš kurio pirmasai reikalavo 100 rb. po vekseliu. Išrišęs tą ginčą su pagalba liudininkų, policijos ir priesaikos, kun. V. surašė tam tikrą aktą, po kuriuo padėjo antspaudą ir liudininkų parašus. — Apskričio teismas nutiesė kun. V. 15 rb. baudos arba 3 d. arešto prie policijos.

KAUNAS, Dūmos atstovas Rodičevas turėjo paskaitą Kaune, miesto teatre. Paskaitos tema ta pati, kuri tiek triukšmo sukėlė Vilniuje, „Hercenas ir jo darbai“.

Čunkytė-Petronienė atšaukė „S. Ž. Tel.“ žinią būk jos rankų darbų mokykla užsidaro. Praneša kad jos mokykla tik persikėlė iš Fišero namų į Račkauskio nam. ant Nemuno pakrantės.

SĖSIKAI, Ukm. pav. Sėsiškų valsčiaus Melūnų sodž. 2 žmonės rugsėjo 25 d. nutrenkė perkūnas. Be to tas-pats perkūnas apkurtino dar keletą kitų sodiečių.

Žvaigždė su uodega. Spalių mėn. apie 5 val. iš ryto pačiuose rytuose ant vienos linijos (horizontališkai) su Aušrine žvaigžde (iš kairės pusės) buvo matoma žvaigždė su uodega. Uodega nedidelė ir viršų, gan šviesi. Pati žvaigždė šviesumu nedaug ku skiriasi nuo kitų žvaigždžių. Taip pat buvo matoma spalių 7 d. ir paskiaiu kas rytas. Spalių 17 d. taip-pat matėsi toje pačioj vietoj, tik daug arčiau prie horizonto. Pasirodo vis tuo pačiu laiku ir matoma lig dieni išaušus. R. Anc.

LONDONAS, Spalio 15 d. „Birutės“ Bendrovė savo susirinkimą laikė lietuvių klube. Žmonų prisirinko neperdaug, kadangi diena buvo lietuota. Susirinkimo raštinnikas perskaitė kelius praėjusių susirinkimų protokolus. Skaitymas tvėrė apie valandą. Toliaus išdininikas išdavė atskaitą, kiek „Birutė“ per tris mėnesius turėjo pelno, ir kiek išleido. Iš tos atskaitos negaliu pasakyti aiškiai, kur ir kiek išduota. Tiek tik žinan, jog „Birutė“ jau turinti apie 50 svarų sterlingų pelno. Kiek užgirdau, tai duonos kepėjams kaip kokią savaitę duoda ir nuostolius. Man rodos, kad „Birutė“ šieina lygioms. — Atsirado ir kebrangyn, bet kaip jau tą dieną

prastą duonos kepimą.— Susirinkime buvo ir tuščių ginčų, tik patarus kuningui Matulaičiui apsimalsino.— Tolesniam laikui miltus duonai kepti, rodos, nutarė parsitraukti iš Rusijos, kas atsieis pigiau ir būsią geresni.— Pasibaigus susirinkimui, vieni sveikinosi prie alučio boso, o kiti šoko, kad net dulkėsėjo.

Kalnaveris.

Rodičevio paskaitos atbalsai. „Rieč“ rašoma iš Vilniaus, kad žmogus sukliudęs Rodičevui skaičyti yra vietinis gelžkelio stoties nešikų „storas“ ir sąjungietis. Gubernatorius įsakė jį patraukti teisėn.

Ar gali Lietuvoje sektis cukraus dirbimo fabrikams? Šiaip užvardytas straipsnis pasirodė „Tygodn. Roln.“ To straipsnio turinį kartoja ir „Kurjer“as. Abu yra tos nuomonės, jog cukriniai burokai riebjose Lietuvos dirvoje neprasiau derės, kaip Volynijoje, Podolijoje, Ukrainoje ir Lenkijoje. Patariamai irgi, kad Lietuvos bandymo stotis imtų mėginti tuos cukrinius burokus auginti. Baisogaro (dvarininko Komaro) tarytum jau ir daromi šitokie mėginimai. Pirmenama dar, jog Požečių dvare, dabar Rūmūno Skirmunto (Minskio gub.) yra buvęs jau cukraus dirbimo fabrikas, bet 40 metų atgal sudegęs, ir nebebuvo atitaisomas. Taip pat lyg yra buvęs kitas tokis fabrikas ir Vytebsko gub. Bet kodėl tie fabrikai taip žuvo, kad nelabai apie juos ir atminimas gyvas išliko, nei vienas iš abiejų rašytojų nepaaiškino.

Rodičevio paskaita Kaune tiek pritraukė publikos, kad neteko vietos teatre. Tvarka paskaitos laike buvo kuo-puikniausia. Pasibaigus, delnų plojimams galo nebuvo.

SOFIJA GIMBUTAITE. Spalio 24 d. š. m. užgeso dar viena tu tyliu, uoliu darbininku ant mūsų apleistos kultūros dirvos — Sofija Gimbutaitė.

Vardas tas gal pasirodys ne vienam mūsų skaitytojų svetimu, negirdėtu, nes nebuvo iškiles garso dausuose — susitikdavom su juo viešai vien aukų skyrinose arba įvairių draugijų komitetų bei narių sąrašė. Tačiau kiekvienas, kuriam teko pažinti ar gyventi Vilniaus lietuvių tarpe, anuose dar netaip tolimos praetis laikuose, kuomet gimė čia pirmieji darbai, prisimins sau aiškiai ir velionės triūsus ir pasius jai gilų pasigalėjimo atdūsį.

Prisimena tos dienos, kuomet Vilniaus lietuvių būrelis auklėjo liuliavo vos gimusių lietuvių mokyklą. Reikėjo virpėti-bijoti už tą jos gyvastį silpną, saugoti dangstyti nuo vėjų-audrų, kurie galėjo užslinkti.— Velionės rankose buvo tos mokyklėlės lopšys, daug vargo-triūsio ir žygių padėta besergstant, beauklėjant tą mokyklą. Šiandien gyvuoją ji liuosai ir iš silpnos, menkutės išaugo į „Dviklasę Lietuvių Mokyklą“.

Nemaža, prisidėjo ir pasidarbo velionė ir prie inkūrimo ir plėtojimos mūsų „Liet. Dailės Draugijos“. Aplink jos spiečiasis pirmieji dailininkai ir randa jos upatoje karštą savo idėjų samanyų šalininkę, rimtą draugą, tikrą dailės mylėtoją. Netrukus tveriasi „Liet. Dailės Draugija“ ir velionė darbuojasi joje per keletą metų, kaip tos draugijos valdybos narys.

Nariu buvo, galima sakyti, vi-

sy, buvusių ir tebėsamų lietuvių draugijų ir visose kol tik sveikata leido darbuositi kiek galėdama. Pastaraisiais metais turėjo pasitraukti iš Vilniaus ir sveikatos ir kitų priežasčių delei. Vos prieš keletą dienų vėl sugrįžo ir vėl būtų galėmus už tų pačių kultūrinių darbų, kuriuos tikrai mylėjo ir iš širdies tarnavo — bet beširdė mirtis atėjo staigu, nelaukta, nekviesta ir savo šalta ranka pertraukė gyvasties siūlą. Išsėkis ramiai, tyli darbininke, — tebūnie tau lengva Lietuvos žemelė, kurią visa širdim mylėjai. O. Pleirytė-Puidienė.

Įsakymas liudies mokyklų direktoriams. Vilniaus mokslo apskričio valdyba įsakė liudies direktoriams uoliai prižiūrėti, kad jų globoje esančiose mokyklose ir mokyklos knygynuose nebūtų perkamos ir vartojamos tokios knygos ir tokie rankvedžiai, kurie nėra švietimo ministerijos arba dvasiškos žinybos leidžiami. („Liet. Žinios“.)

Literatūros žinios. Prašo mūsų pranešti, kad lietuvių kalbon verčiama istorijos apysaka „Lietuvos miškucė“.

Nauji „Blaivybės“ skyriai atidaryti Kalviuose, Trakų paviete Vilniaus gub. ir pranešta Kauno gubernatoriui apie skyriaus atidarymą Spirakiuose Kauno gub.

VABALNINKAS, Pan. apskr. 1910 m. žydas Atlasas inkūrė čia fabriką: verpti, vilnom karšti ir grūdams malti. Už paprastą sumalimą ima nuo pūdo 4 kap., už piklių 15 k. Dirba gerai, darbo turi ikvaliai, labiausiai malimo. Visa būtų gerai; tik vargas, kad pas mus svaigiųjų gėrimų įstaičių perdaug. Tik atsirado fabrikas, tuojau ir smuklė intaisė tas pats žydas. Suvažiavę žmonės jiesko tik geros progos pradėti gerti. Žiūrėk, tai laižybos, tai magaryčios, na, ir ulioj bitele. Paskui su girtais, susibara, susimulsa. O žydeliui kas? By tik pelnas eitų. T. M.

MERKINĖ. Spalio 23 d. sekmdienio rytą patiko mūsų miestelį nelaimė. — greta bažnyčios triobų 6 valandą prasidėjo ugnis vienoj žydės pirkaitė, ir kaip matant išsiplėtojo ant kitų triobesių. Per 3 valandas sudegė 12 namų; liko be stogo 15 šeimynų, kurių beveik visa sudegė. Kad ne ugnagesiai, taip narsiai gesusieji ir nepraleidę toliau ugnies, būtų sudegusi pusė miestelio; ugnis bažnytinųjų triobų nepasiekė. Reikalinga tuojau pagalba, kurią galėtų siųsti vietos klebono vardu.

PANEVĖŽYS. Mūsų inteligentai jau pradeda grįžti tėvynei. Nesena atvyko iš Sibiro, kur turėjo valdžios vietą gydytojas ir mūsų laikraščių bendradarbis M. Venslovas ir apsigyveno Panevėžyje. Menas.

Nemūnėlio Radviškis, Panev. apskr. Spalio 24 d. vidudienį sudegė Margeniškyje p. Jakubėno rūmas. Užsidedė iš kamino. Neišnešė nieko. Ugnyje žuvo daug svarbių vietinei istorijai popierių, paveikslų ir nemažas knygynas. J. Jakubėnas 88 metų (skaito be akinų) stiprą senelį — tai gyva tradicija ne vien plačios Biržų žemės atsitikimų 19 šimtmetėje. Daug širdžių atjauno nuostolius p. Jakubėno ir jo sūnėno Jono Valiullo, kurs kaip tik tą dieną nebuvo namie. Per ilgą savo amžių tnodu Lietu-

vos ponu, visų gerbjami ir mylinči, ne vieną besimokančios jaunomės kartą vaišino savo Margeniškyje. Kiekvienas, kuriam teko būti Nem. Radviškio padangėje, laikė sau už pareigą atsilankyti ir Margenišky. Sudegė taipgi N. Radv. „Blaivybės“ skyriaus kasa su grynais pinigais apie 10 rub. ir kasos knygos.

J. Keleivis.

Nušovė kontrabandininką. Prūsų pasienyje, palei Aleksandro miesto miestelį, Reseinių ap. Prūsų pasienio sargybos kareivis nušovė Rusų valdinį, Medverių kaimo, Aleksandravo valsčiaus valstietį Adomą Kairį, 40-ties metų. Kairys, mat, varęs slapta per sieną, Prūsūsna, avių bandą.

A. a. Sofijos Gimbutaitės laido-tuvės Vilniuje. Spalių 26 d. 5 val. po piet a. a. Sofijos Gimbutaitės kūnas buvo išlydėtas iš būsto (Preobraženskaja g-vė) į Rasos kapinius. Lydėti lavoną susirinko ne mažas lietuvių būrelis. Karstas buvo papuoštas vainiku nuo Lietuvių Dailės Draugijos su parašu: „Mylimajai Lietuvių Dailės Draugijos globėjai Sofijai Gimbutaitei L. D. D-ja“. Spalių 27 d. 10 val. rytą Rasos koplyčioje buvo gedulų pamaldos, kūną palaidojo po pamaldų.

KAUNAS. Naujas tramvajo kelias. „S. Z. T.“ praneša girdėjęs, kad šį pavasarį taisytią Kaune naują tramvajaus kelią. Tasai kelias prasidėsias iš Kurauko gatvės ir eisias: Puškino, Pakalnės ir Kapinių gatvėmis iki geležinkelio stoties. Toliau manoma dar pravesti tramvajaus kelias Ukmergės plentu ir Žaliaman Kalnan, bet tai dar galutinai nenurtata.

Prof. Volteris su K. Būga šiomis dienomis buvo išvažiavę iš Peterburgo ir Riečios apskritį (Vyteb. g.) tyrinėti lietuvių kolonistų kalbos. Apie tą kelionę bus pačių tyrinėtojų pranešta vėliau. („Viltis“.)

BUTRIMONIS, Viln. gub. Gyvena čionai lietuviai, gerokai apsilėidę. Namie kalba lietuviškai, nuvažiavę kermošiu kalba gudikiškai (po-prostemu). Miestelįj neuzgirsi lietuviškai nei žodžio. Tik porą varstų pavaziavę nuo miestelio išdrįsta ir pradeda lietuviškai tarp savęs kalbėti. Kas-gi taip butrimoniečius imbaidė, kad bijo pasirodyti su savo kalba? Yra tokių, kad šaiposi ir juokiasi, jeigu kas pradeda lietuviškai kalbėti, o parėjęs namo ir pats kalba lietuviškai. Sarmata tokiems šikšnosparniams, kurie net savo kalbą po kojų pamina! Savo žmogus.

TAURAGINAI, Kauno gub. Apgavikas. Mūsų parapijoje apsilankė kažinkoks apgavikas, inkalbinėja žmonėms visokiems monnus. Vienam žmogui inkalbėjo gydytis, už 20 rublių išgydysias. Tas ir patikėjo, davė kelius rublius, o šundaktaris už kelių dienų žadėjo ateiti likusių atsiimti. Kai išėjo, tai ir šiandien nėra. Mat, vis dar atsiranda tamsių žmonių, tikinčių visokiems monnelinkams. V.

ALUNTA. Matiejūnų sodžiulis — spalio 12 d. kilo gaisras. Sudegė ūkininko Juociapjo klotimas su visais javais. — Šie metalai būvę nederlingi; pievos neželė, — vasarojus taip pat prastas. Ž. D.

MOCKAVA, Suv. gub. Anais metais valsčiaus raštininkas buvo ėmęs rašyti žmonėms siunčiamus raštus (poviestkas) ir lietuviškai, o mokytojas mokydavo vaikus lietuvių kalbos. Dar nebuvo girdėti, kad tai būtų užginta, jau būnai raštininkas mums neberašo lietuviškai. Kai gauni raštą, tai reikia nešti pas tokį žmogų, kurs moka perskaityti rusiškai. Mokytojas vėl nustojė vaikus lietuviškai mokines, nors ir gana buvo prašyta. Reikia visiems išvieno reikalauti, kad tuodu ponu nemainytų mados, o taip darytų, kaip ligišiolai kad darė. Juk mes galime to reikalauti, jei valdžios nėra užginta. Vien.

GARLEVA, Suvalkų g. Apgavikai. Apie mus šį rudenį pradėjo rodytis kaž-koks vadas, kuris kalbina žmones Amerikon. Taisai vadas norintiems keliauti žmonėms dykai dalina „šifkertes“, už kurias būk turėsią Amerikojė atidirbti. Prižada kožną keliaininką ant Prūsų sienos (rubežias) Virbalyje susitikti ir pergabenti į Prūsus. Prasti žmonės bėga paskui tą vadą į Prūsus, patįs nežinodami, kur jie eina. — Vadas, kiek žinoma, už kožną pristatytą į Prūsus žmogų gauna po 40 rub. Iš Garlevos. („Aušra“.)

KALVARIJA, Suvalkų gub. 25 spalio nakčia Kalvarijoje sudegė 6 namai ir žvdo fabrikas. Fabrike žuvo daug mašinų, kuriomis karšė vilnas, verpė, milus vėlė. Viskas buvo garu varoma. Sudegė daug žmonių milų, vilnų ir suverptų siūlų.

Juozapas Bendoraitis.

KALVARIJA, Suvalkų gub. Apie Kalvarią girdėjau labai daugelį ūkininkų aimanuojant, būk vasarą ir rudenį nakčia negalį arklį paleisti pievosna. Vienai priežastis — vagis, o kita šia kokia: vaikinams nusibosta naktimis pėstiemis valkiotis, tai pasiēmę arklus nuo pievų jodinėja per naktis, o parjoję arklį kažinkur paleidžia, kad kartais reikia jieskoti per kelias dienas.

Juozapas Bendoraitis.

Slivinskoje Būdoje ir Bujokiškėje, Naumiesčio ap., Suv. gub. spalio mėnesį įsivyravo kraujaligė. Du vaikinukai, vienas 9 m., kitas 12 m., taja liga besirgdamu mirė; tebeserga abiejuose kaimeliuose po 4, išviso 8 asmenis.

PANEVĖŽYS. Pradėjo jau veikti malūnininkų lietuvių bendrovė „Mūsų duona“. Jos adresas: Panevėžys. „Stočkus ir Bendrovė“. Sumanymas randa visuomenėje didelį pritarimą. Laukiama net iš Londono užsakymų. („Šaltinis“.)

IŠ LATVIJOS.

„Rygos lietuvių teatras“. Tokiu vardu bus užvardintas dabar naujai besitveriantis nuolatinis Rygos Lietuvių Teatras. Apie įsteigimą Rygoje nuolatinio Lietuvių Teatro sumanymas jau ne naujas. Apie tai jau senai galvojama. Bet ligi šiol visoki pašaliniai ir ypatiški trukdymai neleido tai įvykdyti.

Marija Dauguvietė.

Tilavo fabrikas. Rygoje, visiems darbininkams išduoda naujas darbo nusakymas. Visi darbininkai be išėmimo priimami, kai po naujai priimti, nors daugel iš

jų yra dirbę fabrike jau nuo 10 —20 metų. Kningutėse tarp naujųjų nusakymų tris puslapius užima tolyčia apie pabaudas, kuriuose už kiekvieną mažiausį menkinę gresinama piningine pabauda nuo 20 kap. lig 1 rublio. Vis dar daromos kratos ir suėmimai iš priežasties užmuštojo pečkuro. Darbininkų ūpas sujudintas.

J. L.

„Žaislas“ Liepojuje. Šiose dienose tapo užregistruota nauja visuomeniška draugija „Žaislas“. Ši draugija labai panaši į Rygos „Žaislą“, nes įstatai ir pavadinimai labai panašūs į „Žaislą“, tik tai liepojiečiai daug energiščiau darbuojasi, nes tarp jų susitvėrus trupa lošėjų stropiai rengiasi prie lošimo teatrų ir baigia statyti teatrui namus, kuriame sutilps apie 1000 žmonių. — Pagirtinas darbuojamasis! — Nugirdės. („Rygos Naujienos“.)

Rygos „Kanklių“ artistų ratelio režisieriu šiemet irgi liko pakviestas žinomas lietuvių teatro veikėjas p. Jurgis Linartas. Stud. gi Spaakevičius pasilieka artistų ratelio pirmininku.

Jieskoma piktadarių, kurie nušovė vielų fabr. darbininką Erasmusą; policija rado Strautmano namuose, prie Goldingeno g. No. 2 bombas ir mauzerį. Bombos buvo jau pripildytos ir paslėptos po grindų. Policijos rankosna papuolęs ir surašęs sąnarių vienos pavojingos organizacijos. — „R. V.“ šiame dalyke paduoda sekančias žinias. Rygos slaptosios policijos viršininkas Gregus, darydamas Uždauguvyje kratas, sankaroje su pečkuro Erasmos nušovimu, rado: pekliskos mašinos dalis, daug sprogtančios medžiagos, kardus, durtuvus, visokios rūšies revolverius, šautuvus ir 15 tūkst. įvairių patronų. Sumta 18 žmonių, — visi darbininkai, daugiausia Zazengofa bodelnos fabriko, latviai. Policija dabar skubjai daro tardymą. Manoma, kad susekta pavojinga darbininkų socialdemokratiškoji organizacija. — Iš 2 Erasmos užmušėjų vienas ir prisipažinęs. Liko taipgi sumiti ir 20 vielų Libriko streiko komiteto sąnarių.

Rygos centr. kalėjime dabar randasi 1554 kaliniai: 800 katorgininkų, 180 rotininkų, 85 p. tardymu, 230 moteris ir 259 kalėjimo ligonbutyje. Tarpe katorgininkų randas didelis skaitlius kaukaziečių, nes jie neišturi šiaurinio oro ir suserga džiova, o Rygos kalėjimas priskaitomas prie „gerųjų“.

Naujųjų pasitraukusių šiemet nuo liosų Rygoje buvo 7 krikščionis ir 5 žydai. Visi jieskomi.

Obuolius iš Rygos pradėta gabenti į Peterburgą, nes ten geriau apsimoka. Peterburge obuolių bei grūšnių centras randas ant Apraksino turgaus taip vadinamoje Ščukino pastogėje. Iš čia daugybę vaisių išgabena į aplinkines gubernijas ir į Suomiją. Vaisių pirkliais yra paprasti rusų kaimiečiai, darydami apyvar-tą milijonais.

Sudegė. Rygoje 21 d. sp. iški-lo gaisras duonos kepykloje prie Maskvos g. No. 26. Sudegė gulėjęs užpekyje Jonas Zimuntavičius. Jis nei nuolatinio darbo nei gyvenimo neturėjęs. Už nekuri patarnavimą leisdamo jam kepykloje užpekyje pergulėti. Nelaimingoje dienoje jis atėjęs ir pa-sigėręs.

Naujas latvių mėnesinis laikraštis. Latviai dabar neturi nei vieno mėnesinio laikraščio. Visi ligišioliniai užsibaigę ar del skaičytojų trukumo, ar likę valdžios sustabdyti. Iš šio atžvilgio Rygos Latvių Draugijos naudingų knygų skyrus savo posėdyje 25 sp. nutarė pradėti leisti dar prieš Naujus Metus mėnesinį literatiškai-moksliską laikraštį „Druva“ (Dirva), vengiant politikos. Redaktoriu išrinktas paminėto skyriaus pirmininkas, vidutinių mokyklų mokytojas, p. Fricas Adamovičius.

Liepojaus galutinios gyventojų suskaitymo pasekmės sekančiosi išviso: Liepojuje gyventojų 88, 550, iš kurių 83,650 gyvena pačiame mieste, 4455 tvirtovės dalioje ir 445 buvusioje tvirtovėje. Namų Liepojuje esą 3378 su 21,194 gyvenimais.

Liepojus. Iš 27 žydu naujųjų nestoje prie liosų 16. — Laike paskutinės audros jūroj gavo sau galą 13 žvejų, kits palikdamas moterę su vaikais.

Liepojus. Subatoje spalio 22 d., sugrįžo Liepojun žuvininkė Ona Maskis, išgelbėta ties Bokafenų. Ji išpasakojė istoriją savo nelaimės ir stebuklingo išgelbėjimo. Sulig jos žodžių, susirgus jos vyrui ir ji su savo sunumi Jonu 14 metų ir darbininku Žanu Abel 24 metų išplaukė į jūrą žvejoti. Prieš utarninko naktį 17 d. spal. juos užtiklo bailsi audra, kuri varė jų laivelį į šiaurę. Priešais dvarą Lobragen didi vilnis staigu jų valtį apvertė ir jie visi tris sukrito į vandenį, kame berniukas tuojuas ir nuskeno, o jie suspėję nusitverti už tinklo ir tokiame padėjime juos nešioję po jūrą daugiau dvie jų valandų laiko. Čia juos pamatė nuo kranto žmonės ir vienas iš patėmijusių juos, užsimovęs ant savęs kempinę šalbiere, priplaukė prie jų su virve, kurią pirmieji tris tinklų. Tada kiti žmonės pradėjo traukti juos su virve prie kranto ir tokiuo būdu juos išgelbėjo. Kada juos ištraukė ant kranto, tai darbininkas Abelis jau buvęs be sąmonės.

Liepojus. Liepojuje paskutinį laiką atsirado tarpe latvių lietuvių nauja atskala vadinama „subatninkais“. Tos naujosios atskalos pasekėjai vietoje nedėlios švenčia subatą. Kad patraukus sau pasekėjus, jie leidžia savo agitatorius, kurie kartais net palei gyventojus dalina kningutes latvių ir rusų kalbose, kuriose nuodugnai išrodinėjama švesti ne nedėlia, bet subatą ir labai išgria savo atskalą, bet visgi mažai teranda sau šalininkų; baptistai labiau tarpsta.

Liepojiečiai.

Valstiaus raštininkams užginta liko prigulėti prie ūkiškųjų ir visuomenišku draugijų kaimuose Baltijoje, per ką tos draugijos nustoji daug šviesesnių veikėjų, duoti ypatingai prie raštiškų darbų.

Mintauja. 16 sp. ant plento prie Gaudero fabriko sužeidė peiliais ir atėmė 2 rub. Užpatį valstiečiui Pet. Kublickui.

— Už slaptymos be užsiėmimo Mintaujos slaptoji policija suėmė Karotį Kachamavičių ir išsiuntė į Apsavos valsčių, Kauno gub., iš kur jis paeina. Ed. Kondratavių, Gruzdžių valst., Kauno gub. Mintaujos tautos teisėjas 1 skyriaus pasmerkė ant 5

mėn. į kalėjimą už pavogimą murininkui Balodui darbo irankių ir kelinių.

Sumenkėjimas latvių socialdemokratijos. Sprendžiant iš socialdemokratijos uždėtos literatūros, rašo „Latv.“ šios partijos veikimas delei savitarpinio nesutikimo ir skaldymo žymiai sumenkėjęs; vis mažiau randasi ir šalininkų. Ir pininginės apskaitos paroda, kad partijos apyvarta vis labiau sumažėjo.

(„Rygos Garšas“.)

LAIŠKAI IS LIETUVOS.

SENAPILE, Suvalkų gub.— Mūsų paroda, apie kurią tiek daug buvo rašyta, labai gražiai nusiėkė. Ypač nusisekė arklių knyrius ir moterų rankų darbo išstatymas. Nors aš to visko ant nelaimės, ir nemačiau — sirgau, bet kaip kiti visi pasakoja, tai moterų išdirbinių tiek daug buvo, kad paskirtame ruime visos sienos ir stalai būvė nukabinėta, ir būvė gana gražių dalykų. Žinia, į šitą parodą pas mus žiūrėjo ne kaip į reklamą, kaip tai daroma užrubėžiuose, bet kaip į pasipelnymo šaltinį, užtat daugelis negavę dovanų buvo neužganėdinti.

Petras... dabar užsiima suvedimu išskaitų visų parodos inėgų ir išlaidų, ir baisiai daug darbo turi: sėdi žmogutis per dienas ant šito. Pirmiau užsiėmė sutarkymu eksponatų ir paskirtų už jas dovanų, dabar trisiasis sustatymu pagyrimo lakštų, kurių yra apie 400! Taigi po parodai jau veik mēnuo, o vis dar apie ją tebedirba.

Per Visus Šventus sutarta šnektis apie parodą ateinantiems metams, ir vieta aprinkti ar Vilkiškį ar vėl Senapilę, nes čia yra kam veikti. Tačiau, kaip žemiau matysim, nutarė Vilkiškį.

Girdėjote gal, kaip baisiai nu teisė Verbylus, Aleksą, Blūdžių, Vienakį ir kitus. Prapuolė žmonelės!

V. baigęs mokslą ir jieško vietos; tarpais mano, Lietuvon grįžti, atlikti bausmę ir dirbti tarp savųjų; bet kiti jį draudžia, nes dabar toki reakcija, — da nuteistųjų ant 2—3 metų katorgon, tai nei šis nei tas; da ir sveikatą gali suardyti... Ant galo laukiama kitais metais manifesto, ba sukaks 300 metų, nuo užsirangymo ant carų sosto Romanovų giminės.

Oras pas mus dar neperšaltas, biskį paljo, bet neperdaug. Žieminiai pasėliai per Mikolines ir vėliau palijus neblogoi sudygo, o lig to laiko nedugo, nes buvo sausa. Su vandeniu žmonės labai bloga, nes per visą vasarą mažai lietaus tebuvo. Žmonės visur mėžia savo kudras (sodželkas). Javai pusėtinai brangūs, ir sako brandūs, ypač miežiai buvo geri šiemet.

...Vakar parodos komitetas nutarė, kad ateinantiems 1912 metams parodą taisyti Vilkiškį. Lenkai da pirmiaus padavė valdžiai prašymą, kad leistų jiems Suvalkuose parodą taisyti. Da ko gero susilauksime Suvalki joje dviejų parodų! Lenkai boykotavo šitą lietuvių taisyto parodą, ir vos tik keli tepribuvo jon. Kuo daugiau bus parodų, tuo geriaus bus žmonėms, norintiems įsiasis pasiekti. Bet ar duos valdžia pašalpa abejiems, t. y. lenkams ir lietuviams, nežinia. O be valdžios pašalpos visgi sunku intaisyti parodą. N. N.

Iš Biržių progymnazijos. Vienas mano bendraaugys ir vienkaimys tarašė man laišką; ta ypata yra M. T. Biržių 4-klasės mokyklos studentas; čia aš tą laišką atvirai paduodu: „Gerbjamas vienkaimys ir drauge! Būdamas Biržiuose gaunu nuo savo draugų kai kuriuos amerikiečių laikraščius, kaip „Vien. Liet.“, „Lietuva“, „Aida“ ir k. Tarp kitko pastebėjau tamstos pavardę, ir paėmęs perskaičiau; gerai, kad išėjote į publicistikos dirvą — neblogoi straipsneliai! Bėda, kad iš mūsų kaimo mažai atsiranda tokių, kurie savo mintis imasi išdėstinti po laikraščius ir patarti savo broliams lietuviams, ką naudina dirbti. Gal Amerikoje ir daugiau kas užsiima tokiomis dalykais, bet pas mus, Didžiojoje Lietuvoje, jei kas nors paskaito kokį laikraštį, tai labai jau puikus skaitosi dalykas! Atsižvelg tik į mūsų kaimo jaunuomenę! Pamatyti, vien girtuoklystę, begėdiškumą, visokius „pletkus“ ir kitus panašius darbus. Gajūnų kaimo jaunuomenė da visai pasinėrusi letargan; ir tas yra ne vien Gajūnuose, bet ir kituose kaimuose. Žinoma, yra jau ir šioki-toki prošvaista: jau daug yra kaimų jaunuomenės, kuri pradėjo spiestis į kuopeles ir turi — gal Tamsta jau žinote, prie „Liet. Ūkin.“ priedą „Jaunimas“, kuriame ir yra svarstomi jaunuomenės reikalai. Šiais metais net buvo jaunuomenės konferencija. Nežinia, kada pas mus jaunuomenė pradės keltis iš miego ir pradės krutėti. Gajūnuose pareina mano broliui „Liet. Ūkin.“ ir da Stiklėriuos Jokubų kuningo inkištas „Spindulys“. Mūsų moksleivių darbas irgi eina biskį pirmyn; turime, kaip gal žinote, organą „Aušrinė“, irgi buvo konferencija; jei Tamsta žingeidasi, aš parašysiu vėliu. — Aš dabar mokinuosi Biržių 4-klasėje mokykloje; šiemet baigsiu 4-tą klasę ir manau stoti į 5 agronomišką vidurinio mokslo mokyklą.

„Atrašyk, drauge, laišką; man būtų labai malonu susirašinėti su Amerikos moksleiviais. Jei jums yra kokia ar kninga arba laikraštis išskaitytas ir nelabai reikalingas, atsiųskite mums — mums labai susigadys. Su pagarba

M. T.“

Prisiuntė M. Stakėnas,

115 Conant str.,

IŠ RUSIJOS.

Išvogė valstybės poperius. Peterburge iš piningų dirbimo ekspedicionis prapuolė daugybę brangių valstybinių poperių, markių ir poperinių piningų. Pagaliau suimta intariamasis tūlas prastas kareivis Nikolajev, kuris detektivams ir prisipažino prieš vagystės.

Kova su badu. Šiemet čielose 20 gubernijų neužaugė javai ir grėšia milijonams žmonių badas. „Žmonių Sveikatos“ draugija išsiuntė į tas gubernijas savo prezidentą Gubert ir tam tikrą komitetą, apžiūrėti, kiek yra žmonių pavojuje. Dabar jau surinko žinias, ir valdžia prie 100 milijono rublių jau išaiktavotų kovai su badu, prašysianti Dūmą dar asiugnuoti 15 milijonų rb.

Nadsono raštai. Sukakus 25 metų jubilėjui didelio rusų liaudies poeto Nadsono, literatai inkūrė fondą išleisti visus Nadsono raštus. Taip rusai gerbja savo rašytojus!

Dūmoje apie finus. Jau kelios dienos, kaip Dūmoje eina karšti debatai už finlandiečius. Kairieji valdžią kritikuoja už skaldymą Finlandijos. Mūsų atstovas Bulota (trudovykas-darbietis) sakė: „Valdžios įstatymas kaslink „finlandiečių yra daromas ne rusų piliečių, bet rusų finovnikų vardu; įsiai nori finlandiečius ne sulyginti, bet kėsinasi ant jų kultūros“. Tiems ginėms galo dar nesimato.

Nusinuodijo orlaivininkas. Brest Litovske 26 metų technikas Šelečeko, bemėgindamas savo išrastą baloon-aerostatą, netikėtai pats prisigėrė gazo ir pasimirė.

Išvijo žurnalistą. Iš Jaltos išsiuntė žurnalistą Aivazovą, kuris tik ką buvo atvažiavęs iš Turcijos.

Kieva. — Visi areštuotieji, sąryšyje su Bogrovo byla, tapo paleisti, išimant vieną moteriškę. Delei Stolypino nužudymo nebesiranda naujų areštų.

Tolstojaus raštų neuždraudė. Pasirodęs buvo paskalas, jog juveivijos ministeris įsakė išmesti iš laivijos bibliotekos Tolstojaus raštus. Dabar „Žinių bjūras“ užginčija, kad ministeris niekados šitokio įsakymo nedavė.

Iš Amerikos.

Plieno trustą kedena. Washington. — Komisija pakėdenimui plieno trusto (United States Steel Corporation) tampa padidinta į 15 sąnarių, ir šita komisija jau įleisianti savo tyrinėjimų reples net į Amerikos gelžkelius, kurie su plieno trustu bičiuliuojasi.

Carnegie's pamokslas. „Plieno karalius“ milijonierius Carnegie šiąnedelį apvaikščiojo savo 76 metų sukaktuves. Jišai New Yorke, miesto kolegijoje, laikė prakalbą ir pasakė: „Geriausia žmogui, kad pasišvesti kitų žmonių laimė“ (jis matai menasi suteikęs laimę amerikėnams ir visam svietui sukcentravimu kapitalo ir skelbimu visasvietinės ramybės). Anot Carnegie, visą svietą vedą tik keletas didelių žmonių, kurių vėles niais amžiais būvė apie 20. Iš tų didelių žmonių paminėjo keturius: Newtoną, Šekspirą, Watt'ą ir Edisoną.

Pasimirė milijonierius, senatorius. Newark, N. J. pasimirė ex-senatorius J. Dryden, kuris paliko turto \$50,000,000. Mažai tokių turtuolių senatorių Amerikoje buvo.

Valdžia skundžia už 16 valandų. Jersey City, N. J. tapo valdžios patrauktas teisman Erie gelžkelis, užtai kad priešais Suv. Vals. įstatymus vertė inžinierius dirbt daugiau negu po 16 valandų ant paros.

McNamarų byla. Los Angeles, Cal. — Da tris teisėjus pririnko prisiekusiųjų teisman, tad dabar iš viso bus jau aštuoni, o keturių dar reikia. Tačiau teisman jau prasidėjo, nes netenkančių teisėjų vieton priimta laikinai šiaip jau žmones.

Indianapolis, Ind. Paimta peržiūrėti Tiltadibrjų Unijos kningę. Revizoriai radę kningose, kad John McNamara, kaip šios unijos sekretorius, išmokėdavęs

kas mėnuo nuo \$500 iki \$1,000 „organizacijos reikalams“, bet nėsą pažymėta: kokiems reikalams. Užtai dabar prokuratūra kimba prie McNamaro, kad būk šitie piningai būvė suvartoti“ pirkimui dinamitu“. Beabejonės, šitas spėjimas bus neteisingas, nes McNamaras negalėjo vartoti piningų tam, kas nebuvo unijos nutarta.

Prieš mirtį prisipažino. Richmond, Va. jaunais milijonierius Henry Beattie, tapo pasodintas elektros kedėn ir nužūdytas. Prieš pat mirtį jis pagaliau prisipažino — „kad stoti teisingu Dievo akyse teisumi“, jog jisai savo jauną žmoną nužūdė. Taip užsibaigė milijonieriaus žmogūdzio sensacijinė byla.

Burnsą išpeikė. Atlanta, Ga. Susirinkime Amerikos Darbo Federacijos vadovų, prezidentas Gompers viešai išvadino šnipų generolą Burns, kaipo sumišėlį, kuris visai neteisingai noris pradžūdyti McNamarą.

TARP AMERIKOS LIETUVIU.

BALTIMORE, MD.

Lapkričio 6 d. čia atidaryta vakarinė angliškos kalbos mokslo klainė; lekcijos yra laikomos 3 vakarus ant savaitės, nuo 7:30 val. vakare: panedėliais, seredomis ir pėtnyčiomis. Mokyklą davė miestas, per rūpestį šių lietuvių: F. Bubnio, A. Laukaičio ir J. Vasiliausko, širdingai veljančių savo broliams ir seselėms apšvietimo, ypatingai prasilavinti angliškos kalbos, — be kurios sunku apseit. Mokslainė ir mokytojai gauta už dyką; geriau negalima ir norėt; vien jaunimas privalo, šnoskaitlingiausiai lankytis, neskyiant lyties, kaip vaikinai taip ir merginos. Mokykla randasi patogioje vietoje: ant kampo Fayette ir Greene str., apgyventa lietuviams iš visų pusių. Išpradžių susirinko gana daug, — veik į du šimtai suvirš. Mokina 5 lietuvių ir vienas anglas.

Juozas Stuobrys.

GARDNER, MASS.

Gardnerio „Lietuvių Darbininkų Kooperacija“, turi nuo 1910 metų uždėjusi mėsos krautuvę ir turi toki pasisekimą, kad šiandien turta apskaito vertės į \$1,200. Spalių 8 d. kooperacija turėjo viešą susirinkimą ir apkalbėjo reikalingumą Gardner „Kooperatiivško Tautiško Nam“; kooperacijos nariai nutarė, kad reikia Gardner pastatyti toks namas, kuriame ant pirmų lubų būtų mėsos krautuvė, o ant antrų ir trečių taip kambariai ir salė rengti prakalboms, lekcijoms, šokiams, susirinkimams, etc. Tai jau neužlgo ir gardneriečiai turėsime tautišką namą.

Spalių 11 d. jaunuomenė Rayn salėje laikė šokius; Gardnerio lietuviškas benas puikiai griežė per tą vakarą.

Praeitą savaitę Dona dirbtuvėje vietinį lietuvių J. Bartkų (barzdakutį) elevaiteris smarkiai sužeidė.

M. Stakėnas.

SPRINGFIELD, ILL.

Lapkričio pradžioje pabėgo lietuviškas šifkorėčių ir piningų siuntimo agentas. Buvo atsibaldęs iš Chicago. Paėmė karčiamą laikyti ir apsigarsino save „didelių“ agentu. Apsigarsino su pavarde Petrašius. Iš aplinkinių miestelių ir vietiniai žmoneliai sunėšė

pusėtinai jam grašių. Daugiausiai tamsūnėliai. Vieną gražią naktį dingo, yt kamforas, mūsų lietuviškas „bankierius“. O žmoneliai labai aimanuoja, katrų grašių iškraustė, gal ant Marso.

A. Čekanauskas.

E. CAMBRIDGE, MASS.

Cambridgės lietuvių kyla augštyr ir augštyr. Kas savaitę atsibūna jei ne prakalbos, tai diskusijos ar teatrai. Ant prakalbų ir diskusijų užsilauko visi ramiai, gražiai. Dabar jaunomėnės didžiai žingeidaujasi diskusijoms, kurios atsibūna „Civic Centre“, kas savaitę po pietų. Dviejų diskusijų tēma buvo: „Ar geriau Lietuvoj gyvent ar Amerikoje?“ „Ar geriau jaunam vesti ar senam?“, „Ar geriau prigulėti ir draugystę ar ne?“

Taipgi lietuvių pradeda eiti ir pramonę ir namus pirkti. Čia turim jau apie 18 valgomųjų daiktų krautuvijų, 2 aprėdalu krautuves, 2 šifkarėčių agencijas, (viena Barkevičiaus), 1 fotografistą (Luzeką), 1 graborių (Overka) — turi locnus namus ir gerai gyvena. Lietuvių pradeda remti savuosius. Socialistai taipogi suprato, kad reikia savuosius remti.

Turim gražią bažnyčią, vertą \$5,000 ir kun. Krasnickas, ale parapijonai baisiai nesutinka su kuningu ir nori jį pašalinti, nes jis su visais barasi. Buvo keletą kartų pas antvyskupį, kuris liepė pasijieškoti kito kuningo ir jam perstatyti. Dabar parapijonai surado geresnį kuningą ir tik laukia sugrįžtant iš Romos kardinolo O'Connall. Turim vargonininką Valaitį, gerą žmogų; su visais sutinka, puikiai gieda ir chorą mokina.

Tikimės po Naujų Metų sulaukti geresnį kuningą, tai tuomet viskas dar geriau seksis.

Lietuvis.

PHILADELPHIA, PA.

Lapkričio 2 d. J. Jablonskis ir J. Petraitis nuvyko į pataisos namus, atlankyti draugą J. Lelionį, kuris yra apšauktas kaip beprotis. Bet nuvykę jie rado jį sveikų-sveikiausiu, ir tame pačiame prote, kokiame ir pirma teko jį matyti.

Daugiau jis ėmė apsaukti, kaip jam atsitikė, ir kaip jis atsirado šiuose namuose. Jis sako: „Aš buvau sveikas, taip kaip dabar matot, tik pirmiau dailiaus išrodžiau, nes nebuvau taip kančiamas ir dvasinamas, kaip čionai! — Ar jūs žinote, kas mane perstatė bepročiu ir įstatė į šį baisybės namą? Tai buvusieji mano draugai: A. Abraitis, V. Jakštys ir K. Kairys.“

„Dalykas tame: aš užsiimdavau su skaitymu, rašymu ir kitais dalykais; man niekad nerūpėjo, kaip tai rudį traukti ir kazyras lošti, arba karambuškėms grąžinti, už tai mano namų savininkui tas nepatiko, pasišaukė į pagalbą socialistus, kad mane perstatytų bepročiu. Ir tas jiems labai gražiai pasisekė.“

Žinoma, čia nieko tokio įstabaus nebūtų, jeigu būtų visi tokie dalyvavę J. Lelionies išdavime, kaip Abraitis, nes tas žmogus vien tuo ir užsiima ir satungvą pragyvenimą daro, tai jo darbas. Bet kaip su V. Jakščiu ir K. Kairiu, tai kas kita, nes jie yra darbininkiškos partijos liuderiai, t. y. socialistų vadovais, tai tas jiems neprisėjo daryti, kad sveiką žmogų išduoti į pataisos namus, kuris jokie pataisos nerekalauja, ir dar neva apgailistaudamas rašo „Keleivis“ (tik nepamirso numerio) ... Atpro-

vijo į pataisos namus. „Gailu vaikiną“. Ką sakysite ant tokios „Keleivio“ skaitytojų „mulkiškos“ — tai nepagirtinas daktas! Gėda!

Lapkričio 14 d. antrą sykį nuvyko atlankyti Lelionį tie patis draugai: J. Jablonskas ir J. Petraitis, tuo sykiu jiems ir pasisekė iš nevalios J. Lelionį išliuosuoti ir laisvę suteikti. Net pats vyriausias daktaras pečius patraukęs atsiliepė šiaip: „pas mane jis (Lelionis) išbuvo 60 dienų ir aš pas jį ėmiauosi nei šesėliu, kad tai jam truktų proto. Mat ir jūs tautoj yra nevidony, kad tik žmogų pasmerkti!...“

J. P. Barzdyla.

ROCKFORD, ILL.

Lapkričio 12 d. čia buvo parengtos pirmos paskaitos 117-tos kpm TMD. Skaitė TMD. skyriaus redaktorius — V. S. Jokubynas, iš Lietuvos istorijos. Publikos buvo prisirinkę pusėtinai, tik gaila, kad ne visi iki pabaigai užtruko. Vien tik maža dalelė — mašomai, tie, kurie paskaitoms daugiau interesavosi.

Vienok tas nestebėtina, kad čia lietuvių tuo mažai interesuojasi, nes prie jų nepripratę; ir todėl, kiekvienas durų sugirgždėjimas publikos akis atsuko į užpakalį...

Publika laike paskaitų labai ramiai užsilaukė. Bet štai dar ką turiu priminti: ineinant į svetainę arba išeinant, kada prelegentas skaito, reikia saugotis garsaus čeverių plumpėsimo ir grindis, kas užkenkia klausytojams, norintiems išgirsti prelegento žodžius. Šito daugelis neprišilaikė.

TMD. 117-tos kp. narys

A. P. Deltuva.

BROOKLYN, N. Y.

Lapkričio 19 d. lietuviškoje bažnyčioje Williamsburge, kun. Remeika per pamokslą ragino žmones eiti į vakarines mokyklas, eiti į gražius vakarelius, kaip tai čia yra rengiama po Williamsburgą visokie teatrai beveik kas subata; ragino visiems eiti prisiziūrėti, lavinties prie visko, negailėtis kvoterio už inėjimą, nes sako karčiamon nuėję daugiau praleisit ir dar kiek nesmagumo gautat ir sveikatos nustojat. Eidami į geras prakalbas naudingo išgirsit, linksmai laiką praleisit ir sveikatą suėdysit.

Tai gana išmintingas paraginimas!

J. K. Mikas.

PASSAIC, N. J.

Paskutiniu laiku kultūrinis darbas diktokai nusilpnėjo ir tai daugiausiai iš priežasties ypatiskumų, kuriuos sukėlė paskutinė čion atsibuvusi IV LSS. rajono konferencija. Mat nuo tada atsirado „neišistikimieji“.

Lietuvių darbininkų savyšalpos draugystė nutarė prisijungti prie dr-tės Sv. Jurgio, kuri ir gi su tuom sutinka ir turi tuos pačius siekinius.

LSS. 45-ta kuopa ateityje rengiasi pastatyti Maximo Gorkio, keturių veiksmų dramą „Paskutiniai“. Kad tas veikalas yra autorius uždraustas verst į kitas kalbas ir statyt ant scenos, todėl yra gautas nuo paties autoriaus leidimas. Drama „Paskutiniai“ išveda aišktes netikumą, bailumą ir niekšybę valdžios laike revoliucijos. Veikalas mažai ką silpnėnis už dramą „Ant dugno“. Bėda tik, kad čia nėra lošikų svarbesnėms rolėms.

19 d. lapkričio žinomas vietinis veikėjas ir narys Dramatiškojo ratelio ir 45-os knop. LSS. S. Pauža vedė panelę Veroniką

Lapinskiutę, taip-pat narę Dram Batel. ir laikraščių skaitytoją. Linkėtina geros kloties.

Darbai eina gana silpnai, bet dar ant duonos šiaip-taip ištenka.

P. G.

PHILADELPHIA, PA.

Lapkričio 18 d. buvo parengtas T. M. D. 74 kuopos pasilinksmimo vakaras su visokiais žaidimais; muzika, dainos, monologas ir dualogas. Buvo dainuota: „Temsta dienele“ pritariant muzikai, ir solo. Monologas „Kalėjime“, atidengus kurtiną, pasirodė kalinys, aprėdytas kalėjimo drabužiais. Išvydus publika dar pirmą sykį tokį reginį, indomiai iš visų pusių susispaudė krūvelėn ir nutilo lig žemę, norėdami išgirsti kalinio žodžius. Tik nelaimė nieko negirdėt! Kalinys atsistojo ant kedės prieš sieną kalba, nieko negirdėt... Publika iš nerimasties pradėjo tarp savęs šnekėtis, iš pulko pasigirdo skardus balsas: „balsiau!“ Tada kalinys, pasiėmęs žmogaus galvos kankolę, pradėjo šiek-tiek garsiau. Bet čia indomu buvo ir tas, kad pasigirdo iš publikos smarčiai sukosint, su matomu noru užkenkti lošėjui ir klausytojams, arba ant juoko pastatyti monologistą; atsigrižęs išvydau toje eilėje sėdint socialistus: Žymontą, Purvį ir kitas kokis iš „Keleivio“ atvažiavęs. Keturto nei nemėnsiu... Publika buvo sujūdinta juoku ir šnekėjimu tarp savęs, taip ir pasibaigė monologas. Prastiems nieko nežinantiesiems žmonėms duoda pavyzdį mūsų socialistai, kaip reikia užsilaikyti teatre. Jeigu, tarp tokių „vadovų“ taip dedas, tai ko benorėt iš tamsūnų!

Po monologo dainavo tris dainoras dainele. Ta nelabai nusisekė.

Paminėt reikia, kad lošimo laiku vienas pagarsėjęs girtuoklis ir taip Philadelphiajos — lietuvių gerai pažįstamas (jo pavardės čia nemėnsiu, — mažu pamatę tą žinutę pamatys save ir savo negerus apsiėjimus) ištikro buvo užsipelnęs išmesti per duris, ale per apsilėdimą to balius vedėjo nieko jam nedaryta, ir duota valia ant visos publikos rėkaut ir juokus daryt. Gėda tokiems!

Po lošimų buvo balius, šokiai ir skrajojanti krasa. Publikos prisirinko apie 200. **Marksisistas.**

SPRINGFIELD, ILL.

Minkštųjų anglių kasyklose visur čia ūnija, ir turi kiekvienas anglekasyj nosi prigulėti. Visa nauda, ką iškovoja didesnė mokesčiai ir trumpesnį darbą. O šiaip tai nekas, nes unijos veikdarbavių rankose. Su mažesniais unijos viršininkais ir darbininkais daro ką nori. Tose pačiose kasyklose, vieni uždėba į \$50 ir daugiau į pusę mėnesio, o kitiems užtenka ir \$10. Vieniems duoda po 10 vagonėlių į dieną anglių krauti (vagonėlis išneša veik 1 dol.), o kitus varo namo bent po 4-5 dienas neivieno vagonėlio nedavę. Sako: katrie pirmiausia dirbo jų vietoje, gal metai ar du atgalios uždėro per daug, tai mes turim lyginti, te gul esą kitoje vietoje tiek uždėba kiti ar tie patys, ką buvo dirbę čia „ruime“, o pabaigę nuėjo ant kitos „entres“. Tūli per visą dieną uždėka išbūna kasyklose, ypač iš lietuvių. Kalbos angliškoms nemoka, tai ir negali niekam pasiskusti ir liekti vargšai lietuvių muskriausti svetimtaučiu!

Pagaliaus jau artinasi 1 diena balandžio, vėl vargelis ir

bedas atpūksnėja, atnešdamas bedarbę, ašaras, skurdą ir vargą.

A. Cekanauskas.

WILKES-BARRE, PA.

Lapkričio 20 d. atsibuvo teatras ir balius 35 kp. S. L. A. Lošė kuopos nariai komedijėlę „Netikėtai“. Vaidinimas pusėtinai mikliai išėjo, tik ką vietomis buvo tarpe aktorių ilgokos pauzės. „Dėdė“ ir „Teta“ tai jau gerai atliko, kitiems biskį trūko dramos ir gyvumo. Drapanos ir scenerijos šiuosyk pritaikytos, tik uždanga netiko; mat buvo nuo slovakų skolinta su parašu „Slovynski spevokholi“. Dailiai griežė ir orkestra — tai lietuvių p. Baltuško benas. Lekiojančioje krasoj laimėjo dovanas: 1) Petr. Botiriute lietsargi, 2) Kaz. Botiriukas spilkutė, 3) M. R. Botiriute laikraštį ant pusės metų koki norės.

Tarpais deklamavo eiles Peteriute: taip gerai, kaip kokia artistė. Deklamavo ir Anelė Peteriute.

Perstatė „Girtuoklio“ monologą K. Lučinskas. Gerai nudavė, sakytum, kad su tuo ir apsipatįngs. Publikai buvo daug juoko. Po to tęsėsi balius ir visoki šokiai. Publika užsilaikė ramiai nuo gėrimo ir vaidų, kas pasirodė del 35 kp. S. L. A. labai gerai, nes atvažiavęs. Keturto nei nemėnsiu... Publika buvo sujūdinta juoku ir šnekėjimu tarp savęs, taip ir pasibaigė monologas. Prastiems nieko nežinantiesiems žmonėms duoda pavyzdį mūsų socialistai, kaip reikia užsilaikyti teatre. Jeigu, tarp tokių „vadovų“ taip dedas, tai ko benorėt iš tamsūnų!

Po lošimų buvo balius, šokiai ir skrajojanti krasa. Publikos prisirinko apie 200. **Marksisistas.**

BROOKLYN, N. Y.

Pantomima. Lapkričio 19 d. brooklyniečiai turėjo progą ant rą sykį tarpe lietuvių pamatyti pantomimą arba lošimą be kalbos, tik su mimika, — tai buvo trumpis vieno veiksmo farsas, parašytas p. P. Bukšnaičio: „I Ameriką“. Turinys maždaug toksai, bet ką turinį pasakysiu — geriau pereikim visą vaidinimą. Scena atsidaro, ir pamatome Paprūsės parubežinę karčiamėlę. Ant sienos kybo didelės paveikslas su garlaiviu. Karčiemėlė riogso tris valyzos: tai keleivių į Ameriką. Tarnaitė viena (lošė p-lė Baranauškiutė) trūsiasi viduj. Ineina vienas iš tų trijų keleivių: storas, išbliuręs, apypsenis bernas pantomimoje tiesiog vadinams Storuju (lošė p. A. Gabrys). Jis pasirodo merginai krepšį pinigų ir prikalba ją važiuoti su juo Amerikon. Ta prisizada. Jis paprašo alaus ir po ilgos gana juokingos scenos jisai pradeda gert, kaip tuom tarpu ateina ir kitas keleivis — Plonasis (lošė p. P. Norvydas). Čia įvyksta juokingos rungtynės tarpe Plonojo ir Storojo ant tarnaitės rankelės. Šelmis tarnaitė prisizada ir su Plonuju važiuot į Ameriką. Juokingiausias paskutinės scenos, kuriose Plonasis su Storuju padaro viens kitam klastas: vienas pamaino savo rivaliui be kojos kedę, kitas vėl gi padeda ant kedės augštin smagaliu vynj. Vienas su didžiausiu triukšmu nugriyva, kitas užsėda ant vynies. Tarnaitė su paniekinimu nuo jų pabėga ir susitaria važiuoti Amerikon su trečiu keleiviu — Jaunuju (lošė p. A. Augūnas). Pirmi du varžuoliai lieka kvailiais, kada pro jų šalį Jaunasis keleivis su murga išėina kelionėn į Ameriką. Jaunystė pergalejo pinigų.

Lošimas neilgas, bet gana juokingas ir smagus. Aktoriai labai gerai išmokė mimiką, ypač Norvydas ir Baranauškiutė. Neblogai lošė ir Gabrys su Augūnu. Iš

to pasirodo, kad teatrą taip jau gerai galima nulėsti išmokus nudavimus, nors neištariant nei vieno žodžio. Pantomima ne vienam duos suprasti, kad rolėse svarbiausia yra išmokyti nudavimus, mimiką, iskvėpti gyvumą.

Po pantomimai dainavo p. S. Rakausko, vietinio vargonininko maišytas choras: „Nu Lietuva nu Dauguva“, „Kur bėga Šešupė“ ir „Tegyvuoją mus tauta“. Dainos gana dailiai išėjo; gana pirmoji. Publika labai karštai plojo delnais.

Pagaliaus p. A. T. Račiūnas parodė keletą krutomųjų paveikslėlių ir p-ni Palkauskienė padainavo solo: „Už Raseinų ant Dubios“ ir „Už giružės teka upė“. Ši pastaroji taip publiškai patiko, kad tris sykius išsauskė atkartot. Šias dainas p. Račiūnas pailustravo tam tinkamais paveikslėliais.

Potam buvo dailus balius su: „Klumpakuju“, „Suktiniu“, „Aguonėle“, „Noriu miego“ ir kitais lietuviškais ir amerikoniškais šokiais. Del lekiojančios krasos buvo skirtos dovanos: juokų laikraštis „Tarka“ metams, ir kniugos: „Lietuvaitė“, „Pusėčiaus dvasia“ ir regis „Lietuvos istorija“. „Tarka“ laimėjo p-lė A. Kuzmickiutė. Kniugą „Pusėčiaus dvase“ — p-lė J. Gudaičiūtė; „Lietuvos istorija“ p-lė M. Baranauškiutė; „Lietuvaitė“ — p-lė M. Vilktrakiutė.

Vakarėlis buvo rengtas Liaudies Mokyklos narių triūs. Reikia priminti, kad šį vakarėlį net ir kun. Remeika prielankiai, po pamoklo pagarsino, taip jau, kaip pagarsino ir „Birutės“ operetę. Šitas duoda suprasti, kad Brooklyne ilgainiui lietuvių pradės eiti vienybėn, kur yra viešitautos ir apšvietimo reikalai, net žiūrint kas kokius turi savo persitikrinimus ar pažvalgas.

Dailės Mylėtojas.

EDWARDSVILLE, PA.

Čionai atsitiko nedora žmogūdytė, ir ant nelaimės, ji užmetė juodą šešėlį ant vietinių lietuvių. Tūlas 18 metų vaikėzas (Vincas Bizis), kuris iš yankiško „unaro“ vadindavos „William Peter Bishie“, nušovė expresmaną Irvan Borger iš Scrantono ir pagriebęs iš vagono \$365 pinigais ir \$1,400 čekiais, pabėgo. Tai atsitiko ekspreso D. L. and W. traukinyje, einant jam iš Kingstono į Scrantono. Expresmanas pasigailėjo besivalkiojančio Bizio, ir kaip pažįstamą (nes pirmiausia ir Bizis dirbo prie ekspreso), paėmė jį pavėžėt. Vagone gi iš užpakalio Bizis savogerdėjęs ir nušovė. Atlikęs žmogūdytę ir pagrobęs pinigų, išsoko laukan, nusisukė į Scrantoną ir Scott's hotelyj apsinakvojo. Čia vienok jį detektivai surado ir areštavo.

Biziuo tėvai gyvena Edwardsvillėje, Pa. ant 245 Slocum str. Tėvai, kaip mums rašo p. A. Gričaliūnas iš Kingstono, gana esą padorę žmonės. O laikraščiai rašo, jog nelaiminga motina išgirdusi savo palaidūno sūnaus tokią pradarbę, per kelis sykius apalpusi. O tėvas pasakęs: „Nei piršto nepakelsiu apgynimui vaiko, kuris taip baisiai pasielgė. Dievas mato, kaip mudu su motina, stengėmės jį gerai išauklėti, bet jis nenorėjo eiti mokyklon, neklausė mūsų, vis vėžėsi tik prie darbo“. (Iš laikraščio „The Wilkes-Barre Review“ ir „Wilkes-Barre Times Leader“, prisiųstų per p. J. Nieniu.)

New Yorko žinios.

¶ **L. U. Klubo paskaitos.** Pereitos nedėlios vakare buvo surengta Lietuvių Ukėsų Klubo paskaita, su skaitymu referatų „Svieto pabaiga“, lekiuja p. P. Norkaus iš Passaic.

¶ **S. L. A. konstitucija.** Kaip rašo „Tėvynė“, S. L. A. konstitucijos komisija tapo papildyta dviem naujais nariais: Dr. A. Jankauskiene ir p. J. Jukeliu. Dabar komisija baigia taisyti naujos konstitucijos projektą, kurį neužilgo pradės spausdinti per „Tėvynę“. Girdėtis, kad naujoji konstitucija būsianti labai lengva ir aiškiai-populiariškai sutaisyta.

¶ **Susitaikė rusų redaktorai.** Žinomi vaidai tarpe dviejų rusiškų laikraščių: „Russkoje Slovo“ ir „Russko-Amerikanskij Vestnik“ — pasibaigė. Pirmojo redaktorius Okuncov ištisė ranką antrojo redaktoriui Krugliakui ir net nebeįvyko tarp jų išsautasis dueliūs.

¶ **Da apie Evalenko.** Išėjusiam žurnale „Rus. Am. Vestnik“ N11, skaitome, jog šito žurnalo leidėjas grietaiti reikalauja žinomą Burevą, kad tuojaus sutaisyty naują trečiųjų teismą ir perkratytų, ar teisingai buvo Evalenko intartas šnipu. Jei per mėnesį teismo nebus, tai Evalenko skusis visus šmeižikus į Amerikos teismus, ir „išversias visus intrigas tarpe žydėlių ant East Broadway“.

¶ **Iškels Rusijos pasportams kovą.** Susitvėrė iš įžymėsių žydų ir amerikonių komitetas — „National Citizens' Committee“, kuris ves nuolatinę kovą su Rusija, nepripažįstančia amerikoniškų pasportų ir ypatos nepaliečiamybės. Girdėtis, kad ir žydai milijonieriai imsią Rusiją spausti. Gruodžio 1 d. komitetas šaukia į Carnegie Hall mass-mitingą, agituoti liaudį prieš Rusijos pasportų sistemą.

¶ **Ateivystė.** Pereitais metais tarp liepos mėnesių į New Yorko uostą atvyko 749,642 ateiviai. Iš jų 605,384 buvo tuoj įleisti, o likusius ilgai tyrinėjo. Per tąpatį laiką iš Amerikos grąžino atgal 14,500 immigrantų, iš tų 1500 jau buvopirmiausia įleisti ir tik kiek pagyvenus, pasirodė, kad jie yra „negeistini piliečiai“. Pats komisionierius Williams sako, jog visgi per daug tapo išvyta ateivių.

¶ **Markso dukte nusizūdė.** Iš Paryžiaus telegrafavo New Yorko spaudai, jog 26 d. lapkričio tēnai nusizūdė garsus socialistų rašytojas — Paul la Fargue su savo motere. Jo pati buvo Lera Marx, tai yra dukte garsaus socialistų vado, Karolio Marx, kuris padėjo pamatus moksliskajam socializmui su savo dideliu veikalu „Kapitalas“. La Fargai nusizūdė susitare.

Vietines Žinios.

— **Po „Birutės“ operetėi.** Tad pagaliamis perleidome mes, brooklyniečiai, pirmutinę šiam sezonui savo operą — melodramą „Birutė“, kurią pereitą subatos vakarą Scenos Mylėtojų Choras pastatė. Pasisekimas buvo pastebėtinas. Didžiulė McCaddin salė buvo veik kimtinai prisikimšusi

žiūrėtojų. Sakoma, jog buvo suvirš 800 žmonių, o apie 500 grįžo atgal nuo durių, nes nebeišteko bilietų ir vietos. Prie durių net buvo maistas pakilęs delei neistekusių pigių sėdynių! Buvo pradėta leisti stadiams pastovėti, bet teatro savininkas tą uždraudė, nes miesto įstatymai neleidžia daug stačių įleisti. Vargiai kada buvo, o gal ir niekad nebuvo Brooklyno lietuviškame teatre tiek publikos. Sakoma, kad buvo atvažiavusių žmonių netik iš New Jersey valstijos miestų, kaip va: Passaic, Paterson ir kit., bet net iš Pensylvanijos: Scrantono, Shenandoah, Pittstono, Pittsburgo ir kitų. Vaidinimas ir gi puikiai išėjo. Bet apie tatau bus parašyta plačiau sekančiame numerj, kadangi šiuos žodžius rašant jau dedame laikraštį į spaudą ir nebeturime užtekinai vietos. Vieną tik pasakysime — tai išartumo pagyrimo ir užuojautos žodį Scenos Mylėtojų Chori už jų didelį ir gerai pavykusį triūsą. Girdėtis, kad neužilgo būsiai rengiama kita operetė, nes matytis Brooklyno publika jas pamėgo.

— **T. M. D. paskaita.** Pereitą nedėlios vakarą, p. Balčiaus sveitinėje atsibuvo trečioji TMD. kuopos paskaita. Skaitė Liaudies Mokyklos narys, p. J. O. Sirvydas pirmą lekiują iš trijų lekiujų kurso: „Mūsų jaunuomenės taktai“. Šioje prelekiujoje prelegentas padarė peržvalgą: koki mūsų jaunuomenė gauna apšvietimą namuose, mokyklose ir laikraštijoje. Išėina, kad labai menką. Prelegentas praveda mintį, kad reikia užvesti lavinimą patiems individuališkai — lavinintis kiekvienam žmogui pačiam save iš vidaus. Ir tokią lavinimosi sistemą žada sekančiose dviejose lekiujose išgulditi.

Ateinantį nedėlios vakarą toje pačioje vietoj skaitys p. P. Norkaus iš Passaic, ant tēmos: „Senovės išnykę tautos Azijoje“.

— **Drūtuolių imtynės.** Ateinantį utarninką (5 d. gruodžio) atsibuvo Brooklyne didelės imtynės tarpe drūtuolių: lenko Zbyško ir lietuviu A. Kandrotu. Pergalėtojas gaus dovaną \$1000. Imtynės atsibuvo Palace Hall, 93 Grand str., vakare.

— **Račiūno šeimyniškas vakarėlis.** Per pėtnyčią žinomas mūsų kinematografistas turėjo savo gimtadienio šeimynišką vakarėlį, kuriame dalyvavo būrelis svečių lietuvių ir anglių. p. Račiūnas svečiams demonstravo krutomųjų paveikslų techniką, rodė paveikslus; paskui p-ni Palkauskienė padainavo, buvo skambinama ant piano.

— **Prie p. Eremino incidento.** Lapkr. 22 d. So. Brooklyne atsibuvo susirinkimas, sukviesta vietinio „Liet. Jaunuomenės Klubo“, ištyrimui incidento tarpe p. Eremino ir p. Augūno, siuvėjų unijos delegato. Buvo pakviesta ir pp. Ereminas su Angūnu. Išsikalbėjus abiems pusėms, visgi neišėjo nieko galutinai aiškaus, neišnešta jokio ir „nusprendimo“.

— **Pabėgo beprotis.** Iš Kings Park beprotnamio pabėgo Kazys Sapanskis ir parėjęs į namus ant 4-tos ave. išvaikė savo pačią, dukterį ir pradėjo daužyti namą. Iki pribuvo beprotnamio sargai, ligo-nis pridarė visokios bėdies. Sapanskis jau kokie metai yra beprotname.

LIETUVIŲ EMIGRACIJOS KORPORACIJOS ĮSTATAI

SKIRSNYS I.

1. Vardas šitos draugijos — „Lietuvių Emigracijos Draugija“, (Lithuanian Immigration Society).

2. Šitos draugijos tikslas yra: duoti patarimą, pagalbą ir apsaugojimą lietuvių emigrantams (ateiviams) ir abelai pagerinti jų padėjimą, sekančiais būdais:

a) Aprūpinti laikinai prieglauduje tokius, katrie atvažiavę neturės draugų arba giminių;

b) Įsteigti ir užlaikyti susinekimus ir darbininkų informacijos būrą;

c) Nurodyti ir padėti jiems apsigyventi vietose, kuriose jiems labiausiai būtų tinkamos sąlygos jų doriškai ir medžiagiškai gerovei;

d) Surinkti ir apgarsinti visas informacijas, kurios būtų reikalingos del emigrantų (ateivių);

e) Duoti medžiagišką pagalbą tokiems, kuriems būtų reikalinga.

Stengtis įvykdyti tokius apsaugojimo būdus lietuvių emigrantams, kur tik bus reikalinga, prisilaikant įstatymų emigracijos draugijų ir Suv. Valstijų

3. Draugija neturi būt politiška arba eiti kokių sektų keliu.

SKIRSNYS II.

Šnarių priedermės.

1. „Lietuvių Emigracijos Draugijoje“ bus keturi šnarių skyriai: 1) Amžiniai nariai, 2) Garbės nariai, 3) Sandraugai ir 4) Metiniai nariai.

a) **Amžinieji nariai.** Draugas, įmokėjęs ant syk \$150, liekasi amžinuoju nariu; jam duota tiesa lankytis į metinius seimus ir turi pilną balsą taip, kaip ir turintis mandatus nuo draugijos; taipgi turi patariamąjį balsą direktorių susirinkime.

b) **Garbės nariai.** Draugas, užsimokėjęs ant syk \$75, tampa garbės nariu, gal lankytis į susirinkimus emigracijos direktorių ir tam panašiu susirinkimų, jam gali būt suteiktas pilnas balsas, jeigu didesnė pusė direktorių įleisti.

c) **Sandraugai.** Yra tie draugai, kurie renka aukas emigracijos užlaikymui; ir tokių draugų vardai turi būti perskaityti per seimą ir išreikšta padėkavonė; taipgi turi būt pagarsinti Draugijos organe nors kas tris mėnesiai, jog jie yra tikri ir nepagavikai, kad visuomenė gali jiems užsitikėti su aukomis.

d) **Metiniai nariai.** Tai yra tie, kurie priguli prie kitų draugijų ir užsimoka paskirtą mokesčį emigracijos reikalams į savo draugystę ir gauna tas tiesas, kurias draugystė turi.

SKIRSNYS III.

Draugystės tiesos.

Draugystės užsimokančios nuo nario po 20c., turi pilną tiesą rinkti direktorius, rinkti centralinį komitetą, taipgi gali siųsti delegatus į metinius seimus nuo 25 narių po viena; taipgi draugystės mokančios mažiau, kaip po 20 centų ant metų, turi pilnas tiesas rinkimuose centralinio komiteto, tik delegatą gali siųsti į seimą po vieną nuo 50 narių. Draugystės arba kuopos, turinčios mažiau narių per 25, taipgi turi pilnas tiesas rinkimuose, ir gali susidėję dvi ar daugiau tokių draugų

KAZYS PUIDA.

Zemes Giesme

APYSAKA.

ANTROJI DALIS.

Po ilgų ginčų ir įvairiausių patarimų, valsčius priėmė Pečkaičio trijų keturklišių mokyklų sumanymą ir pavedė savo valdybai prašyti vyresnybės miško toms mokykloms pastatyti.

Sueiga padarė ir Ogintą išpūdį tarytum tai ne tie žmonės tarė apie savo reikalus, kurie, dar taip neseniai, išgirdę apie mokyklą pakeldavo tokį šauksmą, lyg būdels juos visus viena kilpa pasmaugti būtų panorėjęs.

Malonu pasidarė ir dar linksmiau, kad dviejų metų menkutis jo triušas, įtekėmė į žmones galėjo tiek nuveikti. Agituoti jis nemokėjo ir niekuomet neagitavo, bet sueigose daug kalbėdavo ir visuomet stengdavos savo priešininkus įtikrinti ir savo nuomonėmis jų nenuostoves mintis paremti. Nesistengė niekuomet išrauti iš žmogaus jo nuomonę, bet rūpinosi bendruose reikaluose išaiškinti savo pažiūrą į tą dalyką, o kad žmonės sutikdavo su jo nuomonėmis — tai ne jo kaltė.

Jis ne visiškai sutiko su tų naujai steigiamų mokyklų sistema ir tvarka. Tečiau nesipriešino jų steigimui, nes visgi tai buvo žymus žingsnis nuo sutrūnijusios senovės į skaitesnę ateitį.

Jo vaidintuvėje gyveno laisva mokykla. Senovės mokyklos ryšiai ir tradicijos gulėjo sutrauktos ir atmetos. Nuolatiniai valdiškųjų pedagogų tvirtinimai, kad «mokykla — tai šeimyna» jo vaidintuvėje išikūnyto gyvenimo. Patsai tradicijinis mokinių atsinešimas į mokytojus visiškai atsimainė. Nebebuvo tai įbaidyti ir nukankinti žvėriškai žmogaus pavidalu, bet tikri žmonės visomis žmogaus ypatybėmis.

Lanksti žmogus-gėlė reikia mokėti auklėti, kad iš jos žmogus-galiūnas įgyti, kuris, gyvenimo našta užsikrovęs, nesulinks po jos sunkenybę, bet ištiestu liemeniu, liuosomis rankomis ir laisvomis mintimis irsis per būtybės jūrą.

Trapus augmenis reikalauja įpatingos priežiūros, tam tikros šilumos — žmogaus brolio jausmo šilumos. Sutvirtėjęs suaugusio žmogaus protas turi būti, ytnendrė, lankstus ir jautrus, kad mažutėlio žmogelio blaškasis protas suprasti ir žinios vėžen įstatyti.

O širdis? — Tai turi būtinai vandenynų jausmo gelmes atsiekti, turi drėkstities pro kasdieninį erkėčių krūmą ir, pati krauju varvėdama, jiems jausmo giedrą nešti.

Jis linko dar-gi ton pusėn, kad ne taip svarbu visiems šviesos palaizyti duoti ir tokiu būdu jų dvasios suerzinti, sielos sudarkyti. Daug geriau, sulyg jo nuomonės, apšviesti mažumą, bet taip apšviesti ir tokiais šviesos spinduliais, kad jų sielos granito uolomis taptų, kad jos tveriamojo gyvenimo želmėmis savyje turėtų, kad sutauptų tamsesniesiems broliams neišsemtinus giedros ir gaisvos šaltinius.

Štai stovi jis gimtojo valsčiaus jaunomenės gyvenimo priešaušryje ir baimės šiurpuliai purto jį dėl tų mažųjų būsimųjų dienų.

Ką duos jiems naujai tvarkomos mokyklos? Kokiais eis takais iš-po valdiškosios globos išsinėrusi laisva kaimo mokykla? Kokie žmonės paims į savo rankas tokios daugybės jaunučių sielėlių rytojų?

Ir baugu buvo manyti apie savo sumanymus, virpu darėsi ant širdies už tai, kad, kuogeriausių norų žmogus, kartais gali daugiausia blogo artimiausiams padaryti. Bet kitokios išėigos iš to nebuvo. Gimtasai valsčius negalima palikti tokiuose tamsybių nasruose, per prievartą jis reikia traukti švieson.

Ir vėl kilo skaitus ateities reginiai, į kuriuos jis ištiestomis rankomis ėjo ir norėjo visą savo valsčių drauge nuvesti.

Neužteko jam Pečkaičio patartųjų keturklišių mokyklų. Jis svajojo apie vi-

durinės keturklesės mokyklos įkūrimą — o paskui apie aukštesniosios keturklesės mokyklos įsteigimą, kuri savo programą turėtų daug aukščiau šiandieninių valdiškųjų gimnazijų stovėti.

Žinoma, patsai mokslo išguldymas, pati to mokslo sistema perėjo jo galvoje muose visas galimas ir negalimas atmainų formas.

O paskui...
Taip... paskui...
Net jis pats bijojo prisipažinti tame „paskui“...

Ir nenuostabu, nes jo visų svajojimų viršuje stovėjo universitetas — Suvalkijos lietuvių universitetas!

Svaigulys apimdavo po tokių perdrąsių svajojimų, akyse tamsu pasidarydavo. Už tai ta mintis taip gundė, taip masino jaunas jo jėgas darban, vertė eiti tuo keliu, kurio gale pamatytų: — visuose valsčiuose tokio tipo mokyklas, kurias buvo galvojęs ilgai savo valsčiuose įvezdinti. Matė visą valsčiaus jaunomenę baigusią vidurines mokyklas ne tik savo valsčiuje, bet visoje Suvalkijos lietuvių žemėje.

O galų-gale, kaipo vainikas ir slapčiausias svajojimų viršus — tasai universitetas!

Su žmonėmis sunku — nelengva mūsų kaimiečiui išaiškinti aukštesniųjų mokslų reikalingumas. Jis jokiū būdu nesuprato, kam tiek daug mokslo reikia tam, kuris tėvų žemę knaisios, kaip jo tėvai knaisiojo?

Atsistojo ant to kelio, nuo kurio jo jau niekas nebeuostums. Gal visų savo svajojimų gyvenime neparegės, bet yra viltis, kad priaugančioji karta persiims jo idealais ir vrys to darbo žmogaus pradėtą jį trūsą. Dėl tos vilties jis šiandien ir dirbo.

Akimis pažvelgdavo per Nemuną, Kauno srytin, ir tos pačios mintis, tie patys norai, tie patys troškimai gaivino jo širdį.

— Visas saules pavogčiau iš dangaus, kad tau, mano broli, šviesu-šviesu būtų ir kad ilgai visi visam pasauliui galėtų žmogaus-brolio jausmu šviesti...

G I L Y N . . .

Svajoti!...

Iššlusios minties vadžios paleisti, jų svaigulingoje kelionėje netrukdyti — telekie svajojimai paukščių-minties taku tenais — ton nebūties šalin, iš kurios pasaulis gimė, iš kuria miliardai saulų jo būtybės takus nušviečia...

Turėti savo namuose, traukti iš to užčiuopomoji nauda ne tik vienam, kad ir tūlai žmonių kuopai, kad ir visam valsčiui galų-gale, Oginto nuomone, tas visiškai nereiškia «turėti».

Ant jo tai persiauras takas, nepadorus savimi pasitenkinimas!...

Jeigu visa sritis neturi to, ką tūlai žmonių kuopa turi — tai darbas ne savo vėžėmis eina ir jis reikia kitiškai sutvarkyti.

Patsai neturėdamas, nė kitam duoti nestengsi. Užtad jis pasirūpino pirmųjų pirmiausia pats įgyti tai, ką ateityje kitiems pasiūlyti buvo sumanęs. Tečiau pirmieji tų sumanymų išmėginimai reikėjo ant savo pečių ištyrėti ir kitiems jau išmėgintos gyvenimo srovės suteikti, kad be jokių mėginimų galėtų turėti iš to realinę naudą.

Taip Ogintas ir darė.

Ruduo, žiema — patogiausias ir liuosiausias metas visokiems susinešimams su kaimynais. Tai-gi leidosi Ogintas ilgon ir sunkion kelionėn.

Aplankė visus panemūnjo valsčius, nusidangino pas girininkus, laukininkus, užgiriečius, nepralenkė nė vieno inteligento-artojaus ir, kupina išpūdžių širdžia, sugrįžo namo.

Šviesu, linksma ir liūdna buvo ant širdies. Kiekviena atliktos kelionės valanda gilia vaga įsiarė jo mintin ir paliko išskrostą atminimų urvelį.

Vienų valsčių šviesesni žmonės pilnai pritarė jo sumanymams ir ne tik pritarė, bet tuoj ėmėsi darbo ir pasekmingai jį varė.

Kitur lyg būtų neišgriaunama prietarų sieną užėjęs, lyg būtų neišbredaman žmonių tamsybės dumblan lig pačios minties nuklumpės — taip tamsu, trošku ten buvo.

VISUOTINOJI Historija

(SATYROJE)

Teffi, Dymov'o ir Avierčenko's prisiskaitęs parašė:

T(oks)... Š(ioks)... K(itoks)...
(Tąsa.)

Moteris yra daug atlaidesnė už vyrus, tad ir Matildos širdis apsišarėjo, pamąčius Germanijos karalių tokiame nežmoniška pažemime esant. Ėmė taiti maldauti popežius, kad atleistų Henrikiui. Kaip jinai maldavo — nežinome, tik žinome, kad moteris visados atsieks ką nori. Ir jinai atsiekė: Gregoras atsileido, nuėmė nuo Henriko anatemą, liepė jam apsirengti, apsiauti ir ateiti pas jį užsikąstų ir «po stikliuką» ant ugadų išsimestų. Tokiu būdu įvyko santaika tarp Henriko ir Gregoro.

Henrikis veikia pasigailėjo savo kelionės Italijon. Mat kaip atsitiko. Sugrįžęs Germanijon po įvykusiai su popežiumi taikai, jis pamatė, kad volkiečiai-kuningaiškiai vis viena atsimetė nuo jo. Ir tai vis atsitiko pasidėkavojant Gregoro intrigoms. Henrikis užpyko. Dar nespėjo pratarti vieno žodžio, kaip popežius vėl jį iškeikė. To jau užteko, kad suardyti Kannosose užmegstą faiką. Henrikis išsirengė Italijon su kariuomene. Šiuo žygiu jis ėjo apsiavęs pušnimis. Atėjęs Italijon, apgulė Romą. Popežius, pamatęs, kad antru sykiu nebeprivers Henriką stovėti Kanossos kieme, nuleido nosį ir pabėgo Salerno, kur nepoilgam ir pasimirė. Apie likimą gražiosios Matildos, mokykėjusios maldauti Gregorą už Henriką, — istorija, ir mės su ja, nieko nežinome.

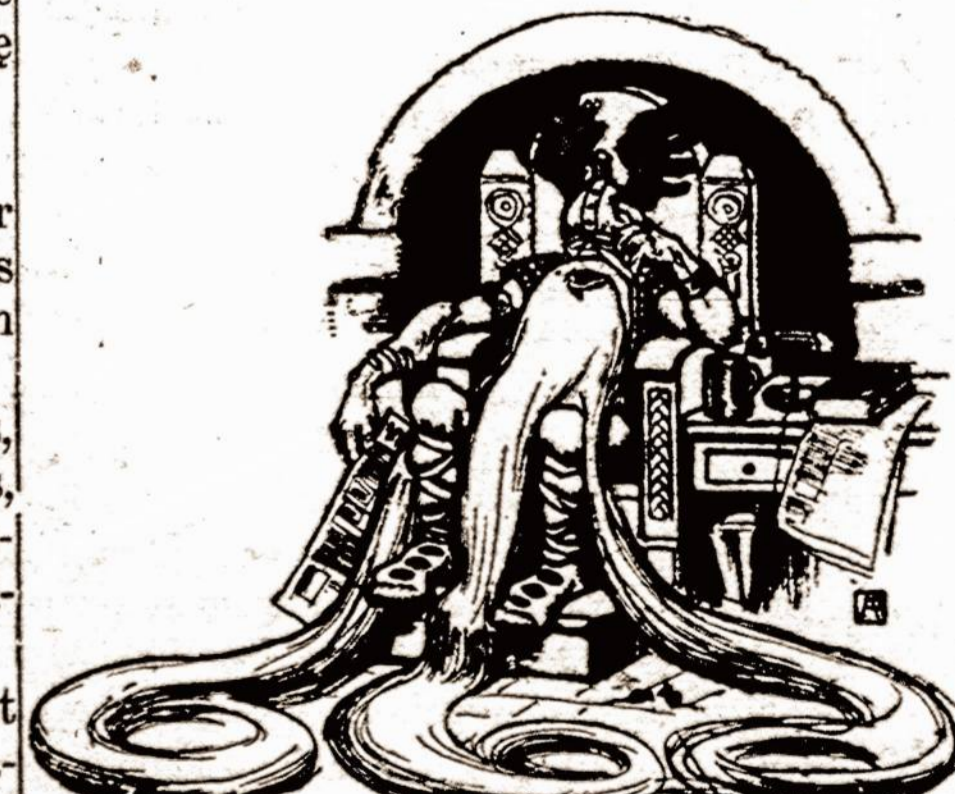
Nuo to nelaimingo laiko popežiai pasiliovė laikę karalius kieme po tris dienas be kepurės; užtai keikė iš to, bet taip balsiai ir tvirtai, kad tie keikimai beveik visados turėjo pasisekimą, iki neužėjo kitokia gadynė, kuomet keikimas nustojo savo pirmaprads reikšmės.

Apie Henriko galą istorikai labai graudingai rašo: mirtis — sako jie — užbaigė jo gyvenimo dienas, pilnas visokių nelaimių ir kovos už būvį. Nelaimė sekė jį ir po mirties: kaipo iškeiktą jį bažnyčia atsisakė palaidoti jį šventintoje žemėje, tarsi nešventintoji yra prastesnė už šventintą. Tik šešiams metams nukeliavus amžinatvėn, laimė apšvietė Henriką: jo lavonas liko palaidotas Špeiero bažnyčioje. Kaip jis vargo ir kur trunkėsi per tuos šešius metus — istorikai nieko nepasako.

Henrikis V., «nebešnekio» (anot mūsų filologų) sūnus, susitakė su popežiais Vormse. Toji santaika vadinasi Vormso konkordatas (1122 m.)

Paskum jau Germanijos sostas pateko švabams, hercogams Hohenštaufenams. Užėmus jiems sostą, pasirodė, kad: «neturėjo boba klapato, nusipirko paršelį». Tučiuojaus prasidėjo naminės karės. Beveik visa Germanija pasidalino į dvi daly, arba partiji: bavarų ir švabų, arba gvelfų ir gibelinų. Popežiai ilgai vis mįslėjo, prie kokios partijos turėtų jie patis prisidėti. Galų gale suprato, kad geriausia bus, jei prisidės prie gvelfų; mat, tos partijos vardas buvo trumpesnis, o popežiai nenorėjo varginti savo smagenų ir liežuvių ilgais vardais.

Ižymiausias Hohenštaufenų giminės valdonas — tai Fridrikis Rudabarzdis, arba Barbarossa. Tikrai jo barzda buvo visai ruda, tartum nudažyta. delto tad jisai niekad nesikirpo plaukų nei skutosi barzdos.

(Fridrikis Rudabarzdis arba Barbarossa.)

Dabarties tas Rudabarzdis karalius sėdi vietos į kitą, iš žemo ant augsto; kiekvienas rengė savo daiktus, idant privažiavus prie vietos neberekty trukti ant laivo. Reikia pridurti, jog jau prieš tą dieną pradėjo dauguma rengties: skuto barzdas, kirpo plaukus, dulkino ir trynė savo drapanas, sakydami: «reikia užmiega. Tauta tikisi, kad Rudabarzdis sukia šiek-tiek apsigėrbi ir susitempti, kad amerikiečiai nepaskaitytų už apsilėidusius ir didžius senai yra pasakę, kad iš to nieko nebus. Ir ištiktamsuolius!»

ryjų kur jam bebabusti, jai Teddy Roosveltas savo kalbomis, laikyтомis Berline, užmigdė jį ant amžių amžinųjų!

Paskutinis iš Hohenštaufenų giminės — Konradas penktasis — buvo nežymi ir neindomi ypata. Užtat jo sūnų Konradiną pasmerkė ir nužudė Neapoliuje Anžujaus Karolis.

Slavų įrengtos viešpatystės.

Slavai gyveno nuo Elbos iki Volgai ir Donui, o nuo Baltijos jūrų (?) iki Adriatiškųjų marių ir Archipelagai. Slavai, kaip ir reikėjo tikėtis, turėjo daugybę slapyvardžių arba pseudonimų: slavai, slavėnai, slovakai, sarmatai, vendai, antai ir net, kaip kur ir kaip kada, hyperborėjai. Yra tvirtinama, kad jie, pasislėpę po pseudonimu «hunai», išsirengė sau vadu žinomą jau mums Atilą, užpuldinėjo Vakarų Europą.

Kalbėdami apie slavus istorikai apibūdina juos labai nuosekliai ir reiškliai: slavai, anot jų, būvė raudonveidžiai, skaitlius jų būvė didelis, gyvenę jie toli viens nuo kito, gerbė senius ir turėję medinius skydus. Tai būvė jų gerosios ypatybės. Netikusiomis ir peiktinomis slavų ypatybėmis būvė tai, kad jie būvė labai linkę prie «monopolkos», neturėję tarp savęs vienybės ir raitelių.

Slavai turėjo daug dievų ir dievaičių, ir kartais, begarbindami vieną, apsirikdavo ir pagarbindavo kitą. Augščiausias slavų dievas vadinosi Perūnas. Sužinojus, kad lietuviai turi Perkūną, tūli slavai prisibijodami nužiūrėjimo už plagiatą, Perūną vadino Svarogu, Sviatovitu ir kitaip. Dievams slavai aukaudavo vaisius ir gyvūnus. Kitos tautos aukaudavo dievams ir žmones, paveizdan Kievos Perūnui, bet tas nėra bendra visiems slavams.

Slavai galėjo turėti po kelias pačias, ko taip geidžia tūli nedakepę «eincilikai», neturėdami nei vienos. Pačios buvo labai ištikimos ir mylinčios «iki grabo lentai», ir mylimiausioji pati, pasimirus vyrui, susidegindavo ant lauko draug su mirusiojo vyro lavonu. Jei šiandieną prirėktų taip pasišvesti pačioms, tai jos tur būti pačios pirma numirtų, ar su «burdingieriais» pabėgtų, vyro kišenės iškrausčiusios.

Lygiai su trukumu vienybės pas slavus ėjo ir jų palinkimas prie barnių, peštynių, o kartais ir prie karių. Juo labiau viena slavų gentis panešėjo kitai ir juo arčiau gyveno, tuo labiau irzo ir šiaušėsi, kad tik štoti kovon ir lieti kraują. Visos tos gentis būtinai troško nepriklausomybės ir savistybės. Jos del tos idėos kovojo ir su volkiečiais ir pačios tarp savęs, o kaip kur ir su lietuviais, užkariavusiais savo laikuose tiek daug, kad ir patis nebežinojo, kur pradžia, o kur pabaiga.

(T. b.)
O

NUO HAMBURGO LIG NEW YORKO.

(Užbaiga.)

Lietuvių ant garlaivio važiuavo 27 vyrai ir 14 moterų (IV klasė) iš įvairių Lietuvos vietų. Beveik visi vyrai ir moteris tvirti ir jaukus; pažvelgus ant jų išneši gana gerą išpūdį; jie matyt yra vedę doreesnį gyvenimą pirmiau, jų siekliai ir prakėnimai daugiau pagirtini ir naudingi, bet užkeiktas Ragutis ir tarpe jų viešpatauja ne ant juoko: visi myli tą gaivinantį elėxirą, beveik visi ligšiol nei kiek nesišalino nuo tos versmės visokių nelaimių, nusidėjimų ir vargo... Vienok daugel iš jų su nauju svietu nori pradėti ir naują gyvenimą, tapti blaivais, vesti padorų gyvenimą, kiek galint šviesties ir lavinties ir bent kiek užsidirbų tų dollarų grįžti Lietuvon. Dieve padėk jiems išpildyti savo norus ir tapti tikrais ir naudingais vaikais savo tėvynės — Lietuvos! Visą kelionę stengėmės visi lietuviai būti vienoj kuopoj; vedėm gana naudingus gincius ir pasikalbėjimus; stengėmės arčiau susipažinti su kits kitu, linkėjom kits kitam geros kloties iš visokių atžvilgių. Ar tai juokavo, ar tai dainavo, ar kur susispietė kalbėjosi, visad lietuviai elgėsi ir užsilaiškė gerai padoriai ir paveiklingai. Gal paveiklingais ir donais liks tas būrelis išsišklaidęs po įvairius miestus-miestelius Suvienytųjų Amerikos Valstijų...?!

Su nerimasčia visi laukia ir trokšta pamatyti Ameriką; visų akys atkreiptos į priešakį, visi tik ir kalba apie tą šalį ir apie gyvenimą joje; ant galo 7-8 val. ryto pasirodo „dollar“ kraštai ir iš visų burnų išsiveržia panašūs žodžiai: „Antai Amerika! Antai miestas... žemė, kur mės dirbsim vargsim ir įjėkosim sau laimės“!

Nepaprastai visi sujudė, bėginėjo iš vienos vietos į kitą, iš žemo ant augsto; kiekvienas rengė savo daiktus, idant privažiavus prie vietos neberekty trukti ant laivo.

Reikia pridurti, jog jau prieš tą dieną pradėjo dauguma rengties: skuto barzdas, kirpo plaukus, dulkino ir trynė savo drapanas, sakydami: «reikia užmiega. Tauta tikisi, kad Rudabarzdis sukia šiek-tiek apsigėrbi ir susitempti, kad amerikiečiai nepaskaitytų už apsilėidusius ir didžius senai yra pasakę, kad iš to nieko nebus. Ir ištiktamsuolius!»

Paskutiniai pietūs praėjo gana triukšmingai: — vieni labai skubūs, kiti juokavo, treči keikė ir murmėjo už tokį baisų varginimą ir užlaikymą ant garlaivio; atsirado tokių, kurie net išreiškė padėką prižiūrėtojams ir matrosams — žinoma, tarp būrio visokių atsitiranda.

Negalima užmiršti dar vieno labai komiško apsišėrimo tarpe keleivių ir laivo perdėtinų. Norėdama apdumti tamsuoliams-keleiviams akis ir gauti nuo jų padėką, užsitarant keičiant gėrą atmintį laivo valdyba davė kiekvienam keleiviui dovaną: vyrams tabako maišą ir pypkę — ant tabako maišų didžiomis raidėmis užrašyta: „Šviesiausia ir geriausia dovana H.-A. L.“; moterims gavo po cukerkū maišuką. Juokingas sulyginimas — visi su vienodomis pypkutėmis dantyse ir tabako maišų rankose, jauni, seni ir vaikai. Užvis didu vaikams, kad ir jie važiuodami Amerikon susilygino su paaugais ir jau turi pilną tiesą traukti dūmelį ligi so ties. — Ant galo visus mus elisė nūgrūdo į antrą galą laivo — kur pirma, antra klasė, kur ponai vaikština; tur būt ponuliai panorėjo pamatyti, kokie tamsuoliai-mūšikai važiuoja kartu su jais Amerikon; bet greit likom iššėn prasalinti; matyt nevisai malonų išpūdį padarėm ant „ponybės“, ar gal bijojom, kad „praščiokai“ nepriterštų vaikščiojimo vietas...

Tai ar ne pasityčiojimas? Stapino visą kelionės laiką, laikė baisiame nesvarume, elgėsi kaip su galvijais, o ant galo kiša niekingas dovanas, vedžioja ir rudenio, kaip keizis važiuoja. Ant galo kiekvienas IV. klasės keleivis gali imti su savim išsėdant iš laivo kaip pilną savastę atklodę, peilį, šakutę ir šaukštą; nors tas skaitos ne dovana, bet išdžio-geriumui išrodo ir tetatinius padarytus jam vis didžio kelionės laivo perdėtinų. Jei būtų visų kompanijų laivais taip bausi važiuoti IV. klasėje (Zwischendeck), kaip ant to laivo „Hamburg Arbera Linie“, tai galima važiuoti tik 1—2 klase arba geriau visai nesvajoti apie važiuoti, nes panaši kelionė baisiai kenkia sveikatai ir labai žemina kiekvieną. Girdėjau, kad Bremeno kompanijos laivuose daug geresnis užlaikymas ir apsiėjimas; paskui tvirtina, kad gana gerai važiuoti su Hollandijos, Belgijos ar Anglijos laivais...

Kaip buvo, kaip nebuvo — jau baigiasi tas nelaimingas važinėjimas, jau pakraščiai Long Island salos. Štai miestas Brooklynas, o tūn — toliau ir patsai New Yorkas, tas didžiausias miestas Amerikos; štai laisvės paminklas, štai augščiausi namai, tūn laivai — didžiuliai ir maži laiveliai, tūn dirbtuvių ir vėžimų — viskas naujas, viskas trokština, viskas nesuprantamas. Visi grūdai ir stebėta pamatyti vis daugiau ir daugiau, klausinėja „amerikantų“, o tie jau duoda „puikius-aiškius“ nurodymus ir patikėjimus.

Ant galo laivas sustojo; sukamanduoja aplėsti jį ir visi pradeda grūsties su savo nešliavomis. Spėjom į didę „daržinę“, kur peržiūrėjo daiktus; iš tūr mažame laive nuvažiuojam ant Ellis Island, iš kur po smarkaus peržiūrėjimo gydytoji ir po ilgų tamponų ir klausinėjimų, likome išskaidyti, ir jau čia suiro ir mūsų lietuvių būrelis — atsisveikinim linkėdami kims naujas geriausias laimius ir pasisekimo atėdėjai tame Naujame Vasiute...

Ot ir Amerikoje — tame laisvės, išsiplėtojusio kapitalizmo, didžio padalinimo darbo ir spekuliacijos krašte! Atvažiuojam čion įdarbinti ir po geresnio gyvenimo. Laimės, gero uždarbio... Europa mums jau nebetinka — tūn nėra laisvės, nėra uždarbio, visur tamsumas, visur nuskurimas, visur suvaržymas ir persekiojimas, visur vargas, o čia Amerikoje tai žemiškosios, visur daugelis iš mūsų perstatė Ameriką būdami dar Lietuvoje. Dabar mes persitikrinsim ir susipažinsim su Amerika ir padėjimu. Joje gyventojų-ateivių, o ypač lietuvių geriausi ir tikriausi; dabar galėsime paaiškinti savo broliams, draugams, likusiems tėvyneje, koksai „rojus“ yra Amerika, kaip surandamas joje darbas, kaip lengvai uždirbamas čionai tas „dollaris“ ir ar daug ju turi susidėję čion gyvenanti lietuviai, ar augštai stovi jie protiškame išsilavinime ir moksle, ir ant kiek dorai jie čia gyvena... Tik rimtai į viską įsigilinkim, apsvarstykim ir apžiūrėkim visas gyvenimo puses čion gyvenančių lietuvių ir tada praneškim ir visus kampanus tėvyneje-Lietuvoje ir aiškiai ir teisingai visiems savo viengenciams pasakykim, kur malonesnis gyvenimas, kur geresnis „rojus“ Lietuvoje ar Amerikoje...! J. G.

KULTURIŠKI STUDIJAI.

Pajauta — Lizdeiko dukterė arba Lietuva XIV. metišvintoj. Historijos romanai M. Bernatovic'o, sulietuvintoj. Jonas Montvila.

Šeši šimtai metų suviršum atgal, Lietuvos liaudinė religija jau buvo savaimu pradėjusi pulti žemyn. Dar kaimuose ir tarpe girių rados žmonės dievotai tebegarbino antropomorfinius (žmogvei-

džius) dievus: galingąjį Perkūną, narsųjį Kovą, linksmąjį Ragutį, vaisingąjį Sotvarą, bausųjį pragaro dievą Poklį ir daugybę kitų dievų, dievų ir dvaselių, kurių skaičius mūsų mythologijoje siekia į 500 suvirš. Bet miestuose stambeldinė lietuvių religija ėmė eiti liuosyn. Miestai paprastai tvirksta. Iš vienos pusės juose kyla visoki pažangai, iš kitos pusės verčiasi liūnai doriškojo tautos nuopulimo. Dar ir šiandien nei mokslas nei filosofai neišrišė: ar miestai neša žmonijos palaimą ar puolimą.

Nauja lietuvių sostapylė Vilnius, kurią Gediminas inkūrė po žinomojo sapno apie geležinį vilką, XIV-ame amžiuje veikiau pritrino visokių atėjūnų amatninkų ir avanturistų: prūsų, lenkų, mozarų, rusų, teutonų, net totorių. Kiekviena iš šitų tautų atsinešė savo papročius, savo religiją ir kitokius drauginimus apsiėjimus. Šitas viskas veikia įneša į tos gadyneš ramius vilniečių lietuvių gyvenimą naujas sroves, interp lietuvių naminian ir religian gyveniman svetimus elementus. Lietuviai miesčionis apsvetimo jau ir su svaitimautėmis miegionėmis, o svedimautėm ir lietuviškim. Prasiidėjo mišinys šeimynų gyvenime. Prie lietuviškos religijos ir dievų, įsimašė svetimios religijos ir svaitim dievai.

Aplinkui gi Lietuvą įsivyravo krikščionybė. Gudų tautos arba šiandieniniai rusai iki pat Polocko buvo jau priėmę rytinių krikščionių tikybą — pravoslaviją. Lenkai ir mozarai buvo jau karšti išpažintojai krikščionių katalikų tikėjimo. Iš visos Europos spaudėsi krikščionybė linkon Nemuno, linkon „pagoniškosios Lietuvos“, kuri ištikro beveik vienintelė pasilikusi buvo tame senovės stambeldiškame tikėjime, kuris amžiu glūdomuose buvo Lietuvoje iš Rytinių Šalių — iš Mūdomos Azijos atneštas, ar bent po rytinių tautų intekme čionais amžiais išsivystė. Gražus buvo tasai tikėjimas. Lietuviai filosofai labai ir maloni ta amžiais išsidurbusi filosofija, ta theogonija ir kosmogonija. Bet atėjo naujas jos priešas...

Iš visų pusių apsiautė Lietuvą krikščionybė. Krikščionybės filosofija buvo daug aiškesnė, galingesnė ir daug žmoniškesnė. Ji apieškė jau visas Europos stambeldžių tautas. Po jos intekme sugriuvo galingi Romos ir Graikijos dievai. Kryžius nuvertė status ir užvedė ant garbinimo sosto vieną Dievą. Krikščioniškoji Europa ir pusiau-europiškoji Rusija apsupo stambeldystėje užsilikusią Lietuvą ir pradėjo judinti lietuvių amžinuosius dievus jų Romovėse, kur šventoji ugnis diena ir naktį giedėjo, kur kryvės ir vaidelytės šventas giesmes rusedžio, kur paskutinis vyriausis kuningas Kryvių-Krivaitis Lizdeika stambeldiška Lietuva dievų valią apreiškėdavo ir Lietuvos valdonų politiką patardavo.

Tokį tai laiką aprašė talentuotas lenkų romanistas Bernatowicz apysakoje, kurios vardą augščiausiai išrašėm. Tai dedasi tarpe 1380—1385 m. A. D. Pajauta, tai buvo paskutinio Lietuvos Kryvių-Krivaitis — Lizdeiko dukterė. Ji buvo gražiausi ir prakilniausi tu laikų Lietuvos mergelė (reikia nesusimaišyti kitos Pojatos-Pajautos, kurią mums Norbutas savo „Dzieje starożytnie narodu litewskiego“ aprašė, gyvenimą prieš 1220 m. A. D. ir už savo dorybes paskaitytą už dievaitę; ji buvo dukterė Kernaus ir palko garsingą sūnų Kukovaitį). Apysaka mums stengiasi nupiešti labai svarbų Lietuvos istorijos perversmą — išgriovimą stambeldijos ir įvedimą krikščionybės. Anot Bernatowicz'o, Lietuva tapo apkrišktyta pasidėkavojant Jegailai, kuris tuo laiku apsiėdė su lenkų karalaitė Jadviga ir pirmiausiai apkrišktyto vilniečius, paskui jau išmintinėjai po kaimus katalikų kuningus, kurie sakė pamokslus ir vertė lietuvius į katalikų tikėjimą. Tame yra tik dalis tiesos. Didesnė priežastis išgriovimo Lietuvoje stambeldijos yra jos nusilpimas ir nebeatsakymas žmonių reikalams. Nes, kaip sakėm, krikščionių filosofija buvo kur kas stipresnė už stambeldžių.

„Pajautos“ autorius, kaip ir lietuviškos giminės išaugęs lenkas, stengiasi idealizuoti lenkus, krikščionių tikėjimą ir mūsų tėvynės vertelę karalių Jegailą. Lenkai pas jį išaina prakilnų, krikščionybė yra tautų išganymas, o Jegaila puikus diplomatas. Męs žinome, kad lenkai ne del prakilnų mo, bet del užgrobimo naujų žemių del Lietuvos užsimetė. Męs žinome, kad Jegaila savo diplomatią užsodino lenkų bajorus ant lietuviško žirgvaikio joti. Tą męs dabėn žinome tik po šesiu šimtu metų, kada visiškai nebetokome su poliškos valnybės. Tai vis ačiu Jegailos diplomatią. Gali jį idealizuoti Bernatowicz, bet lietuvių jį skaito savo šalies pardaviku. Kaslink krikščioniškos religijos męs niekio Bernatowicz'ui neužmetame. Tik Lietuvos apkrišktytą męs matome net Jegailos nuopelnų, bet neišvengtiniu istoriškū brendimu: visur griuvant stambeldystei, nebegalėjo Lietuva viena pasilikti stambeldiška.

Tačiau Bernatowicz'ui męs esame labai dė-

kingi, kad jis apysakos formoje mums paliko aprašytą neišpasakytai svarbų atsitikimą — Lietuvos apkrišktytą. Nors jis aprašė vienpusiškai, bet labai dailiai mums persakė tas liūdnas ir griaudingas dējas, kurios įvyko garbingo Lizdeikos laikovė, kada mūsų šventi ir dievaičiai pabėgo iš Romovės ir Lietuvos dievintinyčių — pagėro iš Romovės nebeatkeršijo uzurpatoriui krikščionių Dievui... Nestygavosime su Bernatowicz'u, ar tas yra teisingas istorijos faktas, kad vyriausis Lietuvos stambeldžių kuningas Lizdeika, prieš mirtį pasilikęs krikščionių ir šaukęs: „Krikščionių Dievas — visagalis ir mielaširdingas! Nuo dabar tik Jisai bus mano Dievu!“ Galėjo taip būti, galėjo ir nebūti. Historikai tame nesutauko. Teisingas nebūti, jau faktas, kad Lizdeiko dukterė Pajauta tapo krikščionė ir prie krikšto gavo vardą „Jadvygos“, — tai yra Jegailos pačios, į kurią sakoma ji turėjusi ir iš veido stebulkingą panešumą.

Apysaka gana graži ir mūsų jaunuomenei labai pravertė ją perskaityti. Čia jie apsiapžis net su Gedemino gimine. Dažinos, kad Gedeminas, tarpe Lietuvų, — tai buvo Algirdas ir Keistutis. Ir kad Algirdo sūnus Jegaila, o Keistučio sūnus Vytautas yra labai didelė rolė Lietuvos istorijoje: Jegaila vis stengėsi Lietuvą parduoti, o Vytautas užlaikyti „Lietuvą — lietuviams“. Berdas tas randama istorijoje. Bet mažai kas iš mūsų žmonių istoriją skaito. Todel tokius nors šį dailų apysaka lengvu būdu supjaudins lietuvių istorijos dalimi.

Vargomatis.

ALASKOS PADEJIMAS.

Ant mano trumpo aprašymo apie Alaską, neseniai užklauso jūsu laikraštyj, gavau daugel visokių užklauso ypatišku žinių per laiškus, patalpint sekančius paaiškinimus:—

Neįstengdamas visiems asabiškai atsakyti, melžiu, del gerovės skaitytojų, taipgi del tu, kurie užklauso ypatišku žinių per laiškus, patalpint sekančius paaiškinimus:—

Ketchikan nuo New Yorko 700 mylių; nuvažiuot iš New Yorko kaštuoja 125 dol.; gyventojų apie 1600; meisteriams moka \$5 ant dienos; anglekasiams \$3.50; darbininkams \$3; pragyvenimas ant dienos \$1. Mažai darbo; vasaroms reikalauja žuvėjų.

Juneau miestas nuo New Yorko 4000 mylių; nuvažiuot iš New Yorko kaštuoja 135 dol.; gyventojų apie 1700; meisteriams moka ant dienos po \$6; anglekasiams \$3.50; darbininkams — \$3; pragyvenimas ant dienos kaštuoja \$1. Nierodang darbo; vasaroms darbo yra Douglas ir Treadwell (Du miestai krūvoj) nuo New Yorko 4000 myl. kaštuoja nuvažiuot iš New Yorko \$135; gyventojų apie 3000; meisteriams moka ant dienos po \$6; anglekasiams — \$3.50; darbininkams \$3; pragyvenimas ant dienos kaštuoja \$1. Darbininkų ir anglekasių reikalauja puštinai.

Cordova nuo New Yorko 4300 mylių; kaštuoja nuvažiuot iš New Yorko \$145; gyventojų apie 1400; darbininkams moka ant dienos po \$3; pragyvenimas ant dienos \$1. Anglekasių nereiki; darbininkų prie gelžkelio kaip kada.

Valdez nuo New Yorko 4400 mylių; nuvažiuot iš New Yorko kaštuoja \$155; gyventojų apie 1500; meisteriams moka ant dienos po \$6; anglekasiams — \$4.50; darbininkams — \$4; pragyvenimas ant dienos kaštuoja \$1. Anglekasių kaip kada prirėikia

Nome nuo New Yorko 5400 mylių; iš New Yorko kaštuoja \$200; gyventojų apie 3000; meisteriams moka ant dienos po \$10; anglekasiams — \$6; darbininkams — \$5; pragyvenimas ant dienos kaštuoja \$1.25. Vasaros laike yra darbo puštinai.

Fairbanks nuo New Yorko 600 mylių; nuvažiuot iš New Yorko kaštuoja \$235; gyventojų apie 3500; meisteriams moka ant dienos po \$10; darbininkams — \$7; darbininkams — \$6; pragyvenimas ant dienos kaštuoja \$2.00. Pjeskinės aukso kasyklos; darbininkų vasaroms reikalauja, bet neperdaug.

Be trijų šimtų dolerių aš nepatariu nei vienam keliauti į Alaską; juk negaunam tuojaus daro gali tekt pamatyti ir truputį vargo; taipgi aš nepatariu keliauti į Alaską ant žimos; žimos laikas yra mažai darbo naujai atkeliavusiems, ir tik tie kurie gerai supranta čionykštį darbą, užlaiko darbū ant visos žimos, užtad yra geriau atidėti čionė ant pavasario, apie gegužės mėnesį.

Geras stiprus ir darbininkas vyras, nevertantis svaiganančių gėrimų, gali bile kada ir bile ut Alaskoj gaut darbo, jeigu ne pas ka kita, tai ir pats sau gali užsiimt arba žėvūninkas, arba žėvūninkų aukso kaip daugelis kitų daro. Mažas būrelis iš tų paskutinių pralobta, bet daugybė nieko neranda.

Aš negaliu duoti rodos, į kokią iš augščiaur pamintėtu vietų būtų geriau keliauti, aš taipgi negundau nei vieno, idant keliauti į Alaską, bet tiek gal liū pranešti, jog paprastam darbininkui yra nesunku gauti darba Treadwell auksinėse akmeninėse kasyklose, kur trūsiasi apie keturioliką šimtų vyrų. Darbas yra puštinai sunkus, taip kaip ir Pensilvanijos mainose, dirbant tuneliuose.

Ketchikane, kur aš esu apsigyvenęs, darbų yra mažai; pačiam mieste randasi lenų pjūvinių (Saw Mill), kurie vartoja apie 100 vyrų; aplinkinė

se gi randasi būrelis aukso įeškotojų (Prospectors), kurie kaip kada darbininkus samdo. Keliaviant į Treadwell'ą laivai sustoja Ketchikane, už tad keliauninkai gali čion su manim asabiškai pasirodavot.

Nekurie užklauso: kokie čion žmonės gyvena, ar balti ar juodi, kokias drapanas nešioja ir kokią kalbą kalba; — taigi pranešu, jog Alaska tame mažai skiriasi nuo kitų žieminių valstijų; kalba yra visur angliška ir čion gyvena tokie patis žmonės, taip ir kitur.

Aš pats esu randavoje tarnystoj, kaip Inspektorius Imigracijos (ateivystės), taipgi esu advokatu priimtu į visus Vusienų Valstijų Teismus. Užbaigdamas pranešu Susivienus lietuviams, beturiam, pakliuvusiems į bile kokią nelaimę, arba ant o kito reikalaujantiems advokato rodos, jogei gairi kreiptis pas mane su laiškais, — aš visados meilingai parodysiu savo tautečiams kelią pagal mano išgales ir duosiu tinkamą rodą, su prisuitimu rrasaženkljo (postage) ant atsakymo.

Su guodone

Kazis Kiaučūnas.

LIETUVIŠKI ŽAIDIMAI.

Avis ganyti. Pasiskirsto verokai pačiam, ir utupę pešioja žolę, o piemuvo vaikščioja aplink su otagu ar lazdele rankoje ir šneka:

Ganu, ganu avelos,

Vilkus tupi už fvoros;

Aš to vilko nebijau,

Su pušine nuvijau.

Kad duosiu kulokū — Navirs po burokiū.

Kad duosiu pjūskėiu — Puvris pernykėiu.

Sustoja ir žvalgosi tolyn, nežūrėdamas į avis, o paskirtasis vilku atbėga, pasiima vieną avį ir nuveda. O piemo atsikusęs pasigėdą netekęs vilkos; įješko pėdsako, ir būk tai rades, sake: „Čia ilko pėdelė, čia avukės asarėlė“. Kartuoja po keius kartus tuos žodžius. Toliaus vėl gano, iki vias pragano. Paskum daro teismą. Piemenį teisia ž negerą ganyką; užduoda varliškai šokti keltą ykiu ar kitą ką.

A. Č.

A. T. Račiūnas.

KAS TAI YRA JUDOMI PAVEIKSLAI.

Lietuvių kalbotyrė grafiškai žudomius paveiklus. Tuom tarpu indomus išradimas jau išsiplatiavo po visą pasaulį. Todel čia nors trumpai aš paiešiu, kas tai yra šitie paveikslai, kaip jie pasidaro; podraug paduosiu ir trumputį kinematografo istoriją.

Šitas išradymas faip dar yra mažai žinomas, ad net juokinga, kaip ir didelė didžiūma amerikainų nežino jo istorijos. Daugumų paveikslų išraieju esąs žinomas elektros žinovas, Thomas Alva Edison. Tiesa, kad Edisonas yra daug išradęs, kaip reikia pagerinti tų paveikslų judėjimą, bet ne isai yra juos išradęs.

Skaitydami techniškų išradimų aprašymus, nes randame, kad pirmutiniai judomieji paveikslai iveri šrasta k. G. H. Sealey ir James Lee iš New Yorko. Jie tai ir turi pirmutinį valdišką patentą delei udančių paveikslų, kaip parodo patentų žurnalai — „Case for exhibiting stereoscopic pictures“, patent No. 27,572 March 20 d. 1860 m.

Bet tas jų išradimas, suprantama, buvo labai lar prastas, ir tie paveikslai netaip mikliai judėjo, aip šiandien męs matome judančius paveikslus. Juvo tai paveikslai padaryti didelės kningos paviale, ir ta kninga buvo indėta į tamsią dėžę (baką), kad šviesa nepagautų iš visų pusių; viduryje os dėžės buvo tik viena maža elektriška lempuė, a šviesdavo ant paveikslų. Dėžėje buvo išpjauta pskriti skylė, per kurią žiūrėtojas galėjo matyti paveikslus, ir tik viena ypata ant sykio galėjo matyti tuos judančius paveikslus, ir tik per minutę aiko, — pakol tos kningos visi laipai išsiversdavo nuo vienos pusės į kitą, o pasibaigus lapams žemyn ulti, žiburiukas užgesdavo. Tasyk kita ypata eavo prie tos dėžės, įmesdavo nikelį (5 centus), ir vėl šviesa atsidadydavo ir paveikslai pradėdavo rotytis iš naujo, ir yra vėl versdavosi kningos lapai. Tie paveikslai būdavo nutępti ant tam tikro stoto poperiaus. Šiandien gi, kaip žinome, šitie paveikslai nebesitępia, bet trunkiasi su fotografiška kamera ant celluloido dirželiu.

(T. b.)

gysčių siūsti delegatą; bet mandatas turi būti išduotas per tą, prie kurio priguli delegatas. Mokėstis turi būti sumokamos prieš 1 d. gruodžio, idant centras galėtų išduoti pilną atskaitą prieš 1 d. sausio.

SKIRSNYS IV.

Direktorių užduotys.

Direktoriai privalo turėti susirinkimus 4 kartus ant metų (kas 3 mėnesiai); jei yra reikalas, tai ir tankiaus; jie turi prižiūrėti visą Draugijos vedimą. Jie turi peržiūrėti centro komiteto kningas kas 3 mėnesiai; jeigu pasirodytų, kad centro komitetas nebūtų tinkamas, tąsą jį turi tiesą pašalinti ir pastatyti jo vieton kitą, ligi bus kitas išrinktas per visuomenę; netinkancio arba prasižengusio vardas turi būti tuojaus pagarsintas organe, idant tuojaus būtų kitas išrinktas. Visos krivulės, paduotos direktoriams per centro komitetą, neturi būti ilgiau užlaikomos, kaip 48 valandas. Jeigu pasirodytų, jog vienas ar kitas direktorių narys neatlieka savo užduoties, tąsą prezidentas su patarimu didesnės pusės direktorių jį pašalina, o jo vieton išrenka kitą, ligi visuomenė išrinktą kitą.

Direktoriai turi susidėti iš 7 arba 9 narių ar daugiau. Tik neturi būti lygus skaitlius. Jei direktorių susirinkime būtų lygus skaitlius, tąsą direktoriaus vietą užima prezidentas arba vice-prezidentas.

Per direktorių susirinkimus pirmininkauja prezidentas, arba vice-prezidentas; tik jis negali turėti tariamojo balsų; direktorių narys, norėdamas rezignuoti, turi paduoti rezignaciją 2 mėnesiai prieš rezignaciją. Rezignacija pasiduoda centro prezidentui.

SKIRSNYS V.

Kasos globėjų užduotys.

Kasos globėjai pasirašo ant kvitų su parašu prezidento ir centro sekretoriaus, išmokėjimui pinigų; taipgi turi paduoti atskaitas inplaukimų ir išplaukimų, drauge su kasierium, pabaigoje kiekvieno mėnesio. Turi dažniūreiti visą turtą Emigracijos Draugijos, kad užsilaukytų taip, kaip dikektorai informuoti; jeigu būtų kvita parašyta per centro sekretorių su parašu prezidento ir pasirodytų, jogei neverta išmokėjimo, turi tiesą paleisti per direktorių krivulę. Visos kvitos prisiųstos kasos globėjams neturi ilgiau būti užlaikytos, kaip per 24 val. Taipgi kasos globėjai turi tiesą peržiūrėti kningas išdininko ir sekretoriaus. Jie turi dažniūreiti visą Draugijos turtą judinamąjį ir nejudinamąjį. Rezignuojantis kasos globėjas paduoda rezignaciją ant direktorių susirinkimo ir gali būti užtvirtinta tik antrame susirinkime po padavimui rezignacijos.

SKIRSNYS VI.

Prezidento pareigos.

Centro Prezidentas dažniūreiti visą Draugiją ir visokius komitetus, kurie randasi Draugijoje; veda tvarką ant susirinkimų, pasirašo ant kvitų; pildo nutarimus seimo ir nutarimus direktorių, prižiūri, kad nebūtų peržengta Suv. Valstijų įstatymai. Taipgi prižiūri, idant konstitucija ir nutarimai būtų pildomi tarpe žemiausių komitetų; turi rūpintis užlaikyti Draugiją tyliybėje, atsakinėti ant klausimų lytinėmsi Draugiją, tu-

ri dažniūreiti, kad būtų visados pilnas komitetas; išvažiauv ar numirus komiteto nariui, veikiai kreiptis prie direktorių ir pasirūpinti kitą jį jo vietą.

Prezidentas matydamas neišrinkimą komiteto narių arba darbininką išrinktą per direktorius, turi tiesą suspenduoti ir pašalinti nuo vietos, apreiškdamas jo netikumą direktoriams nevēliau, kaip 15 dienų. Jeigu būtų paduotas skundas ant prezidento laike susirinkimų, tąsą prezidentas turi apleisti pirmininkystę ligi tas klausimas bus išrištas, potam vėl užima savo vietą; laiku jo apleidimo užima jo vietą jo pagelbininkas arba sekretorius.

Prezidentas centro, baigęs savo tarnystę turi perduoti visą Draugijos turtą, kokis tik rastųsi pas jį, naujai išrinktam Draugijos prezidentui. Už padarytas klaidas atsako jo kaucija; jeigu prezidentas norėtų atsakyti nuo savo vietos, turi paduoti rezignaciją jį direktorius; rezignacija gali būti priimta negreičiau, kaip 3 mėn. po padavimui.

SKIRSNYS VII.

Centro Sekretoriaus pareigos.

Sekretorius veda kningas tvarkoje, kaip surašų, taip ir finansų; visados prisilaiko centro prezidento patarimų, visas kvitas arba laiškus, lytinėmsi Draugiją perduoda prezidentui del peržiūrėjimui. Atsakinėja ant žemesnių klausimų ir ant palieptų per prezidentą išrašo išmokėjimo kvitas, sutraukia inplaukimus, perengia atskaitas inplaukimų ir išplaukimų kas pabaigo mėnesio; privalo turėti kningas gatavas del revizijos; intraukti jį surašų kningas visus seimo nutarimus; norint rezignuoti, turi paduoti rezignaciją jį direktorių susirinkimą; rezignacija gali būti priimta po revizijos kningų peržiūrėjimo pagal nutarimą direktorių; už padarytas klaidas, atsako sekretoriaus kaucija.

SKIRSNYS VIII.

Išdininko pareigos.

Išdininkas turi priimti visą pinigiską turtą, išmokėti kvitas su parašais centro sekretoriaus, centro prezidento ir dviejų kasos globėjų; turi užsistatyti kauciją paskirtą per direktorius arba per seimą; prisilaikyti direktorių nutarimų, išduoti atskaitas kasos globėjams, prisiūsti kvitas nuo priimtų pinigų iš centro sekretorius, surengti ir turėti gatavas kningas del kningų revizijos ant žėdno pareikalavimo; kningų revizija privalo turėti palidijimą nuo centro prezidento; kvitos prisiūstos del išmokėjimo turi būti išmokėta jį 48 valandas, nevēliau. Rezignuojantis išdininkas turi kreiptis prie direktorių. Už padarytas klaidas ar klaidas atsako išdininko kaucija.

SKIRSNYS IX.

Centro komitetas.

Centro komitetas susideda iš šių ypatų: prezidento, jo pagelbininko, sekretoriaus, išdininko, 2 kasos globėjų, 9-nių direktorių (direktorių gali būti ir daugiau, pagal seimo nutarimo).

Draugėčiai! Čionais paduodu sustatytą emigracijos konstitucijos projektą. Žinoma, čia nėra pilna, tik svarbesni reikalai; apreiškimas, kad konstitucija tik yra išreiktas mano nuomonės, nes mes konstitucijos komitetas, taip

neprisirengė visi sueit ant karto, nors kelis sykius buvo kvietas, o vis negalėjome suveik per nekurias priežastis. Taigi sutrumpindamas laiką paveldu ir atsidedu ant visuomenės patarimo ir pataisyti visos konstitucijos. Būsiu labai dėkingas tiems, kurie prisidės prie taip sunkaus darbo. Galite per laiškus arba per organą „V. L.“ prisiūsti patarimus duoti.

Nuo 1 d. sausio 1912 m. konstitucija gal bus atspausdinta. Emig. Selp. Pirm. S. Jankauskas, 350 Newark str., Hoboken, N. J.

PRIE SVARBAUS PRIMINIMO p. V. M.

P-nas V. M. rašo straipsnelį „Lietuvos“ N46 po antgalviu „Svarbus priminimas“, kuriame nukaltina Amerikos lietuviškąją visuomenę, ypatingai pramonininkus, kad jie nepriaučia kultūriniam „Aušros“ draugijos darbams ir tt.

Mano nuomone, tas nevisai yra tiesa. Nekalta čia visuomenę, bet patsai vidurinis „Aušros“ Dr-jos sutvarkymas. — Draugijos centralinis komitetas neparangus yra bereikalingai ištemptas diskusijas veda susirinkimų laiku, nenuosėkliai veda prelekcijas, be apsidairymo ir gilesnio ištyrimo skirsto kandidatams pašalpa, be entuziazmo veikia, ir daugelis kitų priežasčių, prigulinių stačiai nuo centralinės tarybos, trukdo draugijos bujojimą. Kol vidurinis draugijos surėdymas nesustiprės, nesurimės, — vargiai galima pasitiki visuomenės pritarimo. Žmogelis vargais negalais pajėgia pasirašyti savo pavarde, o priegtam inerzintas partijėms ir „klasine kova“, sprendžia apie vertę tokio asmens, kuris lankosi akademijon; na ir iškalno gali žmogus lengvai atspėti, kam bus suteikta pašalpa, kam ne; kokios diskusijos ar prelekcijos bus pasekmingos, ar ne; žodžiu, visi nauji atsitikimai „Aušros“ draugijoje galima savaite prieš susirinkimą atspėti, kaip jie bus nartata. „Aušros“ kningynas ir sveitinė — tai vieta tuščių plepalų pasidarė. Atsiprašau, gal bus ir ne labai švelnus išsireiškimas, bet man rodos, kad „Jurgis“ pilnoje to žodžio prasme negali vadovauti ir turėti sprendžiamąjį balsą kultūriniam reikale, o apie kurį jis šiandien supratinome neturi; mažiausio toji „Aušros“ draugijoje įsiviešpatavus yra. Meldžiū gerbjamojo skaitytojas nesuprasti manęs, jog aš noriu jį taip gerbjamąjį įstaigą įskiepyti kokius nesupratimus tarp jos šanarių — anaipol de! Protokolai „Aušros“ draugijos gali peritinkinti jums, kad prie jos inkūnijimo nemažai prisidėjau ir galiu drąsiai ir viešai pasakyti, kad aš pirmutinis darbavaušis link „Aušros“ draugijos įsteigimo! Steigiant šią draugiją aiškiai pamaciau, kad kultūriniam reikale tegali vadovauti asmenis patįs augstai pakilę kultūroje. — Ne kvantiti, o kvaliti — čia tik gali veikti! — o čia ir klaida; iki šiol yra manoma, kad minia gali vadovauti kultūriniais reikalais, — tas gal ir galima pas kitas tautas, bet dar tik ne pas lietuvius, kur 45% „negratomų“, — o iš likusių 55% beveik 35% mažai kasiems rūpi toji „kultūra“; bile tik duonos nepristigtų. — Tai tau ir „didelė ateitis“. Likusis nuosavims pasidalinęs j partijėms tarp savęs čėdas už savo „Aš“! — „Saulė“ turi pasekmę, — tai ne

stebūklai; delto, kad jaja vadovauja — ne minia, o atsikiri apviešti asmenis — ir prie vidurinio jos rėdymo „Jurgis“ neturi nieko, jei bent tik tiek žino, kad jo centras paauktaus nuaus ant gero ir garbingo tikslo, kaip va: mokyklos. Pas mus kitaip rasim; čiou aklas žmogelis apvieštas komentuoja, o šis šoka pagal jo muziką. — Pripratintas žmogelis prie pašalpinės draugijos, pagal pašalpinę draugiją ir rėdosi. — Sukterėjo koks saumylus, kad „negerai“, tai ir jis gvolgtą kelia, reiziiasi, kad negerai! — Tą aiškiai matome netik iš „Aušros“ Draugijos, kurioje labai mažas skaitlius šanarių, — per tad, ne taip greit duodasi ir patėmyti; bet gražus paveikslas iš „Susiv. Liet. Am.“ — Konstitucija negerai, sąjungiečiai, neliko išrinkti centran ir — larmas! — Bet kada juos išrinko centran ir padavė konstituciją geresnę sugalvoti, tai pasirodo, kad negali — ik šuo ant šieno gulėdamas nei pats čėda, nei karvei duoda; ir stovim ant vietos, laukdami, gal kas susimylės ir nuveiks už mus „kultūrinį“ darbą! —

Per paskutinius 3-jus metus — vienatinė ypata (p. Vincas Mišeika) tik „Aušros“ Draugijoje yra veikiantis asmuo; kiti centro tarybos nariai, tik galvas linguoja laike posėdžiu ir tik stengiasi kuogreičiau atstumti nuo savės darbą! —

Per ištisus 10 metų mes nematėm daugiau nieko iš „Aušros“ Draugijos apart šokios tokios, ant greitųjų sutaisytos pinigiskos atskaitos. Ir dar drįstame kaltinti visuomenę; tai jau sarmata „Saulės“ įstaigai nesumėtė visuomenė pati per save iš geros valios, — jos vadovai visus kampejus išlandžiojo berenkant aukas, yt vištos grūdėlius berankiodamos. „Saulės“ atstovai j 2 mėnesiu išrinko tarp Amerikos lietuvių daugiaus negu \$17,000. Mūsų jį „Aušros“ Draugijos centro taryka j 10 metų nepatiko ir trečdaliu surinkti. Lietuviškoji visuomenė yra duosni ir niekad neatsisako paremti gerą darbą, jei tik bus jai suprantamai paaiškinta, — ir kaltinti ją yra nuodėmė! Nesurandant per 10 metų savo gyvenimo geresnių keliu, tai patariu „Aušros“ tarybai sekti „Saulės“ praskintus kelius.

Jau du metai praslinko, kaip „Aušros“ Draugija turi tam tikrą ženklejį (stampą), p. J. Šileikos nupieštą; bet ikišiol neatpausdinta ir neišplatinta niekur. — Ar tai visuomenė tame kalta? juk ji net nežino, kad toks užmanymas yra. — Ką visuomenė! net laikraštininkų susivaziavimas nežinijo, nes jie tautiską ženklejį nutarė intaisyti.

Centro taryba „Aušros“ Draugijoje! prižengkite vieną žingsnį arčiau prie visuomenės, o žiūrėkit, kaip turėsite pasekmę; mes hereikalaujame nuo jūsų pasišventimo uždyką — imkit sau tam tikrą nuosimtį ar užmokesnį už nuveiktą darbą; mes tad už bloga neimsime; nes kas dirba, tas turi ir valgyti, — o valgyti neturėsi jei užmokesčio neimsi. — Dirbk ir imk atlyginimą ir niekas to neims už blogą!

Dr. A. L. Graičūnas.

DELEI GINČŲ APIE PRAKALBAS.

Kiekvienas jau iš lietuvių yra girdėjęs žodį „prakalbas“. Pasikirtą dieną traukia su savo sandraugais ant prakalbu pasiklausyt. Aišku, kad prakalbomis šiandien žmonės jau užinteresuoti ir visuomet j jas prisirenka ne mažas skaičius klausytojų. Bet reikia pastebėti, kad delei prakalbu pastaruoju laiku pradėjo kilt ginčai tarpe inteligentų ir laukies vadovų. Tūli sako, kad prakalbos yra netikės ir jau iš mados išėjęs daiktas. Vieton prakalbu, reikią rimtai parašytų prelekcijų ir referatų skaityt, tas esą daugiaus atneš naudos, nes referatai bus gerų prelegentų apdirbti, sugalvoti, o prakalbos — tai bovijimos barškučiai.

Čia dalis teisybės. Kokių netinkamų konsensų mes prakalbomis nevadiname, pasmerkiame ir nemorime ant jų laiko gaišiot. Tokių kalbėtojų, kurie tik lavina daugiaus savo balsą, o ne gilvėdina nuosėkliai dalyko, niekas nera, nes jos veda klausytojus j nuobodumą, tūli pradeda šaukt, žiovaut, o kiti urksti tarpe savės. Tokiu būdu kalbėtojas, norėdamas atkreipti klausytojų atidžią, turi rėkt, kiek tik gali, rankomis mosuoti, galva purtyt ir tokiu būdu pats kalbėtojas suklysta: pradėda apie vieną, apie kitą, ir ant galo sunku bepasakyt, kokia jo tēma. Bet gi prakalbu yra ir geroji pusė.

Norint surengti prakalbas, tarime išlaiko pasirinkti gerą ir gaivų oratorių, kuris visuomenei yra žinomas; išlaiko turime jam paskirti tēmą, kad jis gerai prie to laikytųsi, — ne tik kalbėdamas j išsiskintų, bet ir ant užklausimų aiškiai atsakytų. Tokios prakalbos visuomet suteiks klausytojams užganėdinimą, ir patsai kalbėtojas nenuvargs; nereikės jam sustovinėti ir jieskoti pridūrimui sakinių arba graibstytis žodžius iš kitokios tēmos.

Bet tūli sako, kad prakalbos visai esą nreikalingos ir kad jos reikią pakeisti referatais, prelekcijomis, etc. Čia yra nesupratimas. Reikia žinoti, jogei prakalbos turi savo vietą, o prelekcijos vėl savo. Paimkime sau tokį dalyką, apie kurį eina greita ir smarki agitacija, paraginimas visuomenės prie to ar kito darbo. Argi tada galės referatai atlikti šitą tikslą? Argi sulakstysi ir per laikraščius sujieskosi, kad tau kas referatą parašytų? Šitame atvejuje pakeisti referatai negali atlikt. Prakalbos yra reikalingos prie visokio organizavimo bei vedimo streikų, demonstracijų. Da ir tuo jos yra geros, kad geriau sužadina žmonių jausmus ir sukelia entuziazmą, ko negali atlikti referatai ir prelekcijos.

Referatai ir prelekcijos taipgi turi savo gerą pusę tuomi, kad jos gali žmonėms aiškinti iš istorijos, geografijos, higienos, visokių draugijinių motikių ir mokslų šakų. Tokie aiškinimai jau nėra taip svarbūs, kaip greitas kasdieninis žmonių gyvenimas, kur ant kiekvieno žingsnio susitinkame kovoje darbo su kapitalu. Prelekcijų užduotis yra žmones mokinti; nurodyti kas buvo pračityje, kas bus dar tolesnėje ateityje. Mūsų liaudžiai juk reikią nurodyti, kokiais būdais ir keliais žmonija žengia. Ir čionai iš rimtų referatų žmonės jau ingauna geresnį supratimą prie kasdieninės kovos už būvi. Tik mums reikią panorėt, ir susispietus lietuvių būreliui imtis kas nedėldienis prie skaitymo referatų.

Referatai turi savo užduotis, o prakalbos vėl savo. Todėl neniekinkime vieni kitų, tik tuos pakėius geriaus suprasim, geriaus apdirbkime, tai yra prie jų prisirengkime, o nauda kaip ir būgi, taip tu bus neapokamai išgi.

P. J. Mackevičius.

IŠ TEISIŲ BRITIES.

Amerikos įstatymai rods yra gana kėblūs. Kiekviena valstija turi savo kitokius įstatymus, o neretai teismai dar teisia prasijęžėjimais ir pagal taip vadinamą „nerašytųjų įstatymų“, kurie remiasi vien ant iš seno įsigyvenusių papročių arba provincijinių doros supratimų. Tačiau didžiūma įstatymų visgi netoli bėgę viens nuo kito, visose valstijose. Čia paduodame keletą įstatymų apie santykius tarpe vyro ir pačios, delei kurių nežinojimo dažnai ir lietuviai bėginėja pas skvajerius.

1. Moteris nėra įstatymais verčiama išpildyti kokius nors vyro pašalinius reikalus, išimant tą, jei reiktų vyrui pagalbėti prie darbo, kuriuomi pragyvenimą pelno; bet moteris privalo eit i krautuvej pirtų reikalingų daiktų. Kitus pašalinius vyro reikalus moteris gali atlikti tik iš liuosoro noro arba jei abu susitaria.

2. Jeigu moteris perka ką nors ant išmokesčio, ir tas daiktas nėra griežtai reikalingas pragyvenimui, — sakysim pianą, kningas, etc., ir ant to kontrakto ji pasirašo savo vyro vardą, tai vyras nėra priverčiamas tą išmokėti. Vienok jis turi tada išmokėt: 1) jeigu jis tą pirkimą žinojo ir sutiko, 2) jeigu jis savo pačiai nebeduoda pinigų ant pragyvenimo. Pastaruoju atveju jis turi išmokėti, nors to pirkimo būtų ir nežinojęs.

3. Kur vyras su moterim gyvena pasimete ir vyras moterei duoda užtektiną pragyvenimą, tēn vyras neatsako už moteries pirkimus ant išmokesčio.

4. Moteriskė, kuri namie palikusi atlieka visą darbą, negali reikalauti, kad vyras iš fabriko parejės mokėtų jai algą už namų darbą.

5. Jeigu moteris turi savo vyrą, sakysim kokį raštinką, ir jisai jai užduotų kokį savo darbą, sakysim „liuosu laiku“ perrašinėti kokius poperius ir už tą vyras pažadėtų savo moterei keletą dolerių ant savaitės apmokėt, tai nabagė moteris vienok negalės iš savo vyro atjieskoti tos algos, nors kazin kaip geriausiai būtų padarytas kontraktas. Toks įstatymas, ką padarysi!

6. Vedusios moteris gali padaryti visokias santarves ir kontraktus, taip lygiai, kaip ir vyrai arba nevedę moteris. Bet už tų kontraktų neįpildymą nepatrak si vyro atsakomybēn.

7. Kada moteris ištekdama už vyro atsineša savo rakandus ar kitoki kraitį, tai ji neprastoja ant to nuosavybės — gali su ja ką nori daryti. Bet vyro pirktos moterei drapanos skaitosi jo nuosavybe, jeigu jis paduodamas nepasakė, kad tą dovanoja. Jeigu dovanoja — tai jau vyras nebeatims.

8. Kada moteris, delei parankumo, indėda savo pinigus bankon kruvoje su vyru ir po abiejų vardais, tai vyro skolininkai neprilenda prie moteries dalies pinigų.

9. Moteris naminio darbo pelnas priklauso vyrui. Jeigu Andrius ir Andriuvienė iš daikto užlaiko inamius (burdingierius), tai inamijos pinigai eina vyrui, nors Andriuvienė visą darbą atlieka.

10. Daktaras negali iš vedusios moteries išjieskoti mokesties už gydymą; turi užmokėt vyras.

Q. Z.

VIENYBĖ.

Gyveno kadais pats sau vienas medėjas. Karts nuo karto eida-vo girion, idant nušauti šį bei tą, o paskui iš-to sau maistą pagaminti. Vienas sau gyveno, bet tas jo gyvenimas išsirodė jam nubodus, vargingas, nemalonus. Gyveno, taip sakant, pats savimi ne-užsiganėdines. Laikui slenkant medžioklė jam nebesisekė, delto ir jis kitonišku liko, — pradėjo nuobodinti tapti, neužsiganėdinti nieku, — ir tuo jo visas gyvenimas liko nubodėsnis.

Sykį jis išėjo medžiotų. Medžioklė jam tą dieną kažikodėl visai nesisekė. Kadir nuilsęs, nuvargęs, vienok nenorėjo be nieko grįžti namon, pertai slinko už medžių, visgi manė, kad ką nušaus, ir tykojo ant žvėrių. Tuomi tarpu viena moteriškė, einanti per mišką, užtikto tą medį, kuris tykojo ant žvėries. Prisiartinusi prie jo, pamatė, kad nieko dar nenumedžiojo. Tėmydama į jį, pratarė: „Neesi per daug tvirtas. Jeigu geidi, tai tau pagelbėsiu. Štai aš paėmus savo vamzdį — užvamzdžiuosiu. Žvėris labai mėgsta muziką, — pertat užgirdę mano vamzdžio gaidą, pradės artintis, o tau lengvai bus šaudyti. O už mano pagalbą pasidalinsime laimėsiu“.

„Sutinku“, medėjas atsakė. „Iš tėsų, kad pati neesi graži, bet jeigu vienybėje su manimi dirbsi ir pagelbėsi prie laimėsių, galėsi daieiti prie to, kad laimingai gyvensiva, ir kiti pamatę mūsų laimę, pavydės mums“.

Ir štai moteris išėmė mažą, nedailiai padirbtą vamzdį ir pradėjo vamzdžiuoti. Žvėris, išgirdęs muzikos gaidą, pradėjo artintis iš visų pusių. Medėjas pasekmingai juos šaudė. Dienos pabaigoje turėjo gan didelį laimėsi. Vakare pažvelgė viens kito veidan ir linksmai nusijuokė. Nutarė ir toliau panašiai vienybėje dirbti.

Kiekvieną dieną išveždavo savo laimėsi į miestą parduoti. Jų uždarbis taip pasidaugino, kad lengvai galėjo jau mąstyti apie uždėjimą bendrą gyvenimui namo. Ir gerai jiems buvo, o kas kart daug geriau. Nevienas praeivys, matydamas, kaip tie du žmonės vienybėje gyvena, kaip jie sutinka, stebėjosi jų linksmiams veidams, mąstydami: „Kaip jie tarpe savęs mylisi!“ Vienas žingeidumo apimtas keleivis, medėjo užklause: „Tu toks gražus, puikus! ar negalėjai gražesnės išsirinkti sau draugės?“ O medėjas ant to atsakė: „Už visas kitas ji man meilesnė — vienybėje su manimi dirba, visame pagelbsti, ranka su ranka išvieno eina. Meili ir graži del manęs. Kitos nepageidauju“... Praeivis nustebeš, nuėjo tolyn, tardamas: „O vienybė — kokia galinga tu esi! Su tavimi dangaus ramybė ir laimė!“

A. Matukas.

SIS-TAS.

Nuo ko paėma žodis „Ryga“. (Prie „V. L.“ N43). Daug metų atgal būdamas Rygoj girdėjau pasaką nuo labai seno senelio, rodosi 100 metų. Jis sakė savo senelių pasaką taip.

„Kada Didysis Petras (Rusijos caras) užkariavo nuo švedų tą šalį, toj vietoj, kur dabar Ryga, tada buvo tik klojimas. Tame klime ilgai užsilaiškė Petro kareiviai. Per tą laiką įsikūrė kelios krautuvės ir nuo to laiko prasidėjo statymas miesto. Tas miestas

pasiliko po vardu klojimo. Kadangi rusiškai klojimas sakosi „rigė“, — nors ir kitaip klojimą rusai vadina, — tai delto ir šitas miestas likęs „Ryga“ pavadintas.

Aš jo kalbai tikėjau ir pasiliko mano atminty. Beto esmu klausęs gimnazijos mokinių, kaslink vardo „Ryga“; jie aiškino, jog tai paėma iš rusų kalbos.

C. J. Dobils.

Utelės — lygų užkrėtėjos. Ne-senai rusų mokslinčius Mečnikovas, apsilankęs Rusijoje (jis mat gyvena Francijoje), nusivežė Parizium į Pastero instiūtą 30 rusiškų utėlių (Francijoje, matytis, jų nėra!), ir padarė tyrinėjimus. Mečnikovas jau senai buvo įsitikinęs, kad utelės sunesioja visokias ligas nuo sergančių ant sveikų žmonių. Bandymai pilnai patvirtino: laiku šešių dienų utelės prisiėmė karštinges nuodus, pernešė juos ant beždžionės šimpanzės ir užkrėtė ją taip, kad vos be išgydė. Matomai, Rusijoje ir utelės nelaimės platina. A. B.

Persijos teatras. Teatro srityje Persija atsilikusi nuo visos Europos. Tikroje to žodžio prasmėje persai teatro visai neturi. Tik-tai syki ant metų, sukaktuvėse mirties Mahometo anūko Hussein, Teherane surengiama tam tik ros religiškos misterijos; metal metus šitos-pačios misterijos esti vaidinamos ir perstatoma Hussein ir jo šeimos kentėjimai Karabelio pūstynėje. Šitas teatras vadinasi „Tekie“. Žmonių su-sirenka apie 5,000, ir nors iš jų ne vienas būna po kelis sykius tapatį matęs, vienok visuomet teatras turi neišpasakytą pasisekimą ir žiūrovai išeina raudodami iš susigriaudinimo. Tokis tai Persijos teatras. A. B.

LAIŠKAI IN REDAKCIJA

Gardner, Mass.

Gerb. Redakcija!

Malonėkit mums paaiškinti šį klausimą: Kokia valdžia panaikino emimą dešimtukų nuo žmonių einant į bažnyčią: ar svietiška ar dvasiška? Kiti ginčina, kad dvasiška, o aš sakau, kad svietiška. Kur teisybė?

Wm. Bernotas.

Worcester, Mass.

Dešimtukų mokėjimą panaikino pati dvasiškoji valdžia. Amerikoje svietiškoji valdžia į tokius reikalus nėsikiša. Bet dar tiesiau būtų pasakius: dešimtukus sustabdė patys žmonės, pradėję kelti del šito parapijose nerimastį. Po-pežius tatai pamatė, ir paliepė sustabdyti mokesčius už inėjimą į bažnyčias.

Maloni Redakcija!

Kai kitiems paaiškinate, malonėčiau, kad ir man paaiškintumėt nesuprantamus dalykus. 1) Kokios tautos kalba labiausiai išsiplatinusi pasaulyj, ir kokia tauta augščiausiai pakilus kultūroj? 2) Ar galima būtų mums išsilavininti augščiausiai apšvietime ir kultūroje, tautos literatūroje, negu dabar lietuviai stovi. 3) Delko taip smarkia kova užimti lietuvių raštai, taip kad ir vienos pakraipos skaitant laikraščius, sunku tobulinančių minčių rasti? Paimsi vienus, rasi žadama po mirėiai išrinktiesiems atidarytą pokylį danguje, o kiti koliojami raudonaisiais, bedieviais, ir siūloma jiems pragaras, karščiausi ugnis, verdanti derva ir su šakėmis baisiausia šė-

tonas... Na, o paimsi kitus laikraščius, vėl rasi: socializmas, laisvė, lygybė, brolybė, kapitalizmas, siurbėliai, žalčiai, gyvatės ir tt. Iš daugelio tų raštų labai sunku rasti rimtus straipsnius, kurie galėtų augščiau pakelti mintį; ir ką gi galima sužinoti naujo iš tokių raštų, jeigu aš dabar ir žino-siu, kad kuningija visais savo kampais ir išputimais atsidavus cariskai valdžiai, kaip agentai, arba ką gi galima laimėti sausais šauksmais ir gyvačiomais be jokiu rimtų nurodymų ir be jokiu naujų minčių. Panašius raštus skaitant, tai kadir jau labai būsi išsimiegojęs, ir tai nepamatai kaip užmingi ir laimė dar jei prie panašiu raštų yra daugiau prisikaityta pragariškų galvijėlių, ir jei kokį siurbėlį atrandi pavadin-tar dar kokios negirdėtos kirmelės vardu, tai nors juoko šėšelis užėna ir nuobodžias mintis nukreti. Gerai da, kad suradau nors viena iš laikraščių, kuris da šiek-tiek rimčiau išjudina gilesnius gyvenimo klausimus, tai turiu būti dėkingas ir pasidėkavoti p. Dagui, kurio paklausiau po TMD. seimui, kaip raštininko: koksai liko išrinktas TMD. organas?

Su tikra pagarba A.

1. Statistika apie tautų kalbas yra gana sunki ir iki šiai dienai tebėra gerai nesuvesta. Mės mažai tezinome kaip yra kalbos išsiplatinę negrų, mongolų ir kitų nebalčių žmonių. Arčiausi teisybės statistika yra padaryta iš taip vadinamų europiečių kalbų. Tų kalbų eilėje pirmutinę vietą užima anglų kalba, nes jaja kalbėjo (1901 m.), visame pasaulyj apie 130 milijonų žmonių. Po jos eina rusų kalba — 85 mil., vokiečių 84 mil., francūzų 52 mil., ispanų 46 mil., italų 34 mil., portugalų 15 mil. Kokia tauta augščiausiai pakilus kultūroj — sunku nusverti. Bet priimta skaityti francūzus, vokiečius ir anglus.

2. Suprantama, kad lietuviai gali pakilti ir kyla. Tą parodo visas mūsų gyvenimas. Mės kasdieną vis augščiau stovime už vakarykščią dieną.

3. Šis klausimas jau nebe klausimas. Jį patsai p. A. išriša. Kaip mės, taip ir visi pažangesni lietuviai tvirtina, jog vienų gązdinimai žmonių velniais, o kitų vėl koliojimaisi siurbėlėms, gyvatėms, etc. yra tai barbariška liekana, kurios dar prisituri žemo išsilavinimo, o dar žemesnio instinkto mūsų vientaučiai. Bet gadynės dvasia ir šitą netikusią liekaną pas mus sunaikys.

MISLIŠ.

Dviem pupom visus laukus užsėja (Akis).

Kad rankas turėtų viską pagautų. Kad kalbą turėtų viską pasakytų. Kad kojas turėtų, ant žemės atsistotų, o galva dangų parentų (Kelias).

Per minutę tolimas platybės keiliauja, apkeliauja ir išmieroja (Žmogaus mintis).

Kas pasaulyj naudingiausias, reikalingiausias, be kurio niekas negali būt? (Vardas).

Barzdoj pašinas (Siene peštukas). A. Č.

PAKLAI DOS ATTAISYMAS.

Pereitame „V. L.“ num. įžen-giamajame straipsnyj, įsikverbė gana apmaudinga klaida, kuri su-jaukia sakinio ir minties prasmę.

Šiuomi prašome skaitytojus, kad paimtų penktoje skiltyj iš apačios septintą eilutę: „pasidarys sau naujas parti.“ ir indėtų ketvirtojon skiltin po 31-mos eilutės, po žodžių: „O jeigu ne, tai liaudis“... Šitas sakiny turi taip išeit: „O jeigu ne, tai liaudis pasidarys sau naujas partijas“...

NAUJI RAŠTAI.

Kada tu gimei? Planeta gimusiem balandžio mėn. Boston, Mass. Spauda ir turtu A. Žvingilo. 1911. Pusk. 22. Kaina 10c.

Išėjo šie periodiniai raštai: „Teisybė“ N6, „Dagis“ N11, „Tarka“ N1.

KRASOS DĖŽUTĖ.

J. Perkūni: — Tamstos „Vienybė“ — raidė į raidę, ženklas į ženklą — nuo pradžios iki galui“ — neatspausdiname. Kai-kur gražus žodžiai, kai-kur yra šio-čia-tokia ir mintis, bet apskritai imant — gyvas nonsensas. Jeigu Tamsta biskį pasilsėtumėt ir surimtumėt, tai paskui patis juoktumėt iš savo nevykusio pamokslu. Tamsta žaidžiate tik žodžiais, o mės tikime į darbą. Žodžiais galima taip lygiai žmones papenėti, kaip gaisais arba putomis. Bet iš to niekas nebūna sotus. — Rankraštį grąžina-

me tik gavę krasos ženklelius.

Ad. Matusevičiui: — Eilutės draugų“ gražios. Bet nespaus-silpnos. Verčiau Tamsta šituo ir neužsiimkite.

A. Matukui: — Vertimas iš Siedleckio „Zoologiškas romantizmas“ negalimas sunaudoti. Pirmiausiai delto, kad Siedleckio rašyta del lenkų ir rusų publikos, kuri jau ganėtinai yra apsipazinusi su savo apysakų rašytojais ir su jų kryptim į „zoologiškąj romantizmą“. Na, o lietuviams tas labai mažai tėra žinoma. Toliaus lietuvių laikraščiuose, kiek mės pamenam, niekas dar jokio romantizmo neaiškino. Romantizmo prasmė mūsų vidutiniams skaitytojams tebėra ūkanota, todėl jie iš šito margo piešinio mažai ką tepasinaudos. Ar neapsi-imumėt pirmiausiai ir trumpai parašyt apie romantizmą, privedami pavyzdžius iš jo senesnių mokytuvių ir dabartinių romanti-kaų?.

Ajt. — Jbk: — „Atsiminimai“, nelabai aiškūs. O kur jau aiškūs, tai kliudo ypatas, ir mums rodos, nelabai teisingai. Gal tik nesvarbūs santykiai tarpe ypatų? Jei pavelysite, perduosime „Tarkai“.

P. O. Kapickui: — Žinoma, korespondentams pasitaiko ir blynų iškepti. Bet ką čia mūsų skaitytojai galės pasinaudoti, jei Tamsta per mūsų laikraštį norite pabarti „Laisvės“ korespondentą, pamelavusį ant Levistone lietuvių? Reiktų jam pasūdyt per pačią „Laisvę“. Todėl nedėsim.

J. Mozuraičiui: — Eilutės „I draugų“ gražios. Bet nespaus-dėsim delto, kad Tamsta mus iš-giriate. Pasidarbuokite vely „V. L.“ platindami. Tai bus daug svarbjau, negu išgyrimas. Už sympatiją visgi — ačiū!

ZODIS VISUOMENEL.

Šiuomi pranešame visuomenei, kad, jei kas nori ap-turėti žingeidžią knygą, „Jubilėjinį V. L.“ Numeri“, kuriame telpa 62 paveiks-lai ir 58 straipsniai įvairaus turinio — beletristika ir ei-lės, tai turi gauti du nauju „Vien. Liet.“ skaitytoju at-einantiems metams ir pri-siusti \$4 Money Order'į i redakciją. Už tatai gaus augščiau paminėtą knygą. Neįstengiantieji gauti du nauju skaitytoju „V. L.“, tegu prisiunčia 50c. 2-centė-mis markėmis ir taipogi gaus tą indomią knygą. Lauksime užsakymo.

J. J. Pakštis ir Co.,
120 Grand st.,
Brooklyn, N. Y.

PARSIDUODA

saliūnas ant 530 Driggs Ave. Geras business, pasiduoda nuo 35 iki 40 pas-bačių alaus per nedėlią. Pigi kaina. (09)

„Nėra kito vaisto taip pasekmingo nuo užsigavimo, sustyrimo, šlubavimo, suti-tinimo, dieglių strėnosė ir reumatizmo, kaip Severos Gothardo Aliejuje“ — rašo poni Anna Peterson, San Pierre, Ind.—, „Patarū kiekvienai šeimynai, idant tą linimetų visados turėtų po ranka“.

APSAUGOJIMAS NUO SKAUSMO.

Jeigu sergi reumatizmu, neuralgija, aptinimu, sustyrimu kaklo, raumenų arba sunarių, apšlubimu, išputimu, krutinės arba šone skaudėjimais, niksterėjimu, susižeidimu, susimūšimu, arba kokioms kitomis toms panašiomis ligomis, kurių gydymui reikalingi išvidiniai vaistai — joks dalykas nesuteiks taip greito ir papovojingo palengvinimo, kaip

SEVEROS

GOTHARDO ALIEJUS

SEVERA'S GOTHARD OIL.

Pirk bonkutę šiandie! Susipažink su puikiomis ypatybėmis. to skausmų prašalinimo budo, o niekados be jo nenorėsi apsieiti.

„KOSULYS PEREJO“

Bonkutė to linimento namuose reiškia tą patį ka Apsaugojimas skausmo. Kaina 50c.

„PENKIOLIKA LASZU“

Atsitikimuose chroniško arba užsise-nėjusio užkietėjimo, nevirškinimo, kepenų apsunkinimo, dispepstjoj, nusiilpime ir nnsikamavime jėgų — geros pasekmės yra paprastai užtikrintos, jeigu reguliariškai imsi po kiekvienam valgiui nuo penki o likos lašų iki pilnam šaukščiuokui vaisto vadinamo.

SEVEROS

GYVASTIES BALSAMAS.

(SEVERA'S BALSAM OF LIFE)

SEVEROS BALSAMA PLAUCZIAMS.

(SEVERA'S BALSAM FOR LUNGS)

Pagelbės ir tau.

Kaina 25c. ir 50c.

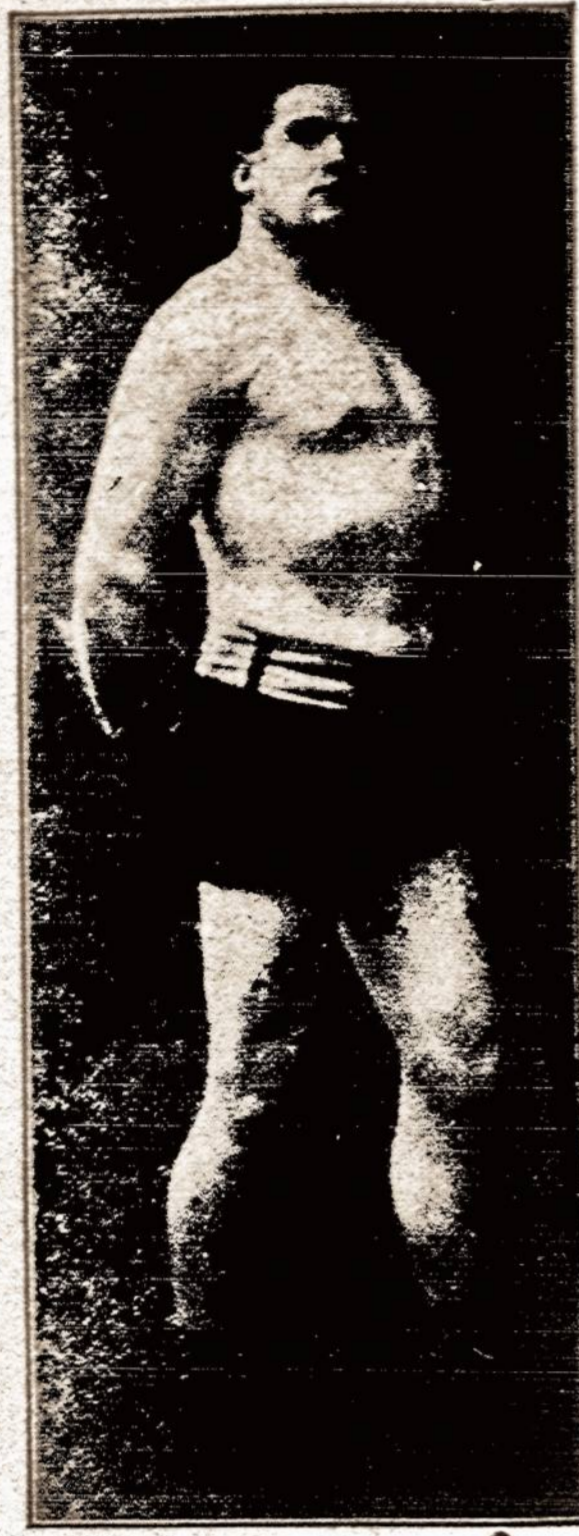
Kaina 75c.

Vaistas su nepaprastomis ypatybėmis.

PARDUODAMA APTIEKOSE. Paimk egzempliorių Severos Lietuviško Kalendoriaus 1912 metams. Dnodamas DOVANAI. Neapmokamo Gy-dymo patarimo reikalaudamas rašyk į

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

Dideles Imtynes.

A. KANDROTAS

BUS PALACE HALL

89-93 Grand str., Brooklyn, N. Y. Uterninko vakare

5 d. Gruodžio

(December)

Kandrotas

LIETUVIS DRĖTUOLIS imsis su Europos drėtuoliu

Zbyszko

ED. F. REILLY. prižiūrėtojas.

Zbyszko apsiima parmesti Kandrotą du kartu į valandą.

Skiriama pergalėtoji \$1000.

Tris poros mažesnių emikų. Tikietai nuo 50c. iki \$2.00

Pirkti tikietus galima gauti pas: A. Kandrotą, 126 Grand str. Brooklyn, N. Y. 142 No. 5-th str., 97 Grand str., 126 No. 7-th str., 76 No. 6-th str.

Taipgi kviečiamos moteris ir merginos.

SKURDUS GYVENIMAS.

Jei virškinamieji organai neveikia taip, kaip jie turėtų veikti, žmogus gauna ilgainiui vidurių nevarškumą ir jo gyvenimo sąlygos padaro skurdus. Tokieuos atsi tikimuose reikalinga tuojau pagalba, ir mes patartume vartoti Triner's American Elixir of Bitter Wine, — geriausias vaistas virškinamiesiems organams sutaisyti. Šitas vaistas susideda iš stimuluojančių ir sustiprinančių vaistų, todėl žmogaus organizmą atgaivina ir sudrutina. Jis išvalo vidurius ir paragina juos veikti; paliausuoja jų užkietėjimą ir pašalina visus su tuo susijusius nesmagumus. Taipjau pašalina pilvo skaudėjimą, neleidžia susirinkti negeriams gazams kūne; gydo galvos ir nugaros skaudėjimą ir daugelį moterų ligų; suteikia gerą apetitą ir gelbėja viduriams maistą ir sumaltus. Sustiprina nervus ir gydo visokias pilvo ligas. Visose aptiekose. Jos. Triner, 1333-1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

KINEMOTOGRAFŲ KRAUTUVĖ.

Pirmutinė Lietuviška Krautuvė Judančių Paveikslų Amerikoje. Užlaikome visokių statukų APERATUS. Parduodame ir randavojam labai pigiai su visokiais Elektrikais ir Gaziniais Intais naujausios mados. Įstatk užlaikome suvirš 1.000 ratų filmos. Įmeryti iš visų šalių svieto, specialiosios turime padarg daug Lietuviškų Illustracijų dėl Dainų, Deklamacijų, Referatų ir Prakeikimų, dirbam ant orderių labai pigiai. Kuris užsimat arba norit užsimatiti suimti bizniu, reikalaujanti pagalbos šaukietis prie: American Film Exchange A. T. Raciunas Mgr. 630 Halsey Str., Brooklyn, N. Y. Phone 3536 W. Bedford.

Tik 2 doleriai

LIEKARSTOS IR GYDYMAS!

Kad Tavo kankina, vargina šviežiai užpuolietis arba užsėdint ta liga ir nosi gydelė... si su visokiais patentotais vaistais, kurie negali išgydyti kaip ir visoki daktarai, save dideliais gydytojais vadina, turkikišką muč užsimovę, su pelnu rankoje, kviečia ant išmėsinėjimo. Lietuvi nereikalingi nusiminti, tik neduok dangian savo apgandinti, nes gali būti išgydytas, vienok nelauk, kad kas atnešit išgydyto bėdą praluptą ir prakasą bet pats atsiesuk prie PHILADELPHIOS M. KLINIKO, o apturėtis pagalbą nuo tikrai gerų daktarų, kuriems daugybės dėkavoja už išgydytą.

NUO: visokių nerūgų ligų, galvos skaudėjimo, vidurių pagėdimu, skėlos nubėgimo, skreplavimo, kosulio, greito palidimo pavargimo, abešio ir lytiško nusilpėjimo nuo saugystės. Slaptų limpančių ir kraujo ligų, ir kaip vidurių taip ir viršutinių, kurios tik užpuola VYRUS ir MOTERIS nuo įvairių skausmingų mėnesinių, skaudėjimo strėnų, baltųjų tekėjimų ir kitų.

KAM MOKETI didelius pinigus už nelėgų dymą, kad už 2 dol. prisiminti, per "Money Order" ar registruotą gromatą, gali apturėti gerų daktarų pagalbą nuo bile ligos, geras tikras liekardas ir gali išgydyti, atsilaukiant arba parašant liekuvalką gromatą, kas kenčia. Nelauk ligai! Visada stačiankiant reikia adrenoti taip:

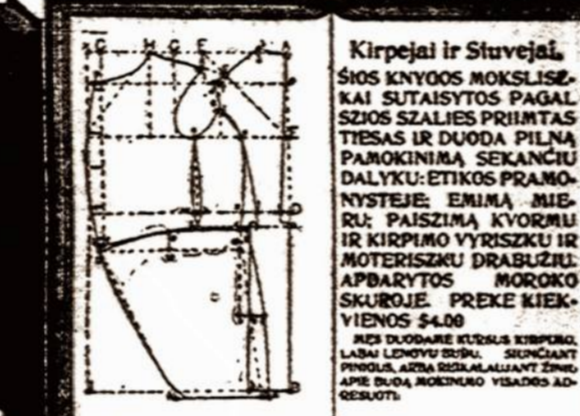
THE PHILADELPHIA MEDICAL CLINIC 1117 Walnut st. Philadelphia, Pa.

Klinikos duris adaros kasdien kiekvienam, apturėjimui sveikatos ir dratumo.

Telefonas: Greenpoint 8. Daktaras

A. Szchupinte-Jankauckiene.

gydo visokias ligas moterų, vyškų, vyrų ir lanko prie palatų. VALANDOS: Nuo 12-2 po piet, nuo 7-8 vakare. 265 Berry St., prie Grand St., BROOKLYN, N. Y.

Joseph Topillis & Co. 195 Norman ave., Brooklyn, N. Y.

DIDELIS BALIUS!

Dvidešimt pirmas metinis balius kurį rengia šv. Kazimiero Draugystė bus subatoje 2 d. gruodžio (Dec.) 1911 m. Prasidės 7:30 val. vakare, Taut Namu salėje, 101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y. Muzika po vadovystę prof. A. Gudo. Įžanga vyrams, su pasidėjimu drapanų 25c., moterims ir merginoms — 15c. Sirdingai visus užkviečia Komitetas.

AUKOS EMIGRANTŲ PASALPAI.

Dr. šv. Kazimiero iš Sp. Boston, Mass. aukavo \$10. Kasier. V. Daunora.

MUSŲ KELIAUJANTIS AGENTAS

P. Pilėnas šiomis dienomis keliaus po N. J. valstiją; lankysis po šiuos miestus: Keyport, Paterson, Newark, Elizabethport, Bayone ir kitas vietas. Pas mūsų agentą galima užsiprenumeruoti laikraštį „Vienybė Lietuvininkų“ duoti apgarsinimus ir knygų užsakymus. (19)

ŽODIS SKAITYTOJAMS

Gerbiamieji „Vien. Lietuvininkų“ skaitytojai, kurių prenumerata yra jau pasibaigus ir kurie aplaikėte paragavimo kortele, malonėsite atnaujinti, nes kitaip priversti būsime sulaukyti siuntinėję laikraštį. Tie gi, kurie esate užsirašę su dovanomis Atlasu, malonėkite dar truputį palaukti ir netrukdyti administracijos su užklausimais. Kaip bus gatavas, tai pranešime per laikraštį. Permainydami adresą, visuomet parašykite aiškiai: vardą, pavardę, numerį, gatvės vardą, miesto ir valstijos vardus. Pirmą pažymėkite adresą, paskui gi naują adresą. „V. L.“ Administr. (67)

TEATRAS IR BALIUS!

lekiuojanti krasa ir dovanos. Viskas parengta 59 L. S. S. kuopos, Jersey City, N. J. 29 lapkričio (Nov.), prieš Thanksgiving Day, 1911 m. Imperial Hall, ant 232 Adams st., ir kampo 3-čios gatvės (inėjimas nuo 3-čios gatvės). Muzikantai iš Brooklynio Lietuvių Unijos po vadovystę p. J. Birgelos, pradės gražit nuo 7:30 vakare. Pirmiausiai bus pasveikinimo maršas, paskui koncertas, nuo 8:30 vakare prasidės teatras, drama trijuose aktuose „Netikėtai“, labai užimantis veikalas, podrag juokingas; mintis šių laikų. Dovanos — pirmą 7 dol. vertės antrankis, tai kuri gaus daugiausiai atvirlaiškių; antra — auksinis žiedas vertės \$3.50, tai kuri apturės mažiau už pirmą atvirlaiškių. Be to už įžangos tikietus vienas gaus vieną progresiškų laikraštį. Įžangos tikietas ypatai tik 25c. Nuosirdžiai visus užkviečia 59 LSS. kp. Komitetas.

PRANESIMAS.

Šiuomi pranešu draugams Draugystė: šv. Jurgio, šv. Petro, D. L. K. Gedemino, Lietuvių Sūny, Lietuvių Laisvės Dr-tei ir 38-tai kuop. S. L. A., kad aš permainingai savo antrašą gyvenimo ir reikalingo Draugystėi teiksitis kreiptis po šiuo adresu: Sekretorius A. Lesniasukas, 900 Rogers ave., Brooklyn, N. Y.

BEIKALINGAS

blaivus ir gerai mokantis prie juodos ir baltos ruktėjų duonų; gerai suprantas apie pečių. Darbas nuolatinis, alga gera. Garsio keptuvė, 209 Bedford ave., Brooklyn, N. Y.

POPIERIAI LAISKAMS

Popieriai del laiško rašymo, su visokiais pasveikinimais ir su tam pritaikantiems dainelėmis, su šilkinėmis kvietkelėms padabinta, ir su visokiais paveikslėliais pasiduoda labai pigiai. Kas prisijūs 25c. pачtos markėmis, tai aplaikys 12 popierių su konvertais ir dar pridėsim dovaną labai gražią stalinę, išskleidžiama ant pavidalo altorėlio, verta 25c. Už \$1 duodam 6 tuzinų popierių, agentams duodam gerą uždarbį. Adresuokite: K. J. Intas, P. O. Box 1724, New York City.

DIDELIS LIETUVOS ŽEMLAPIS.

Su etnografijos sienomis. Atspausdintas ant dailaus, slidaus popieriaus, keliose spalvose. Tikras pagražinimas sienos kiekvieno lietuvių stubelės. Pirmutinė dar tokio didumo mapa lietuvių kalboje. Parsiduoda musu knygyne, tik po 50 centu. Pasiakubinkite kiekvinas įgyti tą ŽEMLAPĮ ir pamatyti surašytas visas LIETUVOS vietas. Turime nedidelį skaitlių exemplorių. Šiuo adresu: J. J. PAUKŠTIS & CO. 120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

JEI NORITE VISKĄ ŽINOTI,

kas ant svieto dedasi, tai skaitykite šiemet laikraštį

“RYGOS NAUJIENAS”

Geriausias darbo žmonių laikraštis: didelis, su priedu, pigus, gražus ir naudingas, gyvuoja jau ketvirtus metus.

“Rygos Naujienose” rašoma įvairios ir naujausios žinios iš viso svieto kraštų, kaip iš Rusijos, taip ir iš plataus užsienio: iš Amerikos, Afrikos ir kitų žemių.

“Rygos Naujienos” rašo apie kares (vainas), karalius, karalystes, apie politiką ir ekonomiją; apie amatus, darbus ir pardavimus; bankus, prekybą ir pramoniją; apie apie žemės, parkus, uždarbius ir tarnystes ir t. t.

“Rygos Naujienos” užtaria varguolių, šviečiamųjų — šviesų gyvenimo kelį, kuriuo kiekvienas gyvas žmogus turi teisę vienodai su kitais naudotis.

“Rygos Naujienos” duos savo skaitytojams išlošti ant lioterijos 100 rublių ir už 150 kap. dovanų

duos 6 dideles, labai naudingas ir gražias knygas:

- 1) Juokų Kalendorių 1912 metams, kaina 10 k. 2) Kunigių pasakos ir daktarų juokai, kaina 15 k. 3) Kalbamokslis (gramatika) Lietuviškos kalbos, kaina 25 k. 4) Juokų knygelė (su paveikslais), kaina 25 k. 5) Kaip įgyti pinigų, kaina 10 k. 6) Parankiausiaji Homeopatijos knyga gydymui žmonių ir gyvulių su Homeopatiškais vaistais be gydytojo pagalbos. Parašė Daktaras Bekerman'as. Lietuviškai vertė T. Žvalgonas, kaina 75 k., (didelė apie 150 puslapių knyga).

“Rygos Naujienos” — eina viena kartą per savaitę (nedėlę) — subatomis, didelio formato ir su priedu. Kaina su prisijuntimu: metams 3 rub., pusmet. 1.50 kap., 3 mėn. 80 k. Galima užsimokėti ir dalimis: per keturius mėnesius 1 rub. Už užsienius: metams 4 rub., pusmet. 2 rub., 3 mėn. 1.25 kap. Atrokovas 1.50 kap. už dovaną, kurias “Rygos Naujienos” duos savo skaitytojams, tai pats laikraštis liekta tik už 150 k. met., o į užsienius — 2.50 k.

Kas parinkęs dešimtį “Rygos Naujienų” metinių prenumeratorių atsiųs redakcijai — gaus visiems 1912 m. “Rygos Naujienas” su visomis dovanomis rėmti. Adresas:

Rīga, Katolīciskaja No. 28, Redakcija “Rygos Naujienos” Amerikiečiai, užsakykit “Rygos Naujienas” ir tėvynę — savo giminėms!

LIETUVOS UKININKAS

seniausias Lietuvoje lietuvių laikraštis (nuo 1905 metų pabaigos), eina Vilniuje kas savaitė (nedėlia) su priedais:

ŽEMĖ — kas 2 savait., ukio reikalams pašvęstas priedas.

SVEIKATA — kas 4 sav., rašoma apie ligas ir sveikatos užlaikymą.

JAUNIMAS — kas 4 sav., tai jaunimo laikraštis.

ŽIBUTĖ — moterų reikalams pašvęstas laikraštis.

Metiniai „L. Uk-o“ emėjai gauna da dovanai didelį kalendorių 1913 m. Ukinknal premijoms už raštus gauna ukio padargų.

„Liet. Ukinknas“ duoda įvairius patarimus: ukio, teisių (provų) ir kt. reikaluose.

Per „Liet. Ukinkną“ galima užsisakyti visokios knygos.

„Liet. Ukinkne“ rašo arba pasizadėjo rašyti: daktarai—P. AVIŽONIS, O. BIRMANMAITĖ, K. GRINIUS, S. MATULAITIS ir kt.; veterinarai—VEITAS, JAŠINSKAS, MOCKUS; advokatai—Dumos atstovas A. BULOTA, J. VILEIŠIS, M. SLEŽEVICIUS, buv. II Dumos atstovas P. LEONAS ir kt., buv. I Dumos atst. inžinierius P. VITKANSKAS; agronomai—J. MASIULIS, Z. LIUDKEVIČIUS; agron. stud.—KRISIČIUNAS, KLIMAS; taipgi—G. PETKEVIČAITĖ (BITĖ), ŽEMAITĖ, JOVARAS, VARGOVAIKIS, MORKUS, A., BALTRŲ DĖDĖS KAIMYNAS ir daug kitų.

„Liet. Ukinkne“ rašoma taip, kad ir nemokėciausi supranta.

„Liet. Ukinkno“ kaina:

Amerikoje metams 2 dol. 20 centų (4 rub.), pusei metų 1 dol. 10 c. (2 rub. Lietuvoje metams 3 rub. (1 dol. 65 c., pusei metų 1 rb. 50 k. (3 c.), 3 mėn. 75 kap.

Teipogi naudinga yra užsisakyti dažniausia einantis pigiausias laikraštis

LIETUVOS ŽINIOS

eina TRIS KARTUS Į SAVAITĖ, UŽ 4 RUB. duoda 150 NUM. ir da nemokami PRIEDAI.

MOKYKLA (lig šiol ejo prie „Liet. Ukinkno“) — mėnesinis mokytojų laikraštis.

AUSRINĖ su Vasaros Darbais ir Farmaceutų reikalais — moksleivių laikraštis.

„LIET. ŽINIŲ“ KAINA: Amerikoje metams 3 dol. 30 c. (6 rub.), pusei metų 1 dol. 92 c. (3 r. 50 k.); Lietuvoje metams 4 rb. (2 d. 10 c.), pusei metų 2 r. 20 k. (1 dol. 20 c.)

BENDRIJA

pašvęstas kooperacijos (vart., kred. ir kt. drg. reikalams.

„BENDRIJOS“ KAINA: Amerikoje metams 1 dol. 10 c. (2 rub.) pusei metų 60 c. (1 rub. 10 k.); Lietuvoje metams 1 r. 50 k. (83 c.), pusei metų 85 kap.

„LIET. UKININKA“, LIET. ŽINIAS“, BENDRIJA“, VILNIAUS KALENDORIŲ IR KNYGAS leidžia patikėjimo BENDROVĖ

F. BORTKEVIČIENĖ, K. GRINIUS IR KO.

Bendrovės nariai, įmokėję 25 rub., gauna „Liet. Ukinkną“ arba „Bendriją“ visuomet DOVANAI (tik vieną iš jų), arba „L. Žinias“ primokėdami kasmet po 1 rublį. Už 50 rub ir „Liet. Žinias“ gauna dovanai. Bendrovės įstatus išsiunčiame pareikalavus.

1911 metais BENDROVĖ išleido spalvuoatą LIETUVOS ŽEMLAPĮ su etnografiska siena. Žemlapio kaina be viršelių 50 k., su viršeliais 70 k., su pulkėniais viršeliais ir drobe paklijuotas 1 rub. Assiuntimui reikia da pridėti 8 k., o jei norite apdraustą — tai 18 k. Pinigai geriausia siųsti money orderiais, tik pasirašykite ant money orderio vardą ir pavardę.

Visų trijų laikraščių („Liet. Ukinkno“, „Liet. Žinių“ ir „Bendrijos“) adresas tas pats: Russia - Lithuania - Vilnius, Semionovska, 10 ir pridėti vardą to laikraščio, kuriam siunčiate.

Daktaras Jonas Misevičia

VIENTATIS TIKRAS VYRIŠKAS DAKTARAS LIETUVIS BROOKLYNE. Gydo Visokias Ligas; taipgi dar pabaigęs kursą Didžiausiam Palaginiam Hospital (N. Y. Lying-in Hospital).

272 Berry Street, Brooklyn, N. Y. Prie So. 2-nd Street.

„Tuojaus išeis išpo spaudos“.

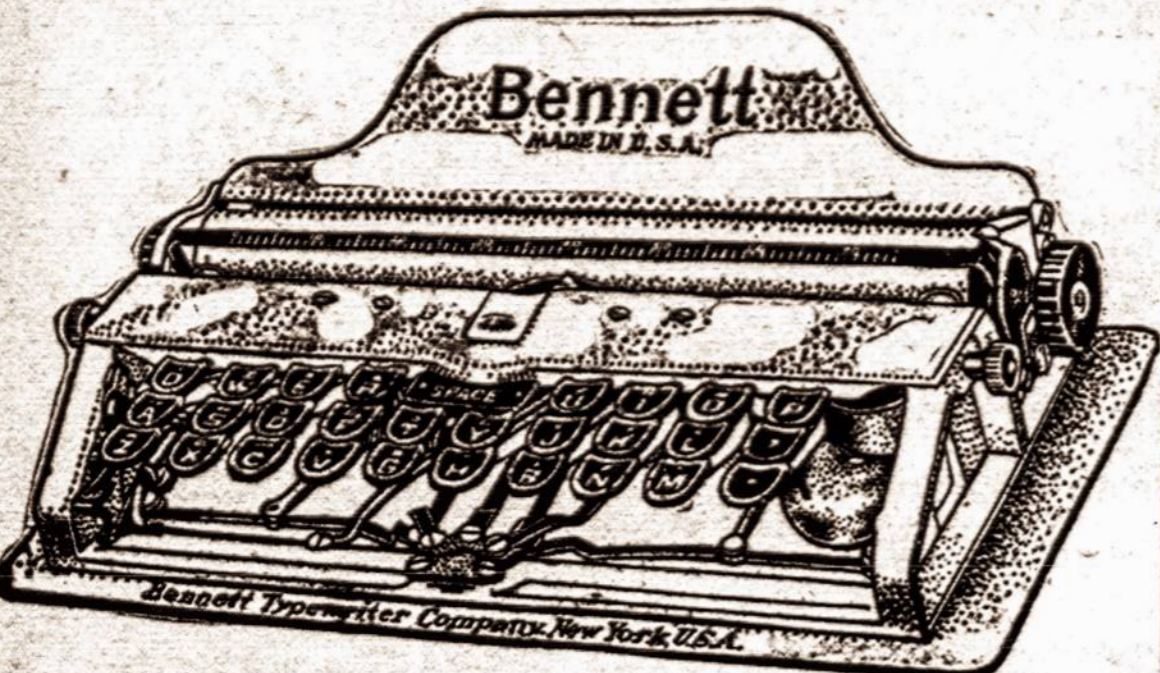
TURINYS: Peržvalga; Pramonė ir Prekyba (G.J. Levesko ref.); Naminių Higiena (M. Jurgelionienės ref.); Iš sveikatos srities (Dr. A.L. Juška); 10metinės “Aušros” sukaktuvės; Edisono gyvenimas ir darbai; Nuo kada žmonės vartoja Kalendorius; Ką veikė Milwanke's socialistas (ilustruotas); Pirmoji Gegužė; Nuo ko pačnia raudonoji Vėliava; Kaip likti piliečiu (liet. ir angliškai); Patarimai gyvenimui; Eilės; Informacijų Skyriai; Pasakaitės; Įvairūs Receptai; Visokios Statistikos; Juokai ir šiaip įvairūs raštai ir naudingos žinios. Puikiai iliustruotas; daug paveikslėlių ir pagražinimų. Naudingiausias, gražiausias ir geriausias už visus Kalendorius. Didumo 7x10 colių, į 100 ar daugiau puslapių.

Kaina 25 centai. Agentams geras uždarbis. Kas prisijūs 25c, tam pridėsim gražų kišeninį kalendorių Dovanų.

J. ILGAUDAS, 1613 S. Halsted st., Dept. 6, Chicago, Ill.

BENNETT TYPEWRITER. Kaina \$18.00

Bennett Typewriter yra tai naujaušio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja taip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašinos. Ji yra su universaliais raktais, taip kaip mašinos už \$100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirtu plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atramentuojasi nuo kaspino.

Diduma mašinos 2x5x10 colių. Galima vartoti popierį 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su literomis mašinos ir tokiu būdu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešiotis rankoje, arba kišenėje. Ji yra netikėtai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Pauksztis & Co.,

120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Ruptura

Mano Budas — Išgydytas ant visados be operacijos.

Aš noriu susišnekėti su kožu žmogumi, kurs turi rupturą. Aš noriu išaiškinti jiems mano gydymo būdą. Aš turėjau darbą su ruptūra ir gyokiau ją per dvidešimt metų, ir esu išgydęs pilnai tūkstančius žmonių, kurie turėjo rupturą. Toks mižiniškas patyrimas padarė mane pirmu Rupturos Specialistu, o ne ten kokiu praktikančiu.

Chroniškos, kraujo ir nervų ligos gydomos.

Dr. Alexander O'Malley Didžiausias Rupturos Specialistas.

Atsimink Aš su išradėju greito ir be skaudėjimo būdo gydymo Rupturos, ir mano didelė praktika ir jos geras vaistas padarė daug pasekėjų. Jeigu įpuls į jų rankas, vaistas nebus atsakantis.

PRISIPILDYMO LIGA.

Mano sistema gydymo prisipildymo ir rektališkos ligos užtikrina jums greitą ir visotinį išgydymą. Aš nenaudoju peilių ar kokių kitų barbarišką būdą prie Rektališkų ligų.

LIGOS VYRU

Aš noriu, kad kožnas žmogus turėdamas Išveržimą, Nečystą Kraują, Slobnumą, Mažą Energiją, Kraujo ir Inkstų ar kokią kitą ligą parašytų ar pašnekėtų su manimi. Rašyk jeigu negali ateiti. Visa korespondencija bus užlaikyta slapybėje ir atsakymai siųsti į tų sistem konverte. Rašyk ir atsakyk 2c stampą ant knygutės apie Rupturą. Visokiais Prispildymais ir Rektališka liga, o męs siųsim ją dykai ant bent kokio adreso.

Dr. Alex. O'Malley

Offices, 158 So. Washington St., Wilkes-Barre, Pa.
Kur Lietuviškai ir Lenkiškai susikalbama ir susirašoma.

TIK KĄ IŠEJO IŠ-PO SPAUDOS:

APIE KUNO ISLAVINIMA

Pagal prof. Blundeli parašyta P. Norkaus. Su 25 paveikslais. Pust. 74. Kaina 15 cent. Autorius išdėsto žmogaus kūno, ypač krūtinės, sustatymą. Pagaliaus nurodo, kokia svarbi rolė lošia kasdieninė kūno gymnastika, kaip ji žmogų sustiprina fiziškai ir protiška; kaip per gymnastiką žmogus palaiko savo kūno sveikatą, gražumą ir paigina gyvenimą. Tas atsiikiama tik pašvenčiant kasdien po dešimt minučių ant gymnastikos. Knygutė reikalinga turėti po ranka ir atvejų atvejais perskaityti. Tas veikalėlis mūsų kalboje dar pirmutinis tokios rūšies.

VILKU LIZDAS

Apsaka iš kryžiuočių laikų, parašyta Zuzanos Moravskos, sulietuvinta A. Vėgelės. Pust. 117. Kaina 35 c. Niekas taip neišlavina jaunuomenės, niekas tiek neinkvepia meilės prie savo tėvytės ir visų prakilnių darbų, kaip istoriškos apsakos. Francūzų pakelė apsakos Diumo, Hugo ir Zolo. Pasaulį pralenkė angliai išmintingame patriotizme ačiu istoriškiems romanams Walter Skotto. Lietuviai da mažą teturi istoriškų apsakų, išskirianč Kraševskio „Kuningas“, „Vitoliorauda“ ir kit. Todėl „Vilkų Lizdas“ yra labai brangintina knyga. Nors ji skiriama tik jaunuomenei, bet ją su didele nauda ir smagumu perskaitys kiekvienas lietuvis ir lietuvaite.

PAŽVELGUS ATGAL

Didelė sociologiška apsakka arba romanas, garsaus amerikony romanisto Edwardo Bellamy, versta P. Siulelio. Pust. 356. Kaina 81. Šitas veikalas, išverstas veik į visų civilizuočių tautų kalbas, ir turėjęs visur milžinišką pasisekimą, lietuviškame pilname vertime pasirodė dar pirmą sykį. Bellamy nupiešia dailios apsakos formoje apie žmogų, kuris pramiegojęs šimta suvirš metų, praduo ir rado visai naują draugijos surėdymą. Čia jis aprašo viską, kas buvo naujai sutvarkyta ir kaip tuose laikuose buvo laiminga žmonija. Norintis tai didelės fantazijos aprašymas, bet jis suteikia skaitytojui tūkstančius prakilnių minčių. Galima drąsiai sakyti, kad šita knyga yra socialistų vadovėlis. Ją perskaitys žmogus pasisems sau labai gilių idealų. Ji privalo rasti kiekvieno lietuvių knygynėly.

J. J. Pauksztis & Co.

120-124 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

New Telephone 1070 R.
Vienatinis ir Geriausias Fotografistas.

Jos. Shukis

20 East Market st. Wilkes-Barre, Pa.

PUIKUS HOTELIS

Andriaus Milisausko

Visada šaltas, alus, skani ardelka, ošius, porteris, visoki vynai ir kviepiant cigari.

Lietuviai vietiniai ir atvažiuoję iš kitur, neapmirškite šios puikios vietos.

16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.
Priešai Central Dygą

Visokios blankos, konstitucija ir mokesčių knygėlė gannama dovana pas Susivienijimo sekretorių: A. B. Strimaitį, 307 W. 30th st., New York City. Jeigu tavo miestelyje dar nėra S. L. A. kuopos, o nori tapti šios organizacijos sąnariu, tai rašyk klausdamas išlygų ir konstitucijos pas sekretorių viršpažymėtu adresu, arba pas prezidentą: F. Žviržkauską, 110 W. Market st., Scranton, Pa.

Didžiausias Pasaulyje Teatras Hippodrome.

ant 6th Ave., tarp 43 ir 44 gatvių.

Siemet stato ant scenos vieną labai dailiai sutaisytą spektaklį „Aplink Svieta“. Būti New Yorke ir neaplankyti Hippodrome, reiškia būti Romoje ir nematyti popežiaus. Lešia kasdien po pietų nuo 2-ros ir vakarais nuo 8-jų. Geriausias sėdynės \$1. Angščiau — pigiau.

Pigiausias kainos — Didžiausias apsauga \$100.000.00

Skaitykite atydziai! Nesiduokite apgautinėt ir trukšmingiems ir melagingiems Agentų apgarsinimams. Jeigu kuris sako jogei kame nors Jus užtikrina, paklauskite apgaviko, knomi užtikrina ir kur jo gvarancija? Atsakomasis Agentas ir bankierius sudeda gvaranciją į Valstijos kasą. Pirm negu pavesite savo pinigų taupinimui arba pasiuntimui Tėvynei, pasiteiraukite kaip ir kuomi užtikrina Jūsų sunkiai uždirbta skatika. Sudėjan Valstijos kason šimta tūkstančių dolerių kaip užtikrinimą Jums. Įsitėminkite, jogei netikrojo bankieriaus reik lenktis. Jūsų pataravimams yra senas datyrusis Agentas, kuris: Siuodėia 50 rub. už \$26.15, 100 rub. už \$51.90, 500 rub. už 259.40, 1000 rub. už \$518.00. Parduoda laivakortes į Eurodą ir į Ameriką. Padaro kontraktus ir įgaliojimus (daviernastis) visą tą atlieka pigiai atsakamčiai ir greitai. Reikalunkite pinigų kurso ir laivakorėjų kainų. Atsakinėju greitai, o patarimai dykai.

HENRY J. SCHNITZER

141 Washington st. NEW YORK.

Pigiausias kainos — Didžiausias apsauga \$100.000.00

Konkursinis

Geografijos Vadovėlis

Kaina 75c.
Apdaryta \$1.00.

J. J. Pauksztis & Co.

120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

EMIGRANTŲ SELPIMO KOMITETO ADRESAI:

- S. Jankauskas, 350 Newark str., Hoboken, N. J.
- Pagelb. S. Zaliancka, 243 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
- Prot. sekr. J. A. Kavaliauckas, 120 Grand st., Brooklyn, N. Y.
- Fin. sekr. J. Jukelis, 915 Clinton st. Hoboken, N. J.
- 18d. V. Dapcras, 223 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
- Sekr. J. A. Kavaliauckas.

DIDŽIAUSIA LIETUVIŠKA ORGANIZACIJA S. L. A.

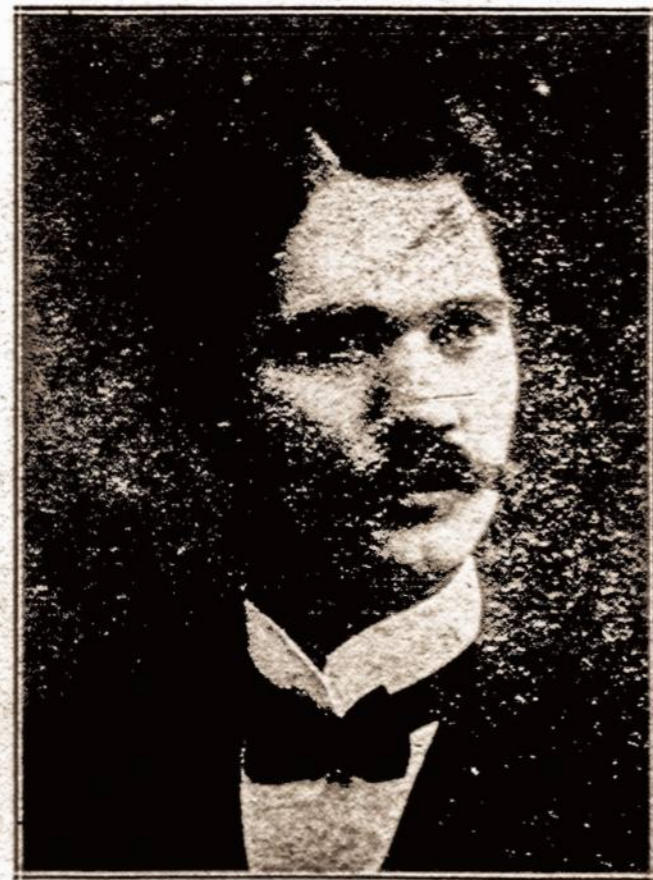
Susivienijimas Lietuvių Amerikoje susideda iš 250 kuopų, turi 10,000 sąnarių, New York savo namus vertės \$40,000.00. Išleidinėja savaitinį laikraštį „Tėvynė“, savo išde turi grynais pinigais suvirš \$25,000.00. Apšvietos reikalams ir kitokiems labdariniams tikslams išmoka šimtus dolerių, kas metas. Todėl geistina, kad Susivienijimas turėtų bent 100,000 sąnarių, tuomet toki organizacija galėtų atlikti mums ir mūsų tautai milžiniškus darbus. Jeigu S. L. A. kuopos rastųsi kiekvienoje Amerikos vietelėje, kur tik yra burelis brolių, lietuvių ir kad visi suaugę butų jo sąnariais, kaippo nasekme to, našlės ir našlaičiai ir nuose, po mirusiam sąnariui gautų 600 ar 1000 dol., tai pamastyk, kiek apunikinimų, kokius dabar nuolatos lietuviui ankenčia, galima būtų išvengti, kiek našlaičių būtų išgelbėta lietuvių, kurie dėl prievartos paklirva ir rankas kitatadių ir šuva kaippo lietuvių! Kiek pinigų mūsų visomene tada galėtų apvartėti visokiems naudingsiems tautos reikalams!

Situos klausimus reikalavjame šimtai apvartėti. Pasvarstyk gerbiamas skaitytoju valandėlė, kaip daug gero gali būti padaroma organizacijos tokios, kaip Susivienijimas Lietuvių Amerikoje.

Jamokėti pinigai į kitą organizaciją (S. L. A.), buva pilnai utikrinami atgavimui atgal sunkiose gyvenimo valandose ir dar daug sykių didesni, negu tapo įmokėta.

Susiv. L. A. šmoka mirusio nario palogavimui taip: \$150.00, — \$300.00, — \$600.00 ir — \$1000.00. Yra keturi skyriai apsaugos pagal virš paminėtas sumas.

PIRMAS LIETUVIŠKAS Fotografistas ir Maliorius VISOKIU FOTOGRAFIJU

Darba atlieku

puikiai ir pigiai.

G. BENSON

328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

SKAITYK, O ŽINOSI VISKĄ.

Pranešu visiems lietuviams ir savo kostumeriams, kad aš perkėliau save krasutvę į Chicago, Ill., kurioj gali gant: laikrodžių, laikrodžių, leščiučių, visokių žiedų, spikų, košėkų, kompasų, kryžiučių, Paikiančių armonikų, skripų, klarnetų, trūbų, koncertinių ir dangybę visokių muzikalių instrumentų. Gerą britų, visokio skyriaus drukuojamų mašinių, albumų fotografijos, guminių litarų. Monų knygy, istoriškų ir maldaknygy. Gražių popierių gromatomis rašyti su puikiais apskaitymais ir dainomis, su draknotais aplinkni konvertais, tuziną už 25c, 5 tuz. \$1.00, perkupčiams 1000 už \$6.00. Jaiga kas ne-turite mano katalogą, rašyk šiadien: prisiusdami už 5c marke, o aptarėsi mano Didelį Katalogą Dykai su 1000 nandingų visokių daiktų. Aš užtikrina, kad mano tavoras pirmos klasos, o prekės pigesnis kaip kitur. Perkupčiai gali gauti pirtk tavorą daug pigiau kaip kitur. Kviečiu visus lietuvius ir lietuvaite su orderiais ir visokiais pirkiniais kreiptis pas savo tautietį

M. K. Wilkewich,

3225 So. Halsted St. Dept. V. Chicago, Ill.

Telephone 2427 Greenpoint

VIENATINĖ IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA

—AGENTURA—

Parduodam Szifkortes ir siuncziam pinigus.

Jau nuo 1886 metų, kaip parduodam ŠIFKORTES keliaujantiems į Lietuvą arba norintiems parsikviesti iš Lietuvos savo gimines ar pažinstamus į Ameriką, visados parduodam Šifkortes kuoteisingiausia ir kur tik nori, ant greičiausių ir geriausių LAIVŲ už prieinamą prekę. Kurie pas mus pirko Šifkortes, kelionėje neturėjo nė jokio klapato; per tai, kad męs visados suteikiam kelieiviams geriausius patarimus, kaip turi keleivis apsisangot nuo apgavyščių. Priegtam padarome reikalingas popieras pas konsulį dėl perėjimo per rubežius.

Taigi reikalaujant ŠIFKORTES — malonėkit atsilankyt į mūsų Ofisą, o busit kogeriausia aprūpinti visame.

Offiso valandos:

šiokioms dienoms nuo 8 ryto iki 9 val. vakare.

Sventoms dienoms nuo 9 ryto iki 3 val. po piet.

120-124 Grand Street, Brooklyn, Y. N. (Antros durys nuo Berry Street)

PINIGUS SIUNCZIAM IR ISZMAINOM.

Siunciname pinigus į visas svieto dalis saugiai, greitai ir pagal pinigų kursą.

Teipgi išmainom ant rusky ir vokisky.

Parduodam Tikietus ant geležinkelių į pietines ir vakarines valstijas.

Persiuočiame fotografijas į Lietuvą ir nžregistruojam laikus.

Padarom aktus rejeantalus dėlėi žemės ir kitokių priklausantių savasčių. Ta viską darom su Konsulio palidijimu.

Užsilimame provomis Europiskomis ir Amerikoniskoms iškolktavojime mokesčių.

Darom daviernastis, išleškom dales Lietuvoje ir atimam į Ameriką.

„VIENYBĖ LIETUVNINKŲ“

Seniausias Lietuvių Laikraštis Amerikoje. Įkurtas 1886 mete.

Išaina kas Seređa. Užsirašant „Vienybę Lietuvinkų“ Amerikoje prekiuoja metams \$2.00, pusei metų \$1.00. Užrubežiuose prekiuoja metams \$3.00, pusei metų \$1.50.

Teipogi spausdinam visokias knygas, konstitucijas, bilas, plakatus ir tikietus baliams, popieras laiskams rašyti ir kitokius spaudos dalykus. darba atliekam greitai ir pigiai.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVE VISOKIU KNYGU.

Čia visokias knygas galima gant, kokios tik yra išėjo iš po spaudos, kaip svietiškas teip ir maldų knygas. Zodynų, gramatikų, rankvedžių, Biblijų ir t. t.

J. J. Pauksztis ir K. Brazys,

120-124 Grand Street,

Brooklyn, N. Y.

THE AMERICAN Prekė \$7.00
Labai puiki mašina drukavojimui laišky.

Šita mašina puikiai drukuoja, labai aiškus drukas ir drūčiai padaryta, visa jos sistema gražiai sutaisyta. Ji parsiduoda po \$10 dol., bet dabar ant trumpo laiko atpiginta tik už 7 dol. Skrynelė 2 dol. Kam reikalinga tankiai kilnotis, tai geriausia pirkti mašiną su skrynele, kurią pasiėmęs į ranką kaip čemodanėlį, gali neštis kur nori.

Patį skrynelę \$2.00
O mašiną \$7.00

J. J. PAUKŠTIS & CO.
120-124 Grand Str. Brooklyn, N. Y.

THE LACKAWANNA
Parankiausiai geležinkelio Europos keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasażierius.

The Road of Anthracite
(Kietųjų auglinių kėlis).
Trumpiausias kėlis į Buffalo. Tiesiai į Serantoną ir Angliją Sritį. Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.

Tarpe New Yorko, Chicago ir Vaikary keturi traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.
Tarpe visų vietinių Punktų nuolatini ir parankus susisėjimas.

Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:
George A. Cullen,
General Passenger Agent,
90 West Street, N. Y.

TELEPHONE 1295 GREENPOINT.

P. BUTKUS
LIETUVISKAS GRABORIUS
(UNDERTAKER)

Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuviams, veselioms ir krikščionims.

Mano gyvenimo Ofisas atidaras **DIENĄ IR NAKTĮ.**

213½ Berry Str. Brooklyn, N. Y.
Branch Office: 48 Hudson Ave.
LIETUVIAI KREIPKITES REIKALE PAS LIETUVĮ.

ZMIJEČZNIK
RATTLESNAK LINIMENT

Zmijecznikas yra tikrasis

Bell Phone: Dickins n 3757 w.

Dr. I. Stankus

Vienatinis Tikras Daktaras - Lietuvis
Visoj Philadelphiaj.

Inrengė ločną savo Ligonbutį, kuriame paskutinįgi gydo visokias sveičias ir užsienėjuses ligas.

Daro visokias operacijas. Atpisaukintems Gydytojo patarima suteikia dovanai.

DR. I. STANKUS
1220 So. Broad St., PHILADELPHIA, PA.

Autanas Stašauckas.
Labai puikioje vietoje salūnas, užlaikau skaniausius gėrimus ir kvėpančius cigarus. Lietuviai, nepamirškite atsilankyti pas savo vientautį.

No. 2 Cor. Nesbitt ir B. EAST PLYMOUTH, PA.

Teisingiausia Lietuviška Agentura

PARDUODU LAIVAKORTES ant geriausių ir greičiausių Laivų, keičiavai visdos bus užgandintais.

SICŲIU PINIGUS. Į visą dalis svieto kuo greičiausiai ir į aval pinigų kursą. (Stoviu po kauceja \$30.000.)

Teipgi Pinigus primu kurie negi pasidėt dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugražinu.

PIRMOS KLIASOS HOTELIS, Skaniausi ir sveikliausi visoki gėrimai, per tai visados sveičių pilna, kiekvieną draugiškai ir maloniai visados pavaišina.

P. J. CHMIELIAUSKAS,
177 E. Main St. PLYMOUTH, PA.
(Bell Phone 8-R)

Bischoff's Banking House
287 Broadway Kampas Reade Gatvės
New York N. Y. Telefonas: Worth 2822

Kas reikalauja teisingo pataravimo ir nori kad jo reikalai būtų greitai atlikti, tegu atsisaukia į **Seniausį Bankinį Namą. Uždėta 1848 m. \$100.000** (šimtas tūkstančių dolerių) yra mūsų kauceja sudėta į rėdišką kasą. Pinigus siūnčiame į Krają kuo greičiausiai. Pinigus visų kračių išmatuome pagal kursą. Pinigus primame ant procento ir išduodame ant parveičiavimo. Šipkortes pardodame ant geriausių garlaivų visų Linijų ir iš Krajus už pigiausių kainą. Pasportus dël keliaujamųjų į Krają parveičiame. Darniamas padarome pigiai ir visas kitas rejalitiskas popierius su palūdišimu Konsulo. Atliekamejame dailų atliekame kuteistingiausiai.

Atidaryta: kas dieną iki 6 vakare.
Subatoje iki 8 val. vakare. Nedėlioje nuo 10 iki 12 val. ryte.

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių galvos skaudėjimų, KAULŲ, PERSALIMO, REUMATIZMO, STRENU SOPES, SAUSGELŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pagelbėti, neįleskok rodos pas kokius nemokintus žydėjus ar kryžokius savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo ločną vientautį, reikalavimas tikrų grynų ir gydantių vaistų — pas

ALBERTA G. GROBLEVSKI,
Plymouth, Pa.

garsų dirbėją „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių“, o persitikrinsi, kad neišskleisi velniar ir ant apgavėčių savo sunkiai uždirbo cento.

Turime gyduloos nuo visokių ligų, kokios tikrai randasi ant svieto, taip dël senų žmonių, kaip dël kūdikių, vyrų ir moter.

„Lenkiškai-Lietuviški“ vaistai jau tūkstančius padarė sveikais — išgydys ir Tave!

Ypatinai SLAPTAS ligas gydome ir giloje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažini.

Dėlo jeigu trokšti tikros gydytojaus pagelbos, aprašyk savo negerovę, atkialai ir su smulkenomis, pridėk 2 centa ant atsakymo laišku, o niekuomet ne nesigailėsi.

Adreasas:
Albertas G. Groblevskis
Cor. Elm and Main Sts.
Plymouth, Pa.

Telephone Orchard 1133.

Dr. I. R. TILLMAN
Ofiso valandos:
8-10 ryte, 1-2 po piet., 6-8 vakare.
Nedėliomis: 8-10 ryte, 1-2 po piet.
276 E. Broadway, New York.

Daktaras Tiesu, Julian Czapka
Advokatas ir Notary Public.
Ofisas: 8 N. Main Street, Wilkes-Barre, Pa. kasdien. 188 So. Washington Ave. Seranton, Pa.

Panedėliais ir Ketv. nuo 6-7 vak. Užsimu provomis Wilkes-Barre ir Seranton. Teipgi pas skvairas palūdišimus (doviernastis) išrapinu Roastoj ir Lietuvoj.

Jeigu norite turėti gerai atliktą darbą už priemamą kainą, tai kreipkitės į ofisą Dantistų Daktarų

GEMSO ir GINDESIO
791 BROADWAY (Kampas Fayette St.) BROOKLYN, N. Y.
Valandos: Kasdien nuo 9 ryto iki 8 vak. Nedėlioje nuo 9 ryte iki 1 po piet.

“LAISVĖ”

Visuomenės, Kultūros, Politikos, Literatūros, Populiariškat-Mokistiskas LAIKRAŠTIS

Eina du sykiu sąvaitė: Utarninke ir Pėtnyčioj.

Laikraštis „LAISVĖ“ didelio formato, talpina rastus geriausių raštininkų ir visuomet pilnas naujausių ir tikriausių žinių. „LAISVĖS“ prenumerata Suvietyuose Valst. metams 2 dol., pusmečiui 1 dol. Užrubežiuose—metams 3 dol., pusmečiui—\$1.50.

Ant pažiūrėjimo siūnčiam vieną numerį DYKAI! Užsirašant laikraštį arba turint kokius nors reikalus adresuokite taip:

“LAISVĖ” 242 West Broadway SO. BOSTON, MASS.

Nepamirškite Tautiško Namol!

Erta, daili salė mitingams, veselijoms, tea rams ir baliams. Gardi degtinė, šviečias alus, kvėpija cigarai, skanūs užkandžiai ir nakvinė.

TAI LIETUVIŲ UZEIGA. Razutis ir Dixon
101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Telephone 1470 Greenpoint.

Tel. 2384 Greenpoint.

PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS pas PETRA A. DRAUGELI.

Skanus alus, gardi arielka, šilūs, visokis vynas, kvėpenči cigarai, ir pulkys užkandžiai. Salė dël mitingų ir veselijų. Nepamirškite šios atsakančios vietos, o busit užgandinti.

78 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y. Palei Wythe Ave.

Telephone 2762 Greenpoint.

Daktaras Brandšteinas

Turėjęs praktiką Europoje 18 metų, dabar Brooklyne, N. Y., atidarė ofisą.

103 So. 2-nd Str., kampas Berry Str.

Gydo naujausiu budu ligas vyrų, moterų ir kūdikių. Specialistas prie ligų chroniškių (išsienėjusių).

Valandos priėmimo ligonių: Iš ryto nuo 9 iki 10; vakare nuo 6 iki 10.

ADVOKATAS

VIKTORAS E. GARCAS
45 Broadway, New York, N. Y.

Išveda pasekmingsiausiai visas Kriminališkas ir Privatiskas Provas visuosia Amerikos ir Rusijos suduosia. Jei jumi atstinka kokia nelaimė (suzeldžia) pasiklauskite pirma mano rodos. Išduodu visokias Rajantališkas popieras Daryernastis ir t. t. Su PALIUDIJIMU KONSULIO. Kas negali asabiškai atsilankyti, tegul atsisaukia per laišky ant sekančio adreso:

VIKTOR E. GARTZ
(Advokatas)
45 Broadway, New York, N. Y.

GERIAUSIA UZEIGA LIETUVIAMS — pas

Jona Kulboka
SKANUS ALUS, GARDI ARIELKA, VISOKI VYNAI, KVEPIANTI CIGARAI

74 Grand st., Brooklyn, N. Y. (Kampas Wythe ave.)

Telephone 1331

Nik. P. Zelwis
LIETUVISKAS GRABORIUS
Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius.

Karietos laidotuviams, veselioms ir krikščionims.

Ofisas ir gyvenimas:
1034 Bank Street, Waterbury, Conn.
Lietuviai, kreipkitės reikale.

Telephone 854 W. Williamsburgh.

N. L. SAVAY
Advokatas.

Pirmiaus buves sąnariu gerai žinomos advokatu firmos Atwater & Cruikshank.—Teipgi ex-presidentas American Civic Alliance.

Praktikavęs tryliką metų augstesniuose teismuose.

OFFISAS:
45 Broadway, New York, N. Y.
Ruimai 184-187.
Tel. Rector 5500.

Williamsburgh BATHS.
E. APRIL, Savininkas.

Rusiškos ir Turkiškos PIRTYS

274 South First Street, (tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)
BROOKLYN, N. Y.
Moterims kiekvieną utarninką.

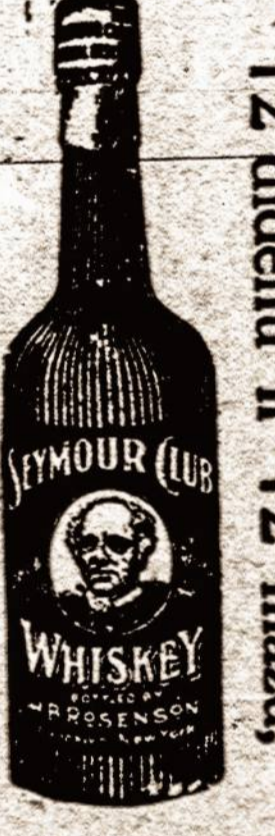
Rusiskai Amerikonszka Linija. Vienatinė be persėdimo Linija tarpe Amerikos ir Rusijos.

8½ dieny in Rotterdamą	11½ dieny in Lietpojų
III klasa \$31.	III klasa \$33.
II „ 45.	II „ 47.
I „ 52.	I „ 62.

Laivai iš New Yorko: Birma Gegužio 13, Kursk Geg. 27, Lithuania Bir. 10. Del smulkesnių žinių kreipkitės in mūsų agentus ir centrališką kontora.

A. E. JOHNSON & CO. General Passenger Agents.
27 BROADWAY NEW YORK CITY, N. Y.

H. B. ROSENSON,
BROOKLYN, N. Y.
Telephone 1162 Williamsburgh

PRETELIAI LIETUVIAI
12 dideliu ir 12 mažu.

Feeling "Fit" Every Day

Influenzos arba imedies užpuolimai naktimis arba kosulys ir diegimai jūsų raumenyse iš nusidirbimo, nepaguldys jus, jeigu turėsit

Dr. Richter'io Pain-Expellerį

savo namuose ir tuojaus imsite vartot. 25c. ir 50c. aptiekose. Sergėčias pamėgdžiotų vaistų.

F. A. RICHTER & CO., 215 Pearl Street, New York
Richter'io Congo Pillas yra geros nuo vidurių susidėjimo. 25c. ir 50c.

20 Metu Senas Laikrasztis "LIETUVA"

Išėina kas Petnyčia Chicago, Ill.

Laikraštis „Lietuva“, 8 puslapių, didelio formato, redaguojamas geriausių redaktorių, talpina raštus geriausių raštininkų ir visuomet pilnas naujausių ir tikriausių žinių iš Lietuvos, Amerikos ir viso pasvietio, ypač iš didžiausio miesto Chicago, kuriame gyvena apie 60,000 lietuvių ir turi šimtus visokių paėpinių, teatrailškių, bizniškių, ir kitokių draugystėjų.

„Lietuvos“ prenumerata:

Suvietyuose Valst. Sianrinės Amerikos:	Metams \$2.00, pusel metų \$1.00.
Kanadoj ir Mexike:	Metams \$2.50, pusel metų \$1.25.
Rusioj, Lietuvoj ir kitose užrubežinėse viešpatystėse:	Metams \$3.00, pusel metų \$1.50.

Užsirašyti „Lietuvą“ galima kiekviename laike. Užsirašant „Lietuvą“ reikia drauge ir prenumeratą siųsti per pačto Money Orderį arba pinigais registruotame laiške ant išleistojo rankų, adresuojant šiteip:

A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St., Ghicago, Ill.
Rašyk tuojaus, o gausi vieną „Lietuvos“ numerį ant pažiuros dykai.

Jonas S. Lopatto
Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsylvanijos Universitetą), užsima varymu provy visuose teismuose.

Ofisas rumuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENNA.

Office Phone Peoples 37
Bell 47
Residence Peoples 1100

MOKINKIMĖS PATYS

Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokiniojo (apdaryta) \$1.00.

Vaikų Drangas arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokiniojo 16c.

Naujas Budas mokintis rašyti be mokiniojo..... 10c.

Aritmetika mokinimuisi rokundu su pavelslals (apdaryta)..... 35c.

Pinigus siųskit per Money Order Hvo adresu

P. Mikolainis,
Box 62. New York City.

W. SŁOMINSKA,
679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.
Mano Dirbtuve tapo Apdovanoja

DWIEMS MEDALIAIS
ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisingą ir artistišką išdirbimą.

KABUNŲ, SZARPU, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apretakšti gudotinems Kunjams ir gudotis. Draugystėms, rėd az dirba visus augazclau „aminetus daigtus Piglausel, Teicngiausiel ir Geriausiel, nes per 30 metų užsimdama išdirbimais įrijau geriausias praktikę ir dël to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negi kiti fabrika.

Su gudona
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

